

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Острозька академія»
Навчально-науковий центр заочно-дистанційного навчання
Кафедра фінансів, обліку і аудиту

Кваліфікаційна робота

на здобуття освітнього ступеня магістра
на тему: «УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ
ПІДПРИЄМСТВА»

Виконав:

студент 6 курсу, групи ЗМФК-61
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та
страхування

освітньо-професійної програми ФІНАНСИ,
БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Процюк Максим Володимирович

Керівник – кандидат економічних наук, доцент
Іванчук Наталія Володимирівна

Рецензент – доктор економічних наук, доцент
Антонюк Олена Ростиславівна

"РОБОТА ДОПУЩЕНА ДО ЗАХИСТУ"

Завідувач кафедри фінансів,

обліку і аудиту

_____ (проф., д.е.н. Мамонтова Н.А.)

(підпис)

Протокол № _____ від « ____ » _____ 2020 р.

Острог, 2020

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Острозька академія»

Факультет економічний
кафедра фінансів, обліку і аудиту

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри фінансів, обліку і аудиту
проф., д.е.н. Мамонтова Н.А.

“20” січня 2020 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу студента

Процюка Максима Володимировича

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. *Тема роботи: «Управління фінансовими ресурсами підприємства»*
Затверджено наказом по Академії від «...20..»...грудня.....2019 р. № 501-ст
2. *Термін здачі студентом закінченої роботи: 07.12.2020 року.....*
3. *Вихідні дані до роботи: Наукові та нормативно-правові джерела щодо фінансових ресурсів підприємства; статистичні дані щодо безпеки підприємств; фінансова звітність підприємств.*
4. *Перелік завдань, які належить виконати: з'ясувати сутність фінансових ресурсів підприємства; дослідити політику управління фінансовими ресурсами підприємства; розглянути методику оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства; дослідити динаміку джерел формування фінансових ресурсів підприємств; здійснити аналіз напрямів використання формування фінансових ресурсів підприємств; оцінити ефективність управління фінансовими ресурсами підприємств; розглянути можливості оптимізації структури джерел формування фінансових ресурсів підприємств; визначити способи покращення формування оборотного капіталу підприємств; запропонувати шляхи підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств на основі використання зарубіжного досвіду.*
5. *Перелік статистичного, графічного матеріалу:*
Рисунки з етапами аналізу та оцінки управління фінансовими ресурсами підприємства; таблиці та рисунки показників фінансової діяльності підприємств.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 1	<i>Іванчук Н.В., завідувач кафедри економічної теорії, менеджменту і маркетингу, доцент.</i>	02.03.2020	02.03.2020
Розділ 2	<i>Іванчук Н.В., завідувач кафедри економічної теорії, менеджменту і маркетингу, доцент.</i>	04.05.2020	04.05.2020
Розділ 3	<i>Іванчук Н.В., завідувач кафедри економічної теорії, менеджменту і маркетингу, доцент.</i>	29.05.2020	29.05.2020

7. Дата видачі завдання 15.01.2020

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вивчення літератури	до 03.02.2020	
2.	Розробка змісту (плану)	до 02.03.2020	
3.	Ознайомлення керівника із текстом кваліфікаційної роботи (чорновий варіант):		
3.1	Розділ 1	до 04.05.2020	
3.2	Розділ 2	до 29.05.2020	
3.3	Розділ 3	до 30.09.2020	
4.	Ознайомлення керівника із текстом кваліфікаційної роботи із врахуванням зауважень	до 16.11.2020	
5.	Попередній захист кваліфікаційної роботи	до 23.11.2020	
6.	Рецензування кваліфікаційної роботи	до 07.12.2020	
7.	Здача кваліфікаційної роботи на кафедру Реєстрація на Moodle	до 07.12.2020	

Студент _____ Процюк М.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ Іванчук Н.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра

Тема: «Управління фінансовими ресурсами підприємства»

Автор: Процюк Максим Володимирович

Науковий керівник: к. е. н., доцент Іванчук Н.В.

Захищена “ ..... ” .....2020 року.

Короткий зміст праці: Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів. Об’єктом дослідження виступають ПрАТ «Київхліб ПрАТ, «Черкаський хлібокомбінат», ПрАТ «Концерт Хлібпром». У науковій роботі розглянуто теоретичні аспекти управління фінансовими ресурсами підприємства. Досліджено та проаналізовано фінансовий стан досліджуваних підприємств. Виокремлено напрями для вдосконалення управління фінансовими ресурсами досліджуваних підприємств та інших підприємств України.

ANNOTATION
for obtaining a master’s degree

Topic: «Managing the company's financial resources»

Author: Maksym Protsiuk

Scientific adviser: candidate of Economic Sciences, Associate Professor Natalia Ivanchuk

Protected by “ ..... ” 2020

Summary of work: The thesis consists of three sections. The object of the study are JSC "Khmelnitskoblenenergo", JSC "Zhitomiroblenergo", JSC "Volynoblenergo". The theoretical aspects of financial security of the enterprise are considered in the paper. The level of financial security of enterprises in the conditions of globalization has been investigated. The directions of improvement of management of system of financial security of the enterprise in system of national security of Ukraine are distinguished.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	8
1.1. Сутність фінансових ресурсів підприємства.....	8
1.2. Політика управління фінансовими ресурсами підприємства.....	17
1.3. Методика оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства.....	26
РОЗДІЛ 2	
ОЦІНКА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПРАТ «КИЇВХЛІБ», ПРАТ «ЧЕРКАСЬКИЙ ХЛБОКОМБІНАТ», ПРАТ «КОНЦЕРН ХЛІБПРОМ»	33
2.1. Динаміка джерел формування фінансових ресурсів підприємств.	33
2.2. Аналіз напрямів використання формування фінансових ресурсів підприємств.....	49
2.3. Оцінка ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств	60
РОЗДІЛ 3	
НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПРАТ «КИЇВХЛІБ», ПРАТ «ЧЕРКАСЬКИЙ ХЛБОКОМБІНАТ», ПРАТ «КОНЦЕРН ХЛІБПРОМ»	86
3.1. Оптимізація структури джерел формування фінансових ресурсів підприємств.....	86
3.2. Покращення формування оборотного капіталу підприємств.....	90
3.3. Підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств на основі використання зарубіжного досвіду	97
ВИСНОВКИ.....	102
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	106
ДОДАТКИ.....	114

ВСТУП

В сучасних умовах раціональне формування та ефективне використання фінансових ресурсів підприємства належать до головних передумов стабільності розвитку, забезпечення належної фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності та рентабельності суб'єкта господарювання.

На початку своєї діяльності підприємство формує власні фінансові ресурси, які є основою його фінансової незалежності та стійкості до змін зовнішніх умов функціонування. У міру розвитку своєї господарської діяльності, зростання доходів та витрат, покращення фінансових результатів, суб'єкт господарювання формує залучені та позичені фінансові ресурси, які дають змогу забезпечувати безперервність процесу виробництва, отримувати вигоду від використання кредитних коштів внаслідок приросту рентабельності власного капіталу. Це зумовлює необхідність висококваліфікованого управління фінансовими ресурсами підприємства, адже від цього залежить добробут власників та успішні перспективи його діяльності на ринку.

Дослідженням сутності фінансових ресурсів підприємства та управлінням ними займалися чимало вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема Ареф'єва О.В., Балабанов І. Т., Безбородова Т. В., Бердар М. М., Березна С.І., Бланк І. О., Ванькович Д. В., Василик О. Д., Васильчак С.В., Жидяк О. Р., Волк І.Ф., Воробйов Ю.М., Горбан А. П., Гудзь О. Є., Дем'яненко М.Я., Джерелейко С. Д., Зятковський І. В., Казакова В.І., Каширін А. В., Ковальов А. С., Козачок І. А., Колотуха С. М., Бречко В. П., Кравцова Л. Л., Конєва Т.А., Корольова-Казанська О.В., Лайко П. А., Лахтіонова Л.Н., Мельник О. М., Мішина С. В., Опарін В. М., Петряєва З. Ф., Пилипенко О.І., Пойда-Носик Н.Н., Рибалко Н. О., Руденко М.І., Скрипачов І. А., Стеценко Я.М., Стецюк П. А., Поддєрьогін А.М. та інші.

Мета дослідження полягає у визначенні напрямів удосконалення управління фінансовими ресурсами підприємств на основі вивчення теоретичних та оцінки практичних аспектів обраної проблематики.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі завдання:

- з'ясувати сутність фінансових ресурсів підприємства;
- дослідити політику управління фінансовими ресурсами підприємства;
- розглянути методику оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства;
- дослідити динаміку джерел формування фінансових ресурсів підприємств;
- здійснити аналіз напрямів використання формування фінансових ресурсів підприємств;
- оцінити ефективність управління фінансовими ресурсами підприємств;
- розглянути можливості оптимізації структури джерел формування фінансових ресурсів підприємств;
- визначити способи покращення формування оборотного капіталу підприємств;
- запропонувати шляхи підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств на основі використання зарубіжного досвіду.

Об'єктом дослідження є фінансові ресурси ПрАТ «Київхліб», ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат», ПрАТ «Концерт Хлібпром», а предметом – управління фінансовими ресурсами цих підприємств.

Для вирішення поставлених завдань в роботі використовувалися такі загальнонаукові методи: аналізу – при дослідженні показників ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств; синтезу – при визначенні напрямів удосконалення управління фінансовими ресурсами підприємств; порівняння – при визначенні оптимальної структури фінансових ресурсів підприємств; історичний – при розгляді підходів до трактування сутності фінансових ресурсів; методи економічного аналізу – при дослідженні динаміки і структури джерел формування та напрямів використання фінансових ресурсів; графічний – при узагальненні статистичних даних.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність фінансових ресурсів підприємства

Ми живемо в умовах еволюційного розвитку. В таких умовах все швидко змінюється і тому має змінюватись інституційна структура економіки країни. Такі зміни призводять до трансформації механізму руху фінансових ресурсів. Рух таких ресурсів є неперервний, а це означає, що ефективне управління цими ресурсами призводить до вагомого впливу на функціонування економіки країни. «Серед основних завдань, які ставляться перед державою під час налагодження її фінансової політики, виділяють наступні: мобілізація резервів зростання економіки, інтенсифікація обороту фінансових ресурсів тощо» [40].

Отож з'являється потреба більш детально розглянути дане питання, розібратися в наукових підходах трактування сутності поняття «фінансові ресурси», визначити склад та структуру фінансових ресурсів, з'ясувати які є джерела і форми утворення цих ресурсів, їх напрямки використання та методи фінансової діяльності. Також обов'язково потрібно розглянути основні засади руху фінансових ресурсів, їх характеристики, та чим вони особливі.

Фінансові ресурси трактуються і розуміються різними науковцями по-різному. Наприклад поняття «фінансові ресурси можуть визначатись як грошові фонди, створені в процесі розподілу, перерозподілу національного багатства країни» [40; 41; 42]. Маємо можливість надати поняттю «фінансові ресурси» більш ширший чи вузький аспект розуміння, враховуючи критерії, що будуть описані нижче.

Не можливо не відмітити, що деякі дослідники при визначенні фінансових ресурсів не сходяться до однієї думки, щодо рівня їх існування. Додатково можна відзначити, що у наукових працях ми можемо знайти широку класифікацію фінансових ресурсів за певними ознаками (джерела виникнення, напрямки

використання, право власності тощо). Однак в питаннях класифікації фінансових ресурсів певної спільної думки вітчизняних та зарубіжних вчених досі не має (рис. 1.1).

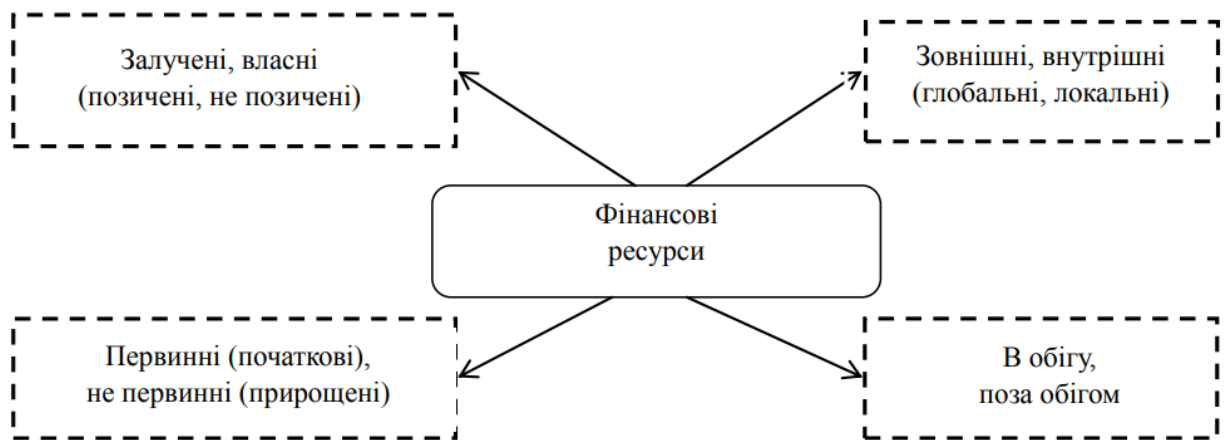

Рис. 1.1. Типологія фінансових ресурсів

Джерело: [42].

«Розглядаючи змістовні характеристики фінансових ресурсів, окрім їх прямого призначення, спрямованості потрібно звернути увагу на характер використання та рівень існування (мікроекономічний, мезоекономічний, макроекономічний та глобальний)» [43; 44].

Розглянути види фінансових ресурсів за рівнями їх існування можемо на рис. 1.2.

Рис. 1.2. Види фінансових ресурсів за рівнями існування

Джерело: [41].

Доцільніше буде розглянути фінансові ресурси у розділі більш цілісної економіки, а не обмежуватись окремим рівнем їх існування. Всім відомо, що такі

ресурси мають можливість перебігати від одного рівня існування до іншого. До характеристик досліджуваних ресурсів можемо віднести: джерело утворення, форми проявів, склад, структура, напрямки використання, рухливість, здатність генерувати економічний ефект тощо [5; 76].

На рис. 1.3 наведено окремі змістовні характеристики фінансових ресурсів.

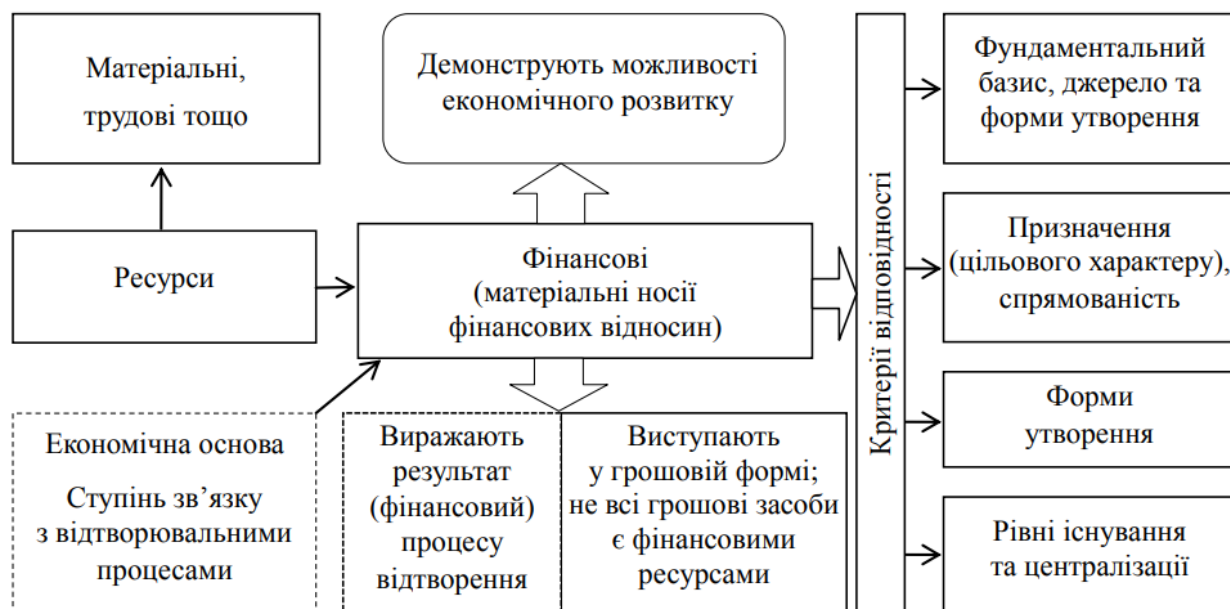

Рис. 1.3. Окремі змістовні характеристики фінансових ресурсів

Джерело: [23].

Виходячи з рис. 1.3, слід підкреслити вагому роль фінансових ресурсів у забезпеченні розвитку економіки країни. Для таких ресурсів характерними є певні умови залучення та обмеженість. У контексті досліджуваних ресурсів підкреслимо доцільність їх ефективного використання за визначеними вище рівнями існування. В даному аспекті вчені-економісти пропонують дієві заходи щодо підвищення такої ефективності в кожних конкретних умовах господарювання [104].

Окрему увагу в наукових працях ([40; 41; 42; 52; 53; 55; 81; 83 та ін.) приділено аспектам формування фінансових ресурсів на окремих рівнях їх існування. Наприклад, фінансові ресурси таких суб'єктів економіки як фірми можуть бути сформовані при їх створенні, за рахунок власних коштів, мобілізовані на фінансовому ринку тощо.

Погоджуючись з думкою таких вчених, як О. Василик, К. Павлюк, В.Опарін, А. Поддєрьогін, на рис. 1.4 проілюстровано джерела та форми утворення, напрямки використання фінансових ресурсів [104].

Рис. 1.4. Джерело та форми утворення, напрямки використання фінансових ресурсів в економіці держави

Джерело: [64].

На рис. 1.4 також наведено роль фінансових ресурсів в економіці. Враховуючи напрацювання вітчизняних дослідників, на рис. 1.5 відображено особливості утворення, використання фінансових ресурсів в економіці, їх структуру [104].

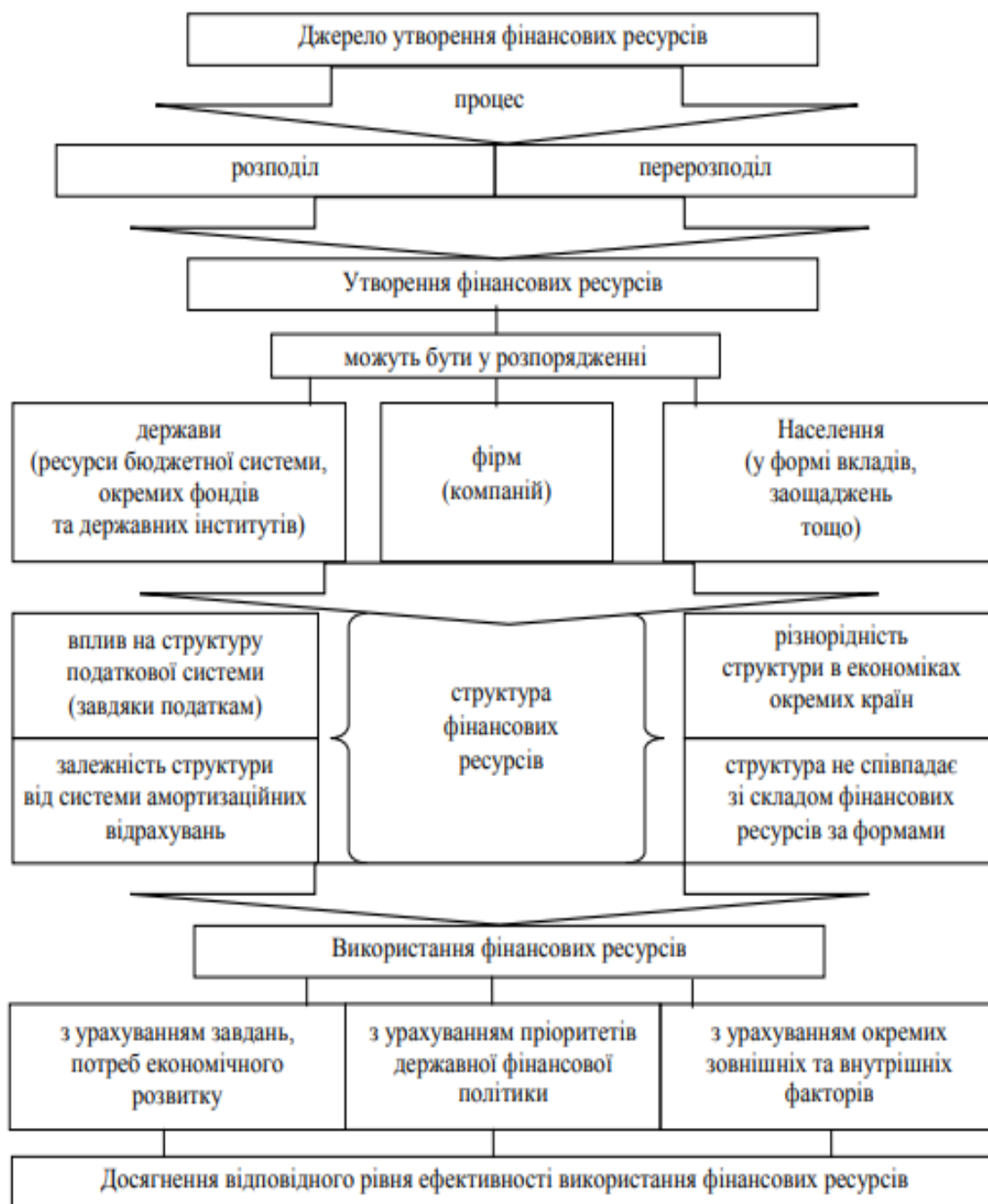

Рис. 1.5. Фінансові ресурси держави: особливості утворення, використання та структура

Джерело: [74].

Нижче виокремлено ключові аспекти застосування ряду методів фінансової діяльності на рівні держави (рис. 1.6).

Рис. 1.6. Методи формування, розподілу та використання фінансових ресурсів держав

Джерело: [18].

Визначивши сутність, призначення, окремі характеристики фінансових ресурсів в економіці, слід розкрити змістовний базис руху таких ресурсів, його характеристики, ключові особливості та типологію враховуючи, що стабільне функціонування економіки залежить від його неперервності [104].

Відмітимо, що утворення, використання досліджуваних ресурсів паралельно передбачає їх рух (рис. 1.7) [42; 54].

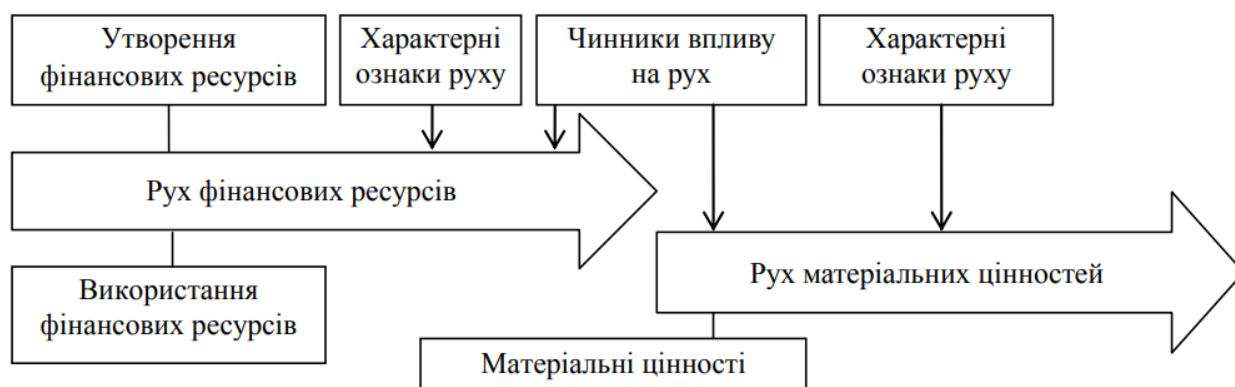

Рис. 1.7. Особливості руху фінансових ресурсів та матеріальних цінностей

Джерело: [42].

Величиною, що вимірюється рухом, враховуючи при цьому часовий фактор, виступає «потік» [5]. Якщо провести відповідні паралелі з рухом фінансових ресурсів, то мова буде йти про фінансовий потік. Фінансові потоки є досить поширеними. Питанням вивчення сутності, ролі, змістовних та типологічних характеристик фінансових потоків присвятили свої наукові праці зарубіжні та вітчизняні вчені, серед яких: Г. Азаренкова, К. Афшагов та Е. Тютюкіна, Є. Балацький, І. Вахович та І. Камінська, О. Данілов та Т. Паєнтко, О. Єрмошкіна, Ю. Козак, Ю. Пахомов та Н. Логвінова, К. Лазичева, О. Хавтур та інші [104].

Якщо розглядати фінансові потоки більш детально, з одного боку вони є різновидом економічних, а з іншого боку відображенням результатів руху та масштабів загального накопичення фінансових ресурсів на підприємствах. Відповідно до цього, можна прослідкувати таку тенденцію, що цілеспрямований рух фінансових ресурсів у наслідок своєї цінності утворює стандартний фундаментальний базис, який створює відповідні умови для функціонування фінансів. З слів Ю. Козака, «фінансові потоки, як і будь-які інші, можливо розглядати у розрізі секторів економіки, адже вони потоки є взаємодіючими, взаємопов'язаними між собою, взаємодоповнюючими». З урахуванням часового фактору потоки відображають ліквідність ресурсів, певну належність [104].

Слід виділити окремі особливості досліджуваних потоків:

- 1) відображають міжсуб'єктні відносини;
- 2) враховують фактори часу, ризику і ліквідності;
- 3) забезпечують генерування ефектів, насамперед економічних. Змінні у часі фінансові потоки дають можливість виділити ще таку їхню рису, як волатильність. Те, що економіка циклічна є одним із основних чинників впливу на волатильність її фінансових потоків [5].

Розкриємо ознаки руху фінансових ресурсів. Рух фінансових ресурсів може характеризуватись неперервністю. Протилежною до цієї ознаки виступає така ознака, як диспропорційність, невідповідність руху. За словами І. Балабанова, «диспропорційність використання досліджуваних ресурсів за напрямками характеризується переорієнтацією їх з обслуговування товарних відносин у реальному секторі економіки на генерування підвищених потенційних економічних вигод у фінансовому секторі» [5]. Ще одним аспектом дослідження фінансових ресурсів є те, що в контексті покращення економічної стабільності може бути використаний розвиток загальної методології подолання уже сформованих та різнобічних диспропорційностей в розрізі використання фінансових ресурсів усієї країни, зокрема й утворених раніше дисбалансів їх руху. Одна із характеристик волатильності фінансових потоків є те, що насамперед збільшується макроекономічна стійкість, саме тому дослідження фактор волатильності є над важливим при затвердженні плану або різного роду рішень. Пояснення даному принципу залежить від того, що весь позитивний результат, який був досягнутий раніше, може бути повністю втрачений через таку характеристику руху фінансових ресурсів, як непередбачуваність.

В процесі дослідження праць зарубіжних та вітчизняних науковців, було визначено, що як і у випадку з фінансовими ресурсами сьогодняшня класифікація фінансових потоків розбита на: мікроекономічний, мезоекономічний, макроекономічний та глобальний рівні. Хоча такий поділ носить доволі умовний характер: одна класифікаційна ознака може характеризувати фінансові потоки на всіх (або декількох) зазначених рівнях [104].

Окремі науковці співвідносять фінансові потоки з іншими видами потоків, що, на нашу думку, є не повністю доречним. При цьому відмітимо, що фінансові потоки більш доцільно розглядати в розрізі цілісної економіки, а не обмежуватись виключно окремим рівнем їх існування.

Каширин в своїх дослідженнях стверджує наступне, що «під час переміщення капіталу між країнами виникають міжнародні фінансові потоки, поряд з цим, на окремих стадіях відтворення під час руху товарів та послуг можна виокремити додаткові види фінансових потоків, окрім зазначених вище класифікаційних ознак фінансових потоків, їх можна також розподілити за відношенням до певного сектору економіки» [44].

Далі в процесі дослідження під поняттям фінансові ресурси ми будемо розуміти те, що це грошові фонди підприємства, які були сформовані ще в процесі розподілу або перерозподілу національного багатства. Також буде розкрито змістовний базис загальної картини руху фінансових ресурсів із аналізом його характеристик та типології [104].

Отже, здійснивши аналіз фінансових ресурсів, було визначено, що вони характеризуються такими аспектами як неперервність та диспропорційність. В процесі дослідження було виявлено та наведено характеристики диспропорційностей використання фінансових ресурсів даної країни за напрямками, тобто відповідно дисбалансів їх руху. Також варто наголосити на тому, щоб були проаналізовані основні аспекти руху фінансових ресурсів відповідно до економічних відносин та ринкової економіки, крім того було досліджено усю систему типології фінансових потоків і з характеристикою найбільш поширених кваліфікаційних ознак. Відповідно до зростання обсягу фінансових потоків в економіці з'являються як позитивні так і негативні наслідки даного процесу, а збільшення негативних наслідків в майбутньому викликати занепокоєння, та потребуватиме негайної розробки та запровадження цілісної системи раціональних та дієвих заходів для того щоб, мінімізувати ці наслідки [104].

1.2. Політика управління фінансовими ресурсами підприємств

Сучасний стан розвитку економічної системи України характеризуються тим, що значна частина суб'єктів господарювання функціонує в умовах невизначеності та нестачі фінансових і матеріальних ресурсів. Ця проблема не дає змоги здійснювати суб'єктам фінансову та виробничу діяльність, в загальному розвиватися. У зв'язку з цим, нестача активів у суб'єктів господарювання супроводжується низькою ефективністю їхнього управління. Усе це потребує від підприємств пошуку таких методів формування та використання факторів виробництва, які будуть оптимальними для їхнього розвитку. Результати функціонування суб'єктів господарювання, посилення їхнього впливу на ринок, темпи розвитку визначаються типом механізму управління ресурсами [105].

З огляду на це одним із найважливіших напрямків фінансової політики є розробка алгоритму який зможе збільшити результативність фінансової діяльності, оптимізує прибутковість, мінімізує ризики. Такий процес як втілення основних стратегічних цілей суб'єкта господарювання здійснюється через матеріальну складову підприємств. А отже, від того, як побудована система управління виробництвом, а також система управління фінансами, пропорційно залежить, як швидко і в якій мірі підприємство буде мати бажаний результат. За умов, коли власних фінансових ресурсів не вистачає, а зовнішні є дорогими, велика кількість підприємств не має можливості покрити операційні розриви у фінансових потоках. Тоді цей випадок призводить до зменшення оборотності капіталу, та зниження ефективності їхнього господарювання.

У цьому випадку перед суб'єктами господарювання гостро постає питання зміни структури та принципів функціонування системи управління фінансовими і матеріальними ресурсами з метою збереження їхнього потенціалу, напрямків і темпів розвитку. Саме тому процес формування фінансової політики має бути спрямованим на підвищення результативності фінансової системи підприємств з метою реалізації їхніх стратегічних цілей за прийнятний проміжок часу з

оптимальними витратами ресурсів та одночасною реалізацією їхнього виробничого та інформаційного потенціалу [105].

Ефективно сформована фінансова політика підприємств повинна враховувати значну кількість факторів, що впливають на фінансово-господарську діяльність. Важливою її складовою повинні стати процеси заміщення дефіцитних ресурсів, нормалізація систем розподілу та перерозподілу активів. Якщо підприємство скерує свою увагу на ці питання, то воно стане менш вразливим на ринку і буде менше залежати від неконтрольованих факторів.

Фінансова політика – це основа інформаційної системи розвитку суб'єктів господарювання. Її зміст можна побачити у чітко спланованих, своєчасних діях, спрямованих на досягнення основної мети – стабілізації прибутковості та постійному розвитку. Будь-які дії підприємства мають бути функціонально пов'язаними із процесами матеріалізації його основних цілей, раціоналізуючи фінансові, матеріальні, інформаційні та людські ресурси. Загальна система координації процесів здійснення витрат підприємства формується за рахунок функціонального взаємопов'язання фінансових потоків, які є фактором об'єднання стратегічних і тактичних цілей, зовнішніх та внутрішніх ресурсів, погодження інтересів суб'єктів ринку, створення оперативного механізму контролю за ефективністю реалізації планових завдань [105].

Фінансова політика як складова загальної системи розвитку підприємств базується на системі планів та їхній реалізації за допомогою процесів управління матеріальними та фінансовими ресурсами, шляхом оптимізації взаємовідносин з іншими суб'єктами господарювання. Завдяки тому, що вона втілюється через процеси управління господарською діяльністю, оборот капіталу, то інформаційна її частина створюється через рух ресурсів, який повинен бути спрямованим на формування такого складу фінансових та матеріальних активів, які за власною сутністю функціонально повинні бути пов'язаними із кінцевими результатами діяльності підприємства – реалізацією основної його мети.

Стрижнем фінансової політики є напрямки, принципи та методи розвитку суб'єктів господарювання у тривалому періоді часу. При цьому її суттю є вибір найбільш оптимальних методів матеріалізації визначених завдань.

Структурно фінансова політика має охоплювати:

- функціонально організовану матрицю цілей підприємства та методів їхнього досягнення;
- структурований перелік джерел фінансування витрат підприємства;
- групу взаємопов'язаних методів оптимізації процесів формування та використання матеріальних і фінансових ресурсів;
- критерії відбору дієвих механізмів реалізації планів компанії;
- методи контролю за ефективністю реалізації окреслених цілей;
- критерії оцінювання досягнутих результатів [105].

Використовуючи основи сформованої фінансової політики, суб'єкт господарювання спроможний реалізувати власний потенціал із найменшими затратами часу та ресурсів. З практичної точки зору фінансова політика – це набір послідовних кроків суб'єкта господарювання в системі управління факторами виробництва з метою формування ефективної податкової, кредитної та цінової політики.

Основним завданням розробки і реалізації ефективної фінансової політики є формування плану розвитку, напрямків маневрування, прорахунку різних варіантів розвитку подій, можливості їхнього випередження і здійснення профілактичних дій з ціллю уникнення необґрунтованих втрат. Проте існуючі реалії свідчать про те, що значна кількість підприємств на сьогодні використовує постреалізаційну систему управління фінансами. Суть її полягає в тому, що рішення про майбутні кроки підприємства приймаються як реакція на помилки та проступки у своїх попередніх діях, що призводить до ефекту нагромадження втрат.

Якщо підприємство у свої рішеннях допустить помилку, то воно отримає помилковий результат і це все разом може породжувати відмерлу систему з управління фінансами, зміст якої зводиться не до реалізації стратегічних цілей

суб'єкта господарювання, а до виправлення цих помилок. Джерела які б спрямовувались на реалізацію завдань підприємств, відволікаються і використовуються на процеси нормалізації. Витрати зростатимуть, ефективність знижуватиметь, результат не буде співпадати з очікуваним.

Загалом ця форма управління фінансами буде супроводжуватися:

- зменшенням рівня прибутковості та рентабельності;
- зростанням валових витрат;
- зростанням тривалості виробничих циклів;
- спотворенням суті економічної інформації, що використовує підприємство та її структури;
- внесенням коректив до стратегічних напрямків розвитку;
- частою зміною тактичних цілей суб'єкта господарювання.

Саме такі цілі є мінливими для кожного господарюючого суб'єкта до того моменту, поки не складений стандартизований план дій. Підприємства в умовах високої інфляції й неефективної податкової політики держави можуть змінювати напрямки використання прибутку, принципи виплати дивідендів, процедуру регулювання витрат виробництва. Тому важливим є перехід до управління фінансами на основі довготривалих фінансових планів із запровадженням системи коригуючих дій, що нейтралізують різні типи відхилень. У цих процесах підприємствам слід сконцентрувати власні сили на максимізації власних переваг на ринку та результатів їхньої реалізації [105].

При цьому суб'єкт господарювання формує сучасний досвід з управління активами та нарощує власний інформаційний потенціал. Загалом основним завданням фінансової політики суб'єкта господарювання є максимальна реалізація власного потенціалу, його складових, розвиток особистості і на цій основі максимальне задоволення потреб людей. При цьому значу увагу приділяють критеріям відповідальності, принципам та методам досягнення цілей, адже «результат у будь-який спосіб» є фактором деструктизації фінансових відносин.

Основними результатами реалізації фінансової політики підприємства є:

- повне фінансове забезпечення процесів відтворення;
- нормалізація фінансових відносин суб'єкта господарювання;
- отримання допустимого рівня прибутковості компанії у тривалому періоді;
- удосконалення виробничих процесів;
- оптимізація структури капіталу підприємства й забезпечення його фінансової стійкості;
- нормалізація фінансових ризиків та підбір методів їхньої нейтралізації;
- раціоналізація фінансових потоків і розрахунків;
- максимізація альтернативної вартості результатів використання отриманого прибутку;
- забезпечення інвестиційної привабливості підприємства;
- створення ефективного механізму управління підприємством;
- реалізація резервів поліпшення фінансового стану підприємства.

Оптимізація фінансового забезпечення господарської діяльності є основним напрямком підвищення ефективності діяльності виробника. Цей процес характеризує результативність взаємовідносин підприємства з іншими суб'єктами ринку. Процеси фінансового забезпечення є основою руху грошових та фінансових потоків, передумовою формування доданої вартості як джерела розвитку та укріплення фінансової стабільності компанії. Як основна складова фінансової політики механізм фінансового забезпечення процесів виробництва має бути спрямованим на реалізацію стратегічних цілей суб'єкта господарювання, здійснюючи регулятивні та контрольні функції у системі управління наявним капіталом. Фінансове забезпечення відтворення – це процес акумуляції ресурсів, їхнього розподілу, і розміщення [105].

При цьому формуються основні передумови появи майбутнього доходу, що є ресурсом зміщення понесених витрат. Інша частина доходу – це джерело накопичення факторів виробництва, що є об'єктом нагромадження активів чи системою стабілізації фінансово-господарської діяльності. В умовах постійних

змін у зовнішньому економічному середовищі потрібно домагатися оптимізації прибутковості діяльності підприємства, переводячи частину спекулятивного прибутку у стабілізаційний фонд. Саме тому значна кількість підприємств потребує нових схем управління ресурсами, що функціонально пов'язані із стратегією їх розвитку.

При цьому потрібно взяти до уваги, що типові механізми управління ресурсами приводять до номінальних результатів, забезпечуючи мінімальний рівень рентабельності. Неординарні рішення потребують виваженості, але саме вони часто можуть допомогти виробнику стабілізувати прибутковість.

Існують такі основні джерела фінансування підприємств:

- власні ресурси;
- кошти, що залучені на фінансових ринках;
- банківські позики;
- бюджетні кошти;
- спільні фонди фінансування [105].

Основною проблемою, яка супроводжує діяльність вітчизняних підприємств, є нестача фінансових ресурсів, що призводить до зниження ефективності господарської діяльності. Зменшення обсягів ресурсів, що авансуються у початок виробничого циклу, є причиною зниження вартості результатів виробництва. Наслідком є низька рентабельність або збиток. Значна частина підприємств з метою недопущення різкого зменшення обсягів ресурсів в обороті використовує кредиторську заборгованість як джерело фінансування поточних витрат.

Такий хід підприємства може призвести до деградації фінансової дисципліни, може змінитися взаємовідносин із підрядниками та постачальниками. Така практика збільшує тривалість термінів розрахунків та робить їх складнішими. Кредиторська заборгованість може мати тенденцію до зростання, що буде ускладнювати процеси нормалізації кругообігу ресурсів компаній. Наслідком є низький рівень ефективності діяльності господарюючих суб'єктів, що призводить до втрат. Оборот за оборотом, збиток за збитком –

таким чином виводяться фінансові ресурси з обороту, знижуючи ліквідність усіх активів.

До основних причин фінансових розривів у системі фінансування господарської діяльності можна віднести:

- низький рівень фінансової та платіжної дисципліни;
- недосконалість податкового законодавства;
- низький рівень розвитку ринкових відносин;
- значний рівень конкуренції;
- невдало обрані пріоритети фінансування;
- неефективна політика просування товарів на ринок;
- значна зношеність основних фондів підприємства;
- неефективно сплановані та реалізовані процеси відтворення.

Існує загальна процедура виявлення та усунення недоліків у системі фінансування виробничого процесу. Для цього формуються основні цілі суб'єкта господарювання, розробляється бізнес-план, оцінюються можливості підприємства на ринку, перспективи розвитку. Далі необхідно визначитись із джерелами фінансування поточних і капітальних витрат, їхньою вартістю та плановою ефективністю. Значну увагу слід приділити пошуку внутрішніх резервів фінансування витрат, оскільки такі ресурси є більш дешевими для використання. Власні ресурси підприємства, хоча і знижують собівартість, проте не дають змоги швидко наростити необхідний темп розвитку [105].

Отже, найбільш ефективнішим методом забезпечення витрат є змішане фінансування, при чому процес його застосування має супроводжуватися розрахунком альтернативної прибутковості використання кожного із джерел забезпечення витрат.

Додатковими резервами підвищення ефективності господарювання є:

- управління ліквідністю процесів обігу;
- прискорення оборотності ресурсів;
- удосконалення системи взаємовідносин із постачальниками та покупцями;

- пошук можливостей заміщення дефіцитних ресурсів;
- удосконалення процесів виробництва.

Тимчасова додаткова потреба у ресурсах фінансується за рахунок залучених коштів, основним з яких є кредит. Процес обігу ресурсів через кредитну систему дозволяє наповнити виробництво достатнім обсягом ресурсів. Причому підприємства іноді потребують «довгих» грошей, які супроводжують процеси удосконалення виробництва, підвищуючи ефективність формування та використання наявного капіталу. Формуючи паритети між «короткими» та «довгими» грошима, термінами їхнього використання та вилучення з обігу, суб'єкти господарювання здатні вирівняти потоки власних грошових ресурсів.

Будь-який фінансовий процес, що впливає на інвестиційну ефективність суб'єкта господарювання, змінює структуру факторів виробництва, що є основним керованим об'єктом. Очевидно, що відповідальність за реалізацію фінансової політики несе керівництво підприємства. Розвиток інвестиційної привабливості пов'язаний із тим, що необхідно сформувані такі умови, за яких потенційний інвестор мав би бажання вкласти кошти в підприємство, а далі реінвестувати отриманий дохід упродовж усього терміну функціонування виробника. Процес активізації залучення інвестицій є фактором прискорення реалізації фінансової політики підприємств. Загалом, під інвестиційною привабливістю слід розуміти сукупність характерних рис суб'єкта господарювання, що стимулюють інвестора скористатися перевагами його фінансово-господарської діяльності [105].

При цьому враховується психологія процесу інвестування – кошти надходять на ті підприємства, що забезпечують отримання стабільного та високого доходу. Зокрема, підприємствам вигідно формувати таку структуру факторів виробництва, доходів та витрат, за якої з усіх альтернатив отримані результати будуть найбільш прийнятними для інвестора. Проте існує основне правило: чим вищою є ефективність процесів формування та використання ресурсів підприємства, тим більш імовірним буде процес залучення додаткових ресурсів у підприємство.

На практиці суб'єктам господарювання не завжди вдається ліквідно точно реалізувати власні плани. Тоді оперативно вносяться зміни. Такі поточні зміни в оперативних планах не слід розглядати як умову зміни стратегії розвитку підприємства. Тактичні зміни можуть забезпечити більший результат, що є фактором стабілізації діяльності та прибутковості у тривалому періоді.

Окрім того, зміни в тактиці можуть означати і те, що підприємства у процесі формування довгострокових планів не правильно сформувавши окремі їхні складові. У цьому разі зростання поточних затрат може негативно позначатися на величині операційного прибутку, але це тимчасово негативно впливатиме на фінансовий стан. Загалом терміни реалізації складових фінансової політики можуть коригуватися і залежать від економічного середовища, в якому функціонує суб'єкт господарювання. За умов постійних змін власне і стратегічні цілі можуть змінюватися.

Саме в цей період підприємство не реалізує власні плани, а концентрує зусилля на утриманні фінансової стійкості. Процеси реалізації довгострокових планів нівелюються зміною обсягів факторів виробництва, нездатністю суб'єктів господарювання швидко пристосуватися до змін. За таких обставин імовірність реалізації цілей компанії різко знижується[105].

Стратегічні цілі заміняються тактичними, і навпаки. За стабільної економічної системи підприємства і організації швидше досягають визначених цілей, підвищуючи результативність власного функціонування. За таких умов керівники компаній здатні більш результативно працювати, отримуючи досвід, маючи змогу його реалізувати.

Отже, управління фінансовими ресурсами потребує чіткого керування і розглядається як одна з функцій фінансового менеджменту. Тобто в загальній структурі функціонування системи управління фінансами підприємств, фінансові ресурси є одним з особливих складових елементів керованої системи, тобто самого об'єкта управління. І саме такий процес перебігу фінансових ресурсів потребує спеціально розробленої політичної системи, яка допомагатиме функціонувати управлінню без жодних проблем.

1.3. Методика оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства

Процес вибору методів оцінки ефективності фінансового управління досить складний для розуміння фінансових менеджментів. Ґрунтуючись на класичному уявленні ефективності, упускаються дуже важливі елементи в розвитку сучасної економіки. Перехід до постіндустріального суспільства виявив нові критерії в ефективності фінансового управління. Економістами з кожним роком розробляється все нові методи і вдосконалюються старі. Це призводить до деякого хаосу в виборі застосування конкретних методів. Цим пояснюється суб'єктивна природа ефективності: як ми собі уявляємо ефективність і як ми її розраховуємо.

В сучасних умовах господарювання (високої конкуренції, доступності ресурсів, ненормованого споживання, стагнаційного циклу розвитку економіки) класичного уявлення ефективності на основі лише одного критерію рентабельності недостатньо. Висуваються нові орієнтири в фінансовому управлінні. Фінансове управління діяльністю підприємства це в першу чергу управління формуванням коштів (активами) та їх розподілом (пасивами).

У процесі життєдіяльності підприємства ефективність фінансового управління виражається в результатах оцінки управління активами, пасивами, майнового та фінансового стану. Можливий більш детальний розгляд кожного елемента системи як певної підсистеми. Наприклад: оцінку ефективності управління оборотними активами можна уявити в оцінці управління запасами, фінансовими вкладеннями, дебіторською заборгованістю, грошовими коштами. Ґрунтуючись на тимчасовому інтервалі, фінансове управління націлене на досягнення оперативних і стратегічних цілей підприємства.

Вартість - один з критеріїв ефективності, який грає важливу роль в сучасному світі. Ґрунтується на підвищенні вартості компанії, як результаті ефективного фінансового управління. Концепція управління вартістю отримала назву Value-Based Management (управління на створення вартості).

Активне вивчення вартісних методів і їх впровадження в управління почалося з 70-х років XX століття [3]. Застосування вартісних методів оцінки досить новий напрямок в українській практиці. До основних вартісних методів відносять: метод доданої ринкової вартості MVA, метод доданої вартості капіталу SVA, метод прибутковості інвестицій на основі потоку грошових коштів CFROI, метод грошової доданої вартості (CVA), метод економічної доданої вартості EVA.

Метод доданої ринкової вартості MVA. Даний метод розглядає створення вартості в якості капіталізації (ринкова вартість акцій помножена на кількість акцій в обігу) і балансової вартості компанії. Розглядають і як дисконтований потік EVA (буде розглянуто далі) і відображає створення цінності для акціонерів в довгостроковому плані.

$$MVA = (MV + \eta) - I, \quad (1.1)$$

де MV - ринкова вартість власного капіталу;

η - ринкова вартість позикового капіталу;

I - сукупний працюючий капітал.

В якості додаткового показника використовують співвідношення капіталізації та балансової вартості підприємства (Market - to - Book Ratio (MB)).

$$MB = \frac{MV + \eta}{D + E}, \quad (1.2)$$

де D - балансова вартість позикового капіталу

E - балансова вартість власного капіталу

Основні фактори: Позитивні сторони: не вимагає коригувань звітності по балансу, простота в розрахунках. Негативні сторони: потрібні коригування в розрахунку сукупного працюючого капіталу, пряма залежність від ціни акцій.

Метод доданої вартості акціонерного капіталу SVA. Даний метод оцінює приріст акціонерного капіталу і ґрунтується на інвестиціях. Показник SVA представляє собою різницю між акціонерною вартістю капіталу, утвореної майбутніми інвестиціями, і акціонерною вартістю капіталу, утвореної попередніми інвестиціями. Іншим словами була створена додана вартість

підприємства або була зруйнована за рахунок інвестицій. Основним інструментом у розрахунку SVA є дисконтування грошових потоків.

Рапарт, засновник даного показника, виділяє наступні фактори, що впливають на акціонерну вартість: темп зростання виручки, прибуток від операційної діяльності, збільшення інвестицій в основний капітал, збільшення інвестицій в оборотний капітал, ставка податку, вартість капіталу. Позитивні сторони: стратегічне орієнтування, можливість оцінки ефективності майбутніх інвестицій, не вимагає коригувань звітності по балансу.

Негативні сторони: складність в розрахунках, неточність прогнозування грошового потоку при стратегічній оцінці, що використовуються в розрахунках.

Метод прибутковості інвестицій на основі потоку грошових коштів CFROI. Повна назва Cash flow return on investment. Даний метод дещо нагадує показник рентабельності інвестицій ROI. Особливість цього методу полягає у вимогах ринку капіталу. Розрахунок показника ґрунтується на генерації грошових потоків, як важливій вимозі ринку капіталу. CFROI являє собою відношення скоригованих грошових потоків в поточних цінах до скоригованих грошових відтоків в поточних цінах. Економічний сенс підсумкового значення виражається в наступному: компанія створює вартість, коли значення показника вартості CFROI перевищує необхідне інвесторами середнє значення. І навпаки вартість руйнується, якщо значення показника нижче необхідного рівня.

Позитивні сторони: використання грошового потоку в розрахунках надає більш повну і точну інформацію в порівнянні з балансовими даними.

Недоліки: основна складність при розрахунку полягає в ідентифікації грошових потоків, тому що від цього буде залежати ступінь коректності кінцевого результату.

Метод грошової доданої вартості (CVA). Грошова додана вартість (Cash Value Added) ґрунтується на залишковому доході. Цей метод так само називають залишковим грошовим потоком (Residual Cash Flow), що згенерував інвестиціями. Додана грошова вартість являє собою різницю між чистими грошовими потоками і витратами на капітал:

$$CVA_j = CBI_j - NA_0 \times WACC \quad (1.3)$$

де: CBI - Cash Flow Before Interest - чистий грошовий потік до процентних платежів;

NA_0 - чисті сумарні активи в оцінці за первісною вартістю;

WACC - ставка середньозважених витрат на капітал.

Метод економічної доданої вартості EVA. Метод EVA (Economic value added) дозволяє оцінити приріст вартості підприємства за певний період часу. Набув широкого поширення на практиці за рахунок простоти розрахунку та оцінки компанії. У простому розумінні являє собою розрахунок різниці між чистим операційним прибутком і вартістю капіталу.

$$EVA = NOPLAN - WACC \times CE \quad (1.4)$$

або можна виразити таким чином:

$$EVA = (ROIC - WACC) \times CE \quad (1.5)$$

де:

NOPAT - (Net Operating Profits After Taxes) чистий операційний прибуток за вирахуванням податків, до виплати відсотків

WACC - середньозважена вартість капіталу

CE - власний капітал

ROIC - рентабельність власного капіталу.

Постійне позитивне значення показника свідчить про створення вартості компанії, а негативне про її руйнування.

Позитивні сторони: можливість оцінки кожного підрозділу бізнесу, виключаються балансові спотворення.

Недоліки: необхідна велика кількість поправок для коректного розрахунку.

Головна перевага вартісних підходів полягає в можливості оцінки не тільки фінансових і матеріальних активів, але і якісні сторони компанії: її інтелектуальний капітал і здатність генерувати прибуток. В рамках оцінки ефективності фінансового управління основний зміст вартісного підходу полягає в наступному: чи створює компанія вартість або руйнує її.

Докладний аналіз цього явища на основі економічної доданої вартості EVA провів в своєму дослідженні Осипов Я.І. Основні переваги вартісного підходу: дозволяє абстрагуватися від балансових показників, які можуть бути перекручені, відображає більш об'єктивний результат з поправкою на розрахункову методику, враховує ринкові ціни. Найсерйозніший недолік, на наш погляд, це складність в розрахунках і коректної ідентифікації необхідних даних. Як правило, всі вартісні методи створюються для західної економічної системи і ринку. Застосування таких показників як, наприклад, EVA вимагають істотних коригувань балансової звітності компанії. Самі розробники методу EVA застосовують за різними даними від 150 до 300 коригувань. Однак досить використовувати лише деякі коригування, які суттєво впливають на звітність компанії і будуть зрозумілі менеджменту [4, с. 116].

Застосування вартісних методів оцінки ефективності фінансового управління діяльністю підприємства з метою підвищення об'єктивності результатів повинно супроводжуватися наступними заходами:

1. Необхідно виділити коригування під українську особливість з урахуванням зовнішнього середовища. Наприклад, враховувати фактори високої інфляції, вартості грошових коштів, політичного тиску.

2. Розробка конструктивних, математично обґрунтованих, вітчизняних вартісних методів. Ми пропонуємо впровадити критерій вартості в систему оцінки фінансового управління підприємства. Крім балансових активів буде оцінюватися і інтелектуальний капітал. У звичній «класичній» оцінці інтелектуальний капітал не має прямого відображення, а лише непряме у вигляді результатів функціонування - прибутку.

Використання класичних підходів до оцінки ефективності фінансового управління з точки зору рентабельності недостатнє для об'єктивності результатів. Це обумовлюється розвитком потреб власників і дослідженням не тільки фінансових, а й якісних результатів управління. Бачення проблеми вибору методів оцінки з точки зору критеріїв ефективності представляє різносторонній підхід вирішення проблеми ефективності. Застосування критерію вартості в

процесі оцінки необхідно при сучасному розвитку економіки. Створення вартості - основний показник збільшення добробуту власників.

В результаті дослідження, були розглянуті і проаналізовані основні методи оцінки, що базуються на вартості. Виділено позитивні і негативні сторони використання кожного методу в Україні. Виявлено необхідність адаптації цих методів під українську практику і розробку вітчизняних методів оцінки. Використання вартісних методів вкрай необхідно для підвищення якості та глибини дослідження. З'являється можливість оцінити безпосереднє створення добробуту власників, як основної мети фінансового менеджменту.

Метод аналіз фінансових коефіцієнтів ґрунтується на розрахунку співвідношення різноманітних показників фінансової діяльності підприємства. Розраховані показники порівнюються з нормативами або з середніми показниками діяльності інших підприємств даної галузі. У фінансовому менеджменті найбільше часто використовуються наступні коефіцієнти: коефіцієнти оцінки фінансової стійкості, платоспроможності та ліквідності підприємства; коефіцієнти оцінки оборотності активів і капіталу.

Метод оцінки вартості фінансових ресурсів ґрунтується на розрахунку вартості капіталу підприємства, яка представляється мірою прибутковості операційної діяльності і визначає частину прибутку, яка повинна бути сплачена за використання сформованого і залученого нового капіталу. При використанні даного методу розраховують вартість власного і акціонерного капіталу; вартість позикового капіталу у формі банківського кредиту, короткостроковій відстрочки платежу і емісії облігацій; вартість фінансового лізингу; середньозважену вартість капіталу і його граничну ефективність.

Після проведення оцінки ефективності використання фінансових ресурсів фінансово-економічні служби підприємства створюють систему управління фінансовими ресурсами. У неї входить планування грошових потоків, виявлення максимально допустимої дебіторської заборгованості, розподіл коштів за напрямками і фондам і т.д.

Таким чином, одночасне використання всіх перерахованих вище методів здатне надати максимально точну оцінку ефективності використання фінансових ресурсів і в підсумку надати правильний напрямок думки на момент прийняття управлінського рішення в області фінансової політики підприємства.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПРАТ «КИЇВХЛІБ», ПРАТ «ЧЕРКАСЬКИЙ ХЛІБОКОМБІНАТ», ПРАТ «КОНЦЕРН ХЛІБПРОМ»

2.1. Динаміка джерел формування фінансових ресурсів підприємств

Публічне акціонерне товариство «Київхліб» — хлібопекарське підприємство створене на базі державного підприємства «Київхліб» у 1996 році. Одне з найбільших хлібопекарських підприємств України, до складу якого входять 17 хлібопекарських підприємств (дев'ять у Києві та вісім — у Київській області), ремонтно-монтажний комбінат, інформаційно-обчислювальний і навчальний центри та контора матеріально-технічного постачання «Київхлібпостач». Усі хлібопекарські підприємства акціонерного товариства — сучасні високо механізовані заводи, де постійно триває реконструкція, монтується нове устаткування, нарощуються потужності, підвищується технічний рівень, вживаються заходи щодо поліпшення якості продукції та розширення асортименту [68].

Кожне підприємство має автомобільний парк. Це дає можливість своєчасно доставляти продукцію замовникам та організувати виїзну торгівлю. Потужність ПРАТ «Київхліб» становить понад 1700 т на добу хлібобулочних і 12,6 тисяч т на рік кондитерських виробів, асортимент налічує 470 найменувань хлібобулочних і 500 найменувань кондитерських виробів, більшість з яких розроблені спеціалістами акціонерного товариства. Тільки протягом 2002 року розроблено та затверджено документацію на 248 найменувань нових видів продукції, з яких 172 вже впроваджено у виробництво. На хлібозаводах виготовляють дієтичні та діабетичні вироби. Майже всі вони розроблені спеціалістами акціонерного товариства і схвалені Міністерством здоров'я України. Продукцію хлібозаводів презентують на виставках, споживчих конференціях, конкурсах, де вона посідає провідні місця, широко рекламують у

фірмовій торгівлі, що налічує 90 одиниць, у тому числі 39 магазинів, які є на всіх заводах.

ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» - підприємство, історія якого починається у 1932 році. На сьогодні підприємство займає третє місце в Україні за обсягами виробництва хлібобулочних виробів і є лідером по впровадженню нових технологічних ліній та процесів. Підприємство виробляє 270 найменувань хлібобулочної та кондитерської продукції. Середньомісячний обсяг виробництва - 4,5 тис. т. Домінуючу позицію в асортименті займає хліб - 75%, булочки і здобні вироби - 20,1%, кондитерські вироби - 2,1%, сухарі - 1,1%, соломка - 1,8%, бубличні вироби - 0,2%. З метою зміцнення конкурентної позиції на ринку, а також підвищення якості продукції, з 2010 року на підприємстві впроваджується система управління безпекою харчових продуктів відповідно до стандарту ГОСТ 4161-2003. Продукція підприємства реалізується через власну торгову мережу «Формула Смаку», яка налічує 25 торгових павільйонів в самих Черкасах та 7 - в області. Ринок збуту останніми роками суттєво розширився і нині охоплює Черкаську, Київську, Полтавську, Дніпропетровську, Чернігівську, Рівненську, Волинську, Хмельницьку, Житомирську області. За останні 8 років близько 30 видів продукції підприємства отримали нагороди на регіональних і всеукраїнських виставках та конкурсах. Інвестиційна стратегія підприємства націлена на розширення виробництва, його модернізацію та оснащення найсучаснішим технологічним обладнанням. У 2005 році введена в експлуатацію нова лінія з виробництва батонів [67].

У 2007 року було замінено ще дві лінії, що дало можливість збільшити обсяги виробництва батонів, поліпшити якість пшенично-житнього хліба і розширити асортимент продукції. У березні 2011 року введена в експлуатацію ще одна лінія по виробництву овальних видів хліба. З 2004 по 2011 роки було придбано пакувальне обладнання. Придбання сучасного обладнання, установок для нарізування і упаковки продукції - все це - постійний рух вперед для підтримки лідируючих позицій на ринку хліба. Підприємство постійно

вдосконалює технології виробництва, займається пошуком нових рішень і впроваджує їх.

ПрАТ «Концерн Хлібпром» — один з найбільших виробників хліба в Україні та лідер на ринку хліба Західної України [джерело?], заснований у 2003 році з головним офісом у м. Львів. Входить до холдингу «Універсальна інвестиційна група». Сьогодні в структурі компанії функціонує 6 хлібозаводів та 2 комбінати хлібопродуктів, що забезпечують зберігання й переробку зерна, виробництво хлібобулочної й кондитерської продукції та хлібних напівфабрикатів. Компанія створена 2003 року на базі крупних підприємств — «Львівського хлібозаводу № 5» та «Вінницьхліб». "Хлібпром" входить до п'ятірки найбільших хлібопекарських компаній України за часткою ринку та обсягом чистого доходу (2016 р.). Це перша компанія хлібної галузі, яка отримала кредит від підрозділу Світового банку в Україні — Міжнародної фінансової корпорації. Також «Хлібпром» бере участь в програмі UKEEP і є потенційним споживачем міжнародних фінансових ресурсів на впровадження енергоощадних технологій. В компанії працює понад 3300 осіб [69].

Варто розпочати дослідження з аналізу балансу підприємств.

Здійснимо порівняльний аналіз по трьом підприємствам за 2017-2019 рр.

Таблиця 2.1

Порівняльний аналітичний баланс ПрАТ «Київхліб» за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Активи										
Необоротні активи	299088	35,45	340123	44,76	359930	48,25	41035	19807	13,72	5,82
Оборотні активи	544494	64,55	419717	55,24	385971	51,75	-124777	-33746	-22,92	-8,04
Баланс	843582	100	759840	100	745901	100	-83742	-13939	-9,93	-1,83
Пасиви										
Власний капітал	167057	19,8	164157	21,6	174828	23,44	-2900	10671	-1,74	6,50
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	74900	8,88	74723	9,83	118718	15,92	-177	43995	-0,24	58,88
Поточні зобов'язання і забезпечення	601625	71,32	520960	68,56	452355	60,65	-80665	-68605	-13,41	-
Баланс	843582	100	759840	100	745901	100	-83742	-13939	-9,93	-1,83

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Як свідчать дані таблиці, на кінець 2019 року вартість майна підприємства зменшилася на 83742 тис. грн, або 11,02%, що свідчить про зменшення діяльності підприємства.

Розглянемо причини, що вплинули на зміну валюти балансу. Необоротні активи підприємства збільшились на 41035 тис. грн, або 12,06%. Натомість оборотні активи зменшились на 124777 тис. грн, що у відносному вираженні становило 29,73%. Таким чином, основну роль у зміні майна підприємства відіграло нарощення оборотних активів.

Змінилась і структура майна підприємства, зокрема, підвищилася його мобільність, оскільки частка оборотних активів зросла на 0,86%, а необоротних – збільшилась, досягнувши значень 48,25 та 51,75% відповідно.

Що стосується джерел формування майна підприємства, то за аналізований період зменшилась сума власного капіталу на 2900 тис. грн, або 1,77%, та поточних зобов'язань і забезпечень – на 80665 тис. грн (15,48%). Натомість сума довгострокових зобов'язань і забезпечень відчутно зменшилась на 177 тис. грн, або 0,24%.

Відповідні зміни відбулись і в структурі пасивів: на 1,09% зменшилась частка власного капіталу, досягнувши 23,44%, та на 1,11% зменшилась частка довгострокових зобов'язань і забезпечень, набравши значення 15,92%. На кінець 2019 року частка поточних зобов'язань і забезпечень зменшилась від 71,32 до 60,65%.

Зростання вартості майна підприємства з точки зору джерел його формування відбулося за рахунок нарощення власного капіталу та поточних зобов'язань і забезпечень. В цілому питома вага власного капіталу за досліджуваний період суттєво перевищувала мінімальне нормативне значення 50%. Частка зобов'язань збільшилась від 25,7 до 26,1%, що свідчить про незначне посилення залежності підприємства від кредиторів.

Для того, щоб визначити заходи по оптимізації досліджуваних показників, необхідно провести глибшу оцінку зміни всіх розділів активу і пасиву балансу підприємства за аналізований період.

Порівняльний аналітичний баланс ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» за 2017–
2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Активи										
Необоротні активи	70921	68,35	71999	73,22	76065	70,88	1078	4066	1,52	5,65
Оборотні активи	32840	31,65	26331	26,78	31253	29,12	-6509	4922	-19,82	18,69
Баланс	103761	100	98330	100	107318	100	-5431	8988	-5,23	9,14
Пасиви										
Власний капітал	30307	29,21	30631	31,15	30731	28,64	324	100	1,07	0,33
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	653	0,63	203	0,21	0	0	-450	-203	-68,91	-100,00
Поточні зобов'язання і забезпечення	72801	70,16	67496	68,64	76587	71,36	-5305	9091	-7,29	13,47
Баланс	103761	100	98330	100	107318	100	-5431	8988	-5,23	9,14

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Як свідчать дані таблиці, на кінець 2019 року вартість майна підприємства зросла на 8988 тис. грн, або 8,38%, що свідчить про розширення діяльності підприємства.

Розглянемо причини, що вплинули на зміну валюти балансу. Необоротні активи підприємства збільшились на 1078 тис. грн, або 1,5%. Натомість оборотні активи зменшились на 6509 тис. грн, що у відносному вираженні становило 24,72%. Таким чином, основну роль у зміні майна підприємства відіграло нарощення оборотних активів.

Змінилась і структура майна підприємства, зокрема, підвищилася його мобільність, оскільки частка оборотних активів зросла на 1,09%, а необоротних – зменшилась на таку ж саму величину, досягнувши значень 29,12 та 70,88% відповідно.

Що стосується джерел формування майна підприємства, то за аналізований період зросла сума власного капіталу на 324 тис. грн, або 1,06%, та поточних

зобов'язань і забезпечень зменшилась – на 5305 тис. грн (7,86%). Натомість сума довгострокових зобов'язань і забезпечень зменшилась на 450 тис. грн.

Відповідні зміни відбулись і в структурі пасивів: на 0,92% збільшилась частка власного капіталу, досягнувши 28,64%. На кінець 2019 року частка поточних зобов'язань і забезпечень зросла від 1,04 до 71,36 %.

Таблиця 2.3

Порівняльний аналітичний баланс ПрАТ «Концерн Хлібпром» за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Активи										
Необоротні активи	508006	71,33	495818	67,04	500519	67,81	-12188	-2,46	0,94	4701
Оборотні активи	204213	28,67	239076	32,33	237621	32,19	34863	14,58	1,13	-1455
Баланс	712219	100	739595	100	738140	100	27376	3,7	1	-1455
Пасиви										
Власний капітал	94054	13,21	105737	14,3	113381	15,36	11683	11,05	1,08	7644
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	445011	62,48	395278	53,45	387223	52,46	-49733	-12,58	0,86	-8055
Поточні зобов'язання і забезпечення	173154	24,31	238580	32,26	237536	32,18	65426	27,42	1,33	-1044
Баланс	712219	100	739595	100	738140	100	27376	3,7	1	-1455

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Як свідчать дані таблиці, на кінець 2019 року вартість майна підприємства зросла на 27376 тис. грн, або 3,70%, що свідчить про розширення діяльності підприємства.

Розглянемо причини, що вплинули на зміну валюти балансу. Необоротні активи підприємства зменшились на 12188 тис. грн, або 2,46%. Натомість оборотні активи зросли на 34863 тис. грн, що у відносному вираженні становило 14,58%. Таким чином, основну роль у зміні майна підприємства відіграло нарощення оборотних активів.

Змінилась і структура майна підприємства, зокрема, підвищилася його мобільність, оскільки частка оборотних активів зросла на 1,00%, а необоротних – збільшилась на 1,01%, досягнувши значень 32,19 та 67,81% відповідно.

Що стосується джерел формування майна підприємства, то за аналізований період зросла сума власного капіталу на 11683 тис. грн, або 11,05%, та поточних зобов'язань і забезпечень – на 65426 тис. грн (27,42%). Натомість сума довгострокових зобов'язань і забезпечень зменшилась на 49733 тис. грн, або 12,58%.

Відповідні зміни відбулись і в структурі пасивів: на 1,07% збільшилась частка власного капіталу, досягнувши 15,36%, та на 0,98% збільшилась частка довгострокових зобов'язань і забезпечень, набравши значення 52,46%. На кінець 2019 року частка поточних зобов'язань і забезпечень зросла від 24,31 до 32,18%.

Таблиця 2.4

Динаміка складу та структури власного капіталу ПрАТ «Київхліб» за 2017-2019 роки

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017рр.	2019-2018рр.	2018-2017рр.	2019-2018рр.
Зареєстрований (пайовий) капітал	39621	23,72	39621	24,14	39621	22,66	0	0	0,00	0
Капітал у дооцінках	30063	18,00	29927	18,23	29927	17,12	-136	0	-0,45	0,00
Нерозподілений прибуток	90070	53,92	87306	53,18	97977	56,04	-2764	10671	-3,07	12,22
Додатковий капітал	1360	0,81	1360	0,83	1360	0,78	0	0	0,00	0,00
Резервний капітал	5943	3,56	5943	3,62	5943	3,40	0	0	0,00	0,00
Всього	167057	100	164157	100	174828	100,00	-2900	10671	-1,74	6,50

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Проаналізувавши дані з таблиці 2.4, зробимо висновок, що впродовж досліджуваного періоду пайовий капітал на підприємстві ПрАТ «Київхліб» був таким же самим впродовж 2017-2019 років і дорівнював 39621 тис. грн. Частка у структурі власного капіталу становила у 2017 році – 23,7%, у 2018 році – 24,14%, а у 2019 році вже 22,6%.

Найбільшу частку впродовж досліджуваного періоду займав нерозподілений прибуток із середнім значенням впродовж досліджуваного періоду 54,3%. На рахунок додаткового на резервного капіталу, то вони були незмінними.

Таблиця 2.5

Динаміка складу та структури власного капіталу ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» за 2017-2019 роки

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017рр.	2019-2018рр.	2018-2017рр.	2019-2018рр.
Зареєстрований (пайовий) капітал	29024	95,77	29024	94,75	29024	94,45	0	0	0,00	0
Нерозподілений прибуток	932	3,08	1256	4,10	1356	0,78	324	100	34,76	7,96
Резервний капітал	351	1,16	351	1,15	351	0,20	0	0	0,00	0,00
Всього	30307	100	30631	100,00	30731	17,58	324	100	1,07	0,33

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Проаналізувавши дані з таблиці 2.4, зробимо висновок, що впродовж досліджуваного періоду пайовий капітал на підприємстві ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» був таким же самим впродовж 2017-2019 років і дорівнював 29024 тис. грн. Частка у структурі власного капіталу становила у 2017 році – 95,77%, у 2018 році – 94,75%, а у 2019 році вже 94,4%.

Найбільшу частку впродовж досліджуваного періоду займав саме зареєстрований капітал із середнім значенням впродовж досліджуваного періоду 95%. Резервний капітал же становив в структурі 351 тис. грн впродовж всього досліджуваного періоду.

Якщо ж аналізувати нерозподілений прибуток, то протягом досліджуваного періоду їх сума тільки збільшувалась, адже в 2017 році цей показник становив 932 тис. грн., а в 2019 році вже 1356 тис. грн.

Тепер варто проаналізувати динаміку складу та структури власного капіталу ПрАТ «Концерн Хлібпром» за 2017-2019 роки (таблиця 2.6).

Таблиця 2.6

Динаміка складу та структури власного капіталу ПрАТ «Концерн Хлібпром» за
2017-2019 роки

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017рр.	2019-2018рр.	2018-2017рр.	2019-2018рр.
Зареєстрований (пайовий) капітал	163 546	20,40	163 546	19,40	163 546	19,40	0	0	0,00	0
Капітал у дооцінках	202 928	67,30	202 928	65,22	202930	63,22	0	2	0,00	0,00
Нерозподілений прибуток	-272 442	-	-272 659	-	-166221	-	-217	106 438	0,08	-39,04
Додатковий капітал	11 922	12,30	11 922	15,30	11 922	12,30	0	0	0,00	0,00
Всього	102 954	100,00	113 381	100,00	212185	100	10 427	98 804	10,13	87,14

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Проаналізувавши дані з таблиці 2.4, зробимо висновок, що впродовж досліджуваного періоду пайовий капітал на підприємстві ПрАТ «Концерн Хлібпром» був таким же самим впродовж 2017-2019 років і дорівнював 163546 тис. грн. Частка у структурі власного капіталу становила у 2017 році – 20,4%, у 2018 році – 19,4%, а у 2019 році вже 19,4%.

Таблиця 2.7

Динаміка складу і структури довгострокових зобов'язань і забезпечень ПрАТ
«Київхліб» за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Відстрочені податкові зобов'язання, тис. грн.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Довгострокові забезпечення, тис. грн.	13596	100	18227	100	15734	100	4631	-2493	34,06	-13,68
Всього довгострокових зобов'язань і забезпечень, тис. грн.	16843	100	10282	100	2518	100	-6561	-7764	-38,95	-75,51

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Поточні зобов'язання і забезпечення підприємства формувалися головним чином за рахунок кредиторської заборгованості, частка якої перебувала в межах 0% за досліджуваний період.

Тому кредиторська заборгованість була ключовим фактором зростання поточних зобов'язань підприємства. Головними її компонентами були кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, кредиторська заборгованість за одержаними авансами та за розрахунками з учасниками.

Була наявна також кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, з оплати праці і страхування, що оцінюється негативно та свідчить про порушення підприємством платіжної дисципліни при розрахунках зі своїми працівниками, державою та страховими організаціями.

Таблиця 2.8

Динаміка складу і структури поточних зобов'язань і забезпечень ПрАТ
«Черкаський хлібокомбінат» за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Струк- тура, %	Сума, тис. грн.	Струк- тура, %	Сума, тис. грн.	Струк- тура, %	2018-2017	2019- 2018	2018/2017	2019/2018
Поточна кредиторська заборгованість, тис. грн.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Поточні забезпечення, тис. грн.	18	0,079	55	0,21	20	0,058	37	-35	205,56	-63,64
Інші поточні зобов'язання, тис. грн.	22666	99,921	26187	99,79	34520	99,942	3521	8333	15,53	31,82
Всього поточних зобов'язань і забезпечень, тис. грн.	22684	100	26242	100,00	34540	100	-5305	9091	-7,29	13,47

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Поточні зобов'язання і забезпечення підприємства формувалися головним чином за рахунок кредиторської заборгованості, частка якої перебувала в межах 0% за досліджуваний період. Тому кредиторська заборгованість була ключовим фактором зростання поточних зобов'язань підприємства.

Головними її компонентами були кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, кредиторська заборгованість за одержаними авансами та за розрахунками з учасниками. Була наявна також кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, з оплати праці і страхування, що оцінюється негативно та свідчить про порушення підприємством платіжної дисципліни при розрахунках зі своїми працівниками, державою та страховими організаціями.

Таблиця 2.9

Динаміка складу і структури поточних зобов'язань і забезпечень ПрАТ
«Концерн Хлібпром» за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Струк- тура, %	Сума, тис. грн.	Струк- тура, %	Сума, тис. грн.	Струк- тура, %	2018-2017	2019- 2018	2018/2017	2019/2018
Поточна кредиторська заборгованість, тис. грн.	29976	46,82	76726	73,52	157052	52,92	0	0	0	0
Поточні забезпечення, тис. грн.	22665	35,40	25953	24,87	26606	8,96	3288	653	14,51	2,52
Інші поточні зобов'язання, тис. грн.	11387	17,78	1678	1,61	6952	2,34	-9709	5274	-85,26	314,30
Всього поточних зобов'язань і забезпечень, тис. грн.	64028	100,00	104357	100,00	296794	100	65426	58214	37,78	24,40

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Виходячи з табл. 2.9 ми можемо побачити, що динаміка складу і структури поточних зобов'язань і забезпечень ПрАТ «Концерн Хлібпром» збільшується, а саме: у 2018 – 238580,00 тис. грн., а в 2019 – 296794,00 тис. грн.

Таблиця 2.10

Динаміка складу і структури зобов'язань ПрАТ «Київхліб» за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Струк- тура, %	Сума, тис. грн.	Струк- тура, %	Сума, тис. грн.	Струк- тура, %	2018- 2017	2019- 2018	2018/2017	2019/2018
Довгострокові зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	74900	11,07	74723	12,54	118718	20,79	-177	43995	-0,24	58,88
Поточні зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	601625	88,93	520960	87,46	452355	79,21	-80665	-68605	-13,41	-13,17
Всього зобов'язань, тис. грн.	676525	100	595683	100	571073	100	-80842	-24610	-11,95	-4,13

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Отже, зобов'язання ПрАТ «Київхліб» формувались головним чином за рахунок поточних зобов'язань і забезпечень, питома вага яких зменшилась від 88,93% до 87%. Натомість, частка довгострокових зобов'язань і забезпечень зросла від 11,07 до 20,7%, що оцінюється позитивно, оскільки довгострокові зобов'язання і забезпечення відносяться до стабільних джерел фінансування підприємства.

Таблиця 2.11

Динаміка складу і структури зобов'язань ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Довгострокові зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	653	0,89	203	0,30	0	0,00	-450	-203	-68,91	-100,00
Поточні зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	72801	99,11	67496	99,70	76587	100,00	-5305	9091	-7,29	13,47
Всього зобов'язань, тис. грн.	73454	100	67699	100	76587	100	-5755	8888	-7,83	13,13

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Отже, зобов'язання ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» формувались головним чином за рахунок поточних зобов'язань і забезпечень, питома вага яких зросла від 99,1% до 99,7%. Натомість, частка довгострокових зобов'язань і забезпечень зменшилась від 0,63 до 0%, що оцінюється негативно, оскільки довгострокові зобов'язання і забезпечення відносяться до стабільних джерел фінансування підприємства.

Що до суми довгострокових зобов'язань і забезпечень, то в 2017 році цей показник дорівнював 653 тис. грн., в 2018 році – 203 тис. грн., а в 2019 році показник становив 0.

Варто проаналізувати динаміку складу і структури зобов'язань ПрАТ «Концерн Хлібпром» за 2017–2019 рр. (таблиця 2.11).

Таблиця 2.12

Динаміка складу і структури зобов'язань ПрАТ «Концерн Хлібпром» за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Довгострокові зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	445011	71,99	395278	62,36	387223	61,98	-49733	-8055	-11,18	-2,04
Поточні зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	173154	28,01	238580	37,64	237536	38,02	65426	-1044	37,78	-0,44
Всього зобов'язань, тис. грн.	618165	100	633858	100	624759	100	15693	-9099	2,54	-1,44

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Виходячи з табл. 2.12 ми можемо побачити, що динаміка складу і структури зобов'язань ПрАТ «Концерн Хлібпром» зменшується, а саме: у 2018 – 633858 тис. грн., а в 2019 – 624759 тис. грн.

Таблиця 2.13

Динаміка складу і структури довгострокових зобов'язань і забезпечень ПрАТ «Київхліб» за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Відстрочені податкові зобов'язання, тис. грн.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Довгострокові забезпечення, тис. грн.	74900	100	74723	100	118718	100	-177	43995	-0,24	-84,11
Всього довгострокових зобов'язань і забезпечень, тис. грн.	74900	100	74723	100	118718	100	-177	43995	-0,24	-84,11

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Виходячи з табл. 2.13 ми можемо побачити, що динаміка складу і структури довгострокових зобов'язань і забезпечень ПрАТ «Київхліб» збільшується, а саме: у 2018 – 74723 тис. грн., а в 2019 – 118718 тис. грн.

Таблиця 2.14

Динаміка складу і структури довгострокових зобов'язань і забезпечень ПрАТ
«Черкаський хлібокомбінат» за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Відстрочені податкові зобов'язання, тис. грн.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Довгострокові забезпечення, тис. грн.	653	100	203	100	0	100	-450	0	0	0
Всього довгострокових зобов'язань і забезпечень, тис. грн.	653	100	203	100	0	100	-450	0	0	0

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Виходячи з табл. 2.14 ми можемо побачити, що динаміка складу і структури довгострокових зобов'язань і забезпечень ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» зменшується, а саме: у 2018 – 203 тис. грн., а в 2017 – 653 тис. грн.

Таблиця 2.15

Динаміка складу і структури довгострокових зобов'язань і забезпечень ПрАТ
«Концерн Хліб» за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Відстрочені податкові зобов'язання, тис. грн.	37290	100	35930	100	9552	100	-1360	26378	-3,65	-73,41
Довгострокові забезпечення, тис. грн.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Всього довгострокових зобов'язань і забезпечень, тис. грн.	445011	100	395278	100	304037	100	-49733	91241	-11,18	-23,08

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Дослідження структури довгострокових зобов'язань і забезпечень ПрАТ «Концерн Хлібпром» показало, що вони формувалися в основному за рахунок відстрочених податкових зобов'язань.

Відсутність довгострокових кредитів банків у складі довгострокових зобов'язань підприємства свідчить про те, що ПрАТ «Концерн Хлібпром» або не бажає залучати такі позикові кошти, або не має можливості здійснити залучення позик.

Для того, щоб визначитися із висновком, доцільно провести подальше дослідження можливостей залучення кредитів цим підприємством в майбутньому.

Таблиця 2.16

Динаміка дебіторської та кредиторської заборгованості ПрАТ «Київхліб» за 2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст, тис. грн.	Темп приросту, %	Абсолютний приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
				2018-2017	2018/2017	2019-2018	2019/2018
Дебіторська заборгованість, тис. грн.	389935	290835	264027	-99100	-34,07	-26808	-47,69
Перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською, тис. грн.	389935	290835	264027	-99100	-34,07	-26808	-47,69

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості показує недостатність власного капіталу для фінансування діяльності підприємства. Разом із тим, цей показник знаходиться досить близько до мінімального рекомендованого значення 1,5. Це свідчить про те, що перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською не є критичним для підприємства та не підриває стабільність його фінансового стану.

Тепер проаналізуємо динаміку дебіторської та кредиторської заборгованості ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» за 2017–2019 рр.

Динаміка дебіторської та кредиторської заборгованості ПрАТ «Черкаський
хлібокомбінат» за 2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст, тис. грн.	Темп приросту, %	Абсолютний приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
				2018-2017	2018/2017	2019-2018	2019/2018
Дебіторська заборгованість, тис. грн.	17783	100	13546	100	16742	100	-4237
Перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською, тис. грн.	17783	100	13546	100	16742	100	-4237

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості показує недостатність власного капіталу для фінансування діяльності підприємства. Разом із тим, цей показник знаходиться досить близько до мінімального рекомендованого значення 1,5. Це свідчить про те, що перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською не є критичним для підприємства та не підриває стабільність його фінансового стану.

Таблиця 2.18

Динаміка дебіторської та кредиторської заборгованості ПрАТ «Концерн
Хлібпром» за 2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст	Темп приросту, %	Абсолютний приріст	Темп приросту, %
Дебіторська заборгованість, тис. грн.	114201	132079	108688	17878	13,54	-23391	-21,52
Кредиторська заборгованість, тис. грн.	29976	76726	157052	46750	60,93	80326	51,15
Перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською, тис. грн.	84225	55353	-48364	-28872	-52,16	-103717	214,45
Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	3,809	1,72144	0,69	-2,09	-121,31	-1,03	-148,74

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості показує недостатність власного капіталу для фінансування діяльності

підприємства. Разом із тим, цей показник знаходиться досить близько до мінімального рекомендованого значення 1,5.

Отже, проаналізувавши джерела формування фінансових ресурсів підприємств, були виявлені тенденції формування фінансових ресурсів та напрямів їх використання. Також в процесі дослідження було встановлено, що майже усі підприємства мають доволі хороші показники балансу та динаміку їх росту, проте не варто зупинятися на досягнутому, а й далі вести правильну політику управління фінансовими ресурсами на підприємствах.

2.2. Аналіз напрямів використання фінансових ресурсів підприємств

Формування фінансових ресурсів здійснюється за рахунок власних і прирівняних до них засобів, мобілізації ресурсів на фінансовому ринку і надходження коштів від фінансово-банківської системи в порядку перерозподілу.

Саме тому варто здійснити аналіз використання фінансових ресурсів на досліджуваних підприємствах.

Таблиця 2.19

Динаміка складу і структури необоротних активів ПрАТ «Київхліб» за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Нематеріальні активи	504	0,17	134	0,04	80	0,02	368	-54	-73,4	-40,2
Незавершені капітальні інвестиції	22128	7,4	33592	9,88	57152	15,88	11464	23560	51,81	70,14
Основні засоби	171484	57,34	204410	60,1	200708	55,76	32926	-3702	19,20	-1,81
Всього необоротних активів	299088	35,45	340123	44,76	359930	48,25	41035	19807	13,72	5,82

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Згідно наведених даних, зменшення необоротних активів підприємства відбулося, в основному, за рахунок збільшення вартості основних засобів на

32926 тис. грн, або 16,11%. Також збільшилися незавершені капітальні інвестиції (на 11464 тис. грн, або 34,13%). При цьому нематеріальні активи зменшилися – на 370 тис. грн. Проте питома вага нематеріальних активів була незначною.

З точки зору структури необоротних активів, головну частку становили основні засоби як основа матеріально-технічної бази промислового підприємства. Проте ця частка зменшилася в динаміці від 60,10 до 55,76%, що оцінюється негативно, оскільки може привести до зменшення можливостей підприємства виробляти продукцію.

Таблиця 2.20

Динаміка складу і структури необоротних активів ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Незавершені капітальні інвестиції	0	0	0	0	4,6	4,6	0	4,6	0	0
Основні засоби	8720	12,3	7551	10,49	95,4	95,4	-1169	-7455,6	-13,40	-98,73
Довгострокова дебіторська заборгованість	105	0	0	0	0	0	-105	0	-100	0
Всього необоротних активів	70921	35,45	71999	44,76	48,25	48,25	1078	71950,75	1,52	-99,93

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Згідно наведених даних, зменшення необоротних активів підприємства відбулося, в основному, за рахунок зниження вартості основних засобів на 1169 тис. грн, або 15,48%.

Нематеріальні активи зменшилися – на 370 тис. грн. Проте питома вага нематеріальних активів була незначною.

З точки зору структури необоротних активів, головну частку становили основні засоби як основа матеріально-технічної бази промислового підприємства. Проте ця частка зменшилася в динаміці від 12,30 до 95,40%, що оцінюється негативно, оскільки може привести до зменшення можливостей підприємства виробляти продукцію.

Динаміка складу і структури необоротних активів ПрАТ «Концерн Хлібпром»
за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Нематеріальні активи	1258	0,25	2036	0,04	2036	0,02	778	0	0	-0,02
Незавершені капітальні інвестиції	3372	0,66	7935	1,6	7935	1,59	4563	0	0	0
Основні засоби	440024	86,62	423510	85,42	428211	85,55	-16514	4701	-3,752	1,1109
Довгострокова дебіторська заборгованість	105	0	0	0	0	0	-105	0	-100	0
Всього необоротних активів	508006	35,45	495818	44,76	500519	48,25	-12188	4701	-2,399	0,94

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Згідно наведених даних, зменшення необоротних активів підприємства відбулося, в основному, за рахунок зниження вартості основних засобів на 16514 тис. грн, або 3,90%.

Що до аналізу основних засобів, то вони дещо зменшилися в 2018 році і становили 423510 тис. грн., проте в 2019 році цей показник дещо зріс, а саме на 4701 тис. грн., і становив вже 428211 тис. грн.

Незавершені капітальні інвестиції зросли (на 4563 тис. грн, або 57,50%). Нематеріальні активи зменшились – на 370 тис. грн. Проте питома вага нематеріальних активів була незначною.

З точки зору структури необоротних активів, головну частку становили основні засоби як основа матеріально-технічної бази промислового підприємства. Проте ця частка зменшилась в динаміці від 86,62 до 85,55%, що оцінюється негативно, оскільки може привести до зменшення можливостей підприємства виробляти продукцію.

Варто проаналізувати динаміку показників руху основних засобів ПрАТ «Київхліб» впродовж досліджуваного періоду та проаналізувати отримані результати.

Динаміка показників руху основних засобів ПрАТ «Київхліб»
за 2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст			Темп приросту, %		
				2018/2017	2019/2018	2019/2017	2018/2017	2019/2018	2019/2017
Первісна вартість основних засобів на початок року, тис. грн.	298070	329762	400969	31692	71207	102899	9,61	17,76	25,66
Надійшло основних засобів за рік, тис. грн.	171484	204410	200708	32926	-3702	29224	16,11	-1,84	14,56
Вибуло основних засобів за рік, тис. грн.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Первісна вартість основних засобів на кінець року, тис. грн.	329762	400969	407030	71207	6061	77268	17,76	1,49	18,98
Коефіцієнт надходження	0,52	0,51	0,49	-0,01	-0,02	-0,03	-2,01	-3,38	-5,46
Коефіцієнт вибуття	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Коефіцієнт приросту	1,11	1,11	1,22	0	0,11	0,11	0	9,01	9,01

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

В цілому динаміку показників руху основних засобів ПрАТ «Київхліб» слід оцінити негативно, оскільки вона супроводжувалась зростанням коефіцієнта зносу. Це може пояснюватися введенням у експлуатацію раніше списаних об'єктів основних засобів та підтверджує необхідність комплексного оновлення матеріально-технічної бази підприємства.

Таблиця 2.23

Динаміка показників руху основних засобів ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат»
за 2017–2019 рр.

Показники	2017	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст		Темп приросту, %	
				2018/2017	2019/2018	2018/2017	2019/2018
Первісна вартість основних засобів на початок року, тис. грн.	15278	16047	179132	769	163085	4,79	91,04
Надійшло основних засобів за рік, тис. грн.	8720	7551	72567	-1169	65016	-15,48	89,59
Вибуло основних засобів за рік, тис. грн.	7327	9508	126181	2181	116673	0	0
Первісна вартість основних засобів на кінець року, тис. грн.	16047	17059	198748	1012	181689	5,93	91,42
Коефіцієнт надходження	0,54	0,44	0,37	-0,1	-0,08	-22,76	-21,23
Коефіцієнт вибуття	0,48	0,59	0,70	0	0,11	0	0
Коефіцієнт приросту	1,05	1,05	1,06	0	0,01	0	1,2

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

В цілому динаміку показників руху основних засобів ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» слід оцінити негативно, оскільки вона супроводжувалась зростанням коефіцієнт зносу.

Таблиця 2.24

Динаміка показників руху основних засобів ПрАТ «Концерн Хлібпром»
за 2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст		Темп приросту, %	
				2018/2017	2019/2018	2018/2017	2019/2018
Первісна вартість основних засобів на початок року, тис. грн.	598212	640422	656064	42210	15642	6,59	2,38
Надійшло основних засобів за рік, тис. грн.	440024	423510	429400	-16514	5890	-3,9	1,37
Вибуло основних засобів за рік, тис. грн.	200399	227214	268787	26815	41573	0	0
Первісна вартість основних засобів на кінець року, тис. грн.	640423	650724	698187	10301	47463	1,58	6,8
Коефіцієнт надходження	0,69	0,65	0,62	-0,04	-0,04	-5,57	-5,82
Коефіцієнт вибуття	2,99	2,82	2,44	0	-0,3778	0	0
Коефіцієнт приросту	1,07	1,07	1,02	0	-0,05	0	-5,36

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

В цілому динаміку показників руху основних засобів ПрАТ «Концерн Хлібпром» слід оцінити негативно, оскільки вона супроводжувалась зростанням коефіцієнт зносу продовж досліджуваного періоду.

Таблиця 2.25

Динаміка складу і структури оборотних активів ПрАТ «Київхліб»
за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Запаси	122054	22,4	99487	23,7	107641	27	-22567	8154	-18,49	8,20
Дебіторська заборгованість	347332	63,7	229440	54,67	186385	48	-117892	-43055	-33,94	-18,77
Гроші та їх еквіваленти	4200	0,77	5097	1,21	1906	0,4	897	-3191	21,36	-62,61
Інші оборотні активи	12116	2,23	11709	2,79	2533	0,6	-407	-9176	-3,36	-78,37
Всього оборотних активів	544494	100	419717	100	385971	100	-124777	-33746	-22,92	-8,04

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Як свідчать дані таблиці 2.25, зменшення оборотних активів на 8,74% вкінці 2019 року було зумовлене, головним чином, зменшенням грошей та їх еквівалентів (на 0,72 тис. грн, або 167,42%).

Таблиця 2.26

Динаміка складу і структури оборотних активів ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Запаси	13779	41,9	12512	47,5	13537	43,3	-1267	1025	-9,20	8,19
Дебіторська заборгованість	17783	54,1	13546	51,4	16742	53,5	-4237	3196	-23,83	23,59
Гроші та їх еквіваленти	6	0,02	12	0,05	15	0,05	6	3	100,00	25,00
Інші оборотні активи	460	1,4	217	0,82	217	0,69	-243	0	-52,83	0,00
Всього оборотних активів	32840	100	26331	100	31253	100	-6509	4922	-19,82	18,69

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Як свідчать дані таблиці 2.26, зростання оборотних активів на 15,75% вкінці 2019 року було зумовлене, головним чином, приростом грошей та їх еквівалентів (на 20,00%) та запасів (на 7,57%). Також відбулося зростання дебіторської заборгованості та інших оборотних активів підприємства. Зокрема, темп приросту цих показників становив 19,09 та 15,75% відповідно.

Таблиця 2.27

Динаміка складу і структури оборотних активів ПрАТ «Концерн Хлібпром» за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Запаси	64702	31,68	77001	32,21	73147	32,53	12299	-3854	19,01	-5,01
Дебіторська заборгованість	114201	55,92	132079	55,25	108688	48,34	17878	-23391	15,65	-17,71
Гроші та їх еквіваленти	23490	11,5	29033	12,14	38814	17,26	5543	9781	23,60	33,69
Інші оборотні активи	186	0,09	182	0,08	2500	1,11	-4	2318	-2,15	1273,63
Всього оборотних активів	204213	100	239076	100	224855	100	34863	-14221	17,07	-5,95

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Як свідчать дані таблиці 2.27, зменшення оборотних активів на 6,32% вкінці 2019 року було зумовлене, головним чином, приростом грошей та їх еквівалентів (на 5,12 тис. грн, або 25,20%) та зменшення запасів (на 0,32 тис. грн, або 5,27%).

Також відбулося зростання дебіторської заборгованості та інших оборотних активів підприємства. Зокрема, темп приросту цих показників становив 21,52 та 92,72% відповідно.

В подальшому необхідно дослідити запаси, дебіторську заборгованість та грошові кошти підприємства більш детально з метою оцінки тенденцій цих показників.

Таблиця 2.28

Динаміка складу і структури запасів ПрАТ «Київхліб» за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Виробничі запаси	50175	41,11	50893	51,16	49045	45,56	718	-1848	1,43	-3,63
Незавершене виробництво	46	0,04	55	0,06	62	0,06	9	7	19,57	12,73
Готова продукція	2337	1,91	4974	5	2839	2,64	2637	-2135	112,84	-42,92
Товари	69496	56,94	43565	43,79	55695	51,74	-25931	12130	-37,31	27,84
Всього запасів	122054	100	99487	100	107641	100	-22567	8154	-18,49	8,20

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Згідно наведених даних, відбулось зменшення майже усіх складових запасів підприємства, за винятком товарів. Зокрема, виробничі запаси зменшились на 1848,00 тис. грн (3,77%), незавершене виробництво збільшилось – на 7,00 тис. грн (11,29%), готова продукція зменшилась – на 2135,00 тис. грн (75,20%).

Головними складовими запасів підприємства були виробничі запаси та незавершене виробництво. Все це дає зумовлює необхідність дослідження надлишкових виробничих запасів та виправданість незавершеного виробництва.

Динаміка складу і структури запасів ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» за
2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Виробничі запаси	501	3,64	463	3,7	489	3,61	-38	26	-7,58	5,62
Товари	13278	96,36	12049	96,3	13048	96,39	-1229	999	-9,26	8,29
Всього запасів	13779	100	12512	100	13537	100	-1267	1025	-9,20	8,19

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Згідно наведених даних, відбулось зростання майже усіх складових запасів підприємства, за винятком товарів. Зокрема, виробничі запаси збільшилися на 26,00 тис. грн (5,32%).

Головними складовими запасів підприємства були виробничі запаси. Все це дає зумовлює необхідність дослідження надлишкових виробничих запасів та виправданість незавершеного виробництва

Таблиця 2.30

Динаміка складу і структури запасів ПрАТ «Концерн Хлібпром»
за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Виробничі запаси	49986	77,26	47487	61,67	51892	70,94	718	-1848	1,43	-3,63
Незавершене виробництво	753	1,16	506	0,66	561	0,77	9	7	19,57	12,73
Готова продукція	10289	15,9	16577	21,53	12733	17,41	2637	-2135	112,84	-42,92
Товари	3674	5,68	12430	16,14	7961	10,88	-25931	12130	-37,31	27,84
Всього запасів	64702	100	77001	100	73147	100	-22567	8154	-18,49	8,20

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Згідно наведених даних, відбулось зростання майже усіх складових запасів підприємства, за винятком товарів.

Зокрема, виробничі запаси збільшилися на 4405,00 тис. грн (8,49%), незавершене виробництво – на 55,00 тис. грн (9,80%), готова продукція зменшилась – на 3844,00 тис. грн (30,19%).

Головними складовими запасів підприємства були виробничі запаси та незавершене виробництво. Все це дає зумовлює необхідність дослідження надлишкових виробничих запасів та виправданість незавершеного виробництва.

Також варто проаналізувати Динаміка складу і структури дебіторської заборгованості ПрАТ «Київхліб» за досліджуваний період (таблиця 2.31).

Таблиця 2.31

Динаміка складу і структури дебіторської заборгованості ПрАТ «Київхліб» за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	347332	89,07	229440	78,89	186385	70,59	-117892	-43055	-33,94	-18,77
Дебіторська заборгованість за розрахунками	26729	6,85	9119	911900	16936	6,41	-17610	7817	-65,88	85,72
Інша поточна дебіторська заборгованість	15874	4,07	52276	17,97	60706	22,99	36402	8430	229,32	16,13
Всього дебіторської заборгованості	389935	100	290835	100	264027	100	-99100	-26808	-25,41	-9,22

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Дебіторська заборгованість ПрАТ «Київхліб» формувалася, в основному, за рахунок дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги та дебіторської заборгованості за розрахунками за виданими авансами.

Частка цих складових ставила понад 99% всієї заборгованості дебіторів перед підприємством, в тому числі заборгованість покупців – понад 60%. Також станом на кінець 2017 року не виправдана дебіторська заборгованість (за виданими авансами та інша поточна) становила 4,07 %, тоді як на кінець 2019 року – 22,99%, що оцінюється негативно і може призвести до вкрай негативних наслідків в майбутньому.

При цьому зменшення дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги оцінюється позитивно, оскільки це означає, що у 2019 році відбувалось погашення боргів покупців, накопичених у попередніх роках, в тому числі і у 2017 році.

Також варто проаналізувати динаміку складу і структури дебіторської заборгованості ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» за досліджуваний період.

Таблиця 2.32

Динаміка складу і структури дебіторської заборгованості ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	224	1,26	94	0,69	156	0,93	-130	62	-58,04	65,96
Дебіторська заборгованість за розрахунками	8662	48,71	6097	60,70	11103	66,32	-2565	5006	-29,61	82,11
Інша поточна дебіторська заборгованість	8897	50,03	7355	54,3	5483	32,75	-1542	-1872	-17,33	-25,45
Всього дебіторської заборгованості	17783	100	13546	100	16742	100	-4237	3196	-23,83	23,59

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Дебіторська заборгованість ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» формувалася, в основному, за рахунок дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги та дебіторської заборгованості за розрахунками за виданими авансами. Частка цих складових ставила понад 99% всієї заборгованості дебіторів перед підприємством, в тому числі заборгованість покупців – понад 60%.

Також станом на кінець 2017 року не виправдана дебіторська заборгованість (за виданими авансами та інша поточна) становила 50,03%, тоді як на кінець 2019 року – 32,75%, що оцінюється негативно.

При цьому зменшення дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги оцінюється позитивно, оскільки це означає, що у 2019 році

відбувалось погашення боргів покупців, накопичених у попередніх роках, в тому числі і у 2017 році.

Також варто проаналізувати динаміку складу і структури дебіторської заборгованості ПрАТ «Концерн Хлібпром» за досліджуваний період (таблиця 2.33).

Таблиця 2.33

Динаміка складу і структури дебіторської заборгованості ПрАТ «Концерн Хлібпром» за 2017–2019 рр.

Показники	2017		2018		2019		Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	81100	71,02	94005	71,17	101656	93,53	12905	7651	15,91	8,14
Дебіторська заборгованість за розрахунками	10533	9,22	18346	1834600	4716	4,34	7813	-13630	74,18	-74,29
Інша поточна дебіторська заборгованість	22568	19,76	19728	14,94	2316	2,13	-2840	-17412	-12,58	-88,26
Всього дебіторської заборгованості	114201	100	132079	100	108688	100	17878	-23391	15,65	-17,71

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Дебіторська заборгованість ПрАТ «Концерн Хлібпром» формувалася, в основному, за рахунок дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги та дебіторської заборгованості за розрахунками за виданими авансами.

Частка цих складових ставила понад 99% всієї заборгованості дебіторів перед підприємством, в тому числі заборгованість покупців – понад 60%, що можна характеризувати позитивно.

Також станом на кінець 2017 року невиправдана дебіторська заборгованість (за виданими авансами та інша поточна) становила 19,76%, тоді як на кінець 2019 року – 2,13%, що оцінюється негативно.

При цьому зменшення дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги оцінюється позитивно, оскільки це означає, що у 2019 році

відбувалось погашення боргів покупців, накопичених у попередніх роках, в тому числі і у 2017 році.

Отже, проаналізувавши використання фінансових ресурсів підприємств було виявлено, що досліджені підприємства раціонально використовували свої кошти проте. Але якщо аналізувати більше детально, то для ПрАТ «Концерн Хлібпром» та ПрАТ «Київхліб» варто звернути увагу та розміри дебіторської заборгованості та управління нею в майбутньому.

2.3. Оцінка ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств

Ефективне фінансове управління вимагає безперервності, послідовності і комплексності використання методів і важелів, завдяки яким фінансовий механізм підприємства найкраще пристосовується до змін в умовах утвердження ринкової економіки.

Саме тому варто оцінити ефективність управління фінансовими ресурсами на наших підприємствах, впродовж досліджуваного періоду.

Таблиця 2.34

Динаміка загальних показників господарської діяльності ПрАТ «Київхліб» за 2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
				2018-2017	2019-2018	2018-2017	2019-2018
Середньорічна сума інвестованого капіталу, тис. грн.	163873,00	165607,00	169492,50	1734,00	3885,50	1,05	2,29
Чистий дохід, тис. грн.	2275641,00	1842323,00	1767501,00	-433318,00	-74822,00	-23,52	-4,23
Чистий прибуток, тис. грн.	15268,00	0,00	10671,00	-15268,00	10671,00	0	100,00

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Як видно з наведених показників, за 2017–2019 рр. співвідношення темпів зростання основних абсолютних характеристик ділової активності підприємства не було оптимальним.

При зростанні суми інвестованого капіталу на 2,29% обсяг чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зменшився лише на 4,23%. Динаміка наведених показників дає підстави оцінити зміни господарської діяльності підприємства як негативні.

Додаткового дослідження потребують причини недостатнього зростання обсягу чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та чистого прибутку. Адже в майбутньому це може мати негативні наслідки для діяльності підприємства і позначитися та загальних показниках господарської діяльності досліджуваних підприємств.

Тепер варто проаналізувати динаміку загальних показників господарської діяльності ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» (таблиця 2.35).

Таблиця 2.35

Динаміка загальних показників господарської діяльності ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» за 2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
				2018-2017	2019-2018	2018-2017	2019-2018
Середньорічна сума інвестованого капіталу, тис. грн.	68407,50	50776,00	30681,00	-17631,50	-20095,0	-34,72	-65,50
Чистий дохід, тис. грн.	3913,00	626,00	724,00	-3287,00	98,00	-525,08	13,54
Чистий прибуток, тис. грн.	170,00	324,00	100,00	154,00	-224,00	47,53	-224,00

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Як видно з наведених показників, за 2017–2019 рр. співвідношення темпів зростання основних абсолютних характеристик ділової активності підприємства не було оптимальним.

При зростанні суми інвестованого капіталу на 65,5% обсяг чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зріс лише на 13,5%.

Динаміка наведених показників дає підстави оцінити зміни господарської діяльності підприємства як негативні.

Додаткового дослідження потребують причини недостатнього зростання обсягу чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та чистого прибутку.

Динаміка загальних показників господарської діяльності ПрАТ «Концерн
Хлібпром» за 2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
				2018-2017	2019-2018	2018-2017	2019-2018
Середньорічна сума інвестованого капіталу, тис. грн.	504496,0	501912,00	496985,00	-2584,00	-4927,0	-0,51	-0,99
Чистий дохід, тис. грн.	1102073,0	1267439,00	1350447,00	165366,00	83008,0	13,05	6,15
Чистий прибуток, тис. грн.	2651,0	12895,00	98960,00	10244,00	86065,0	79,44	86,97

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Як видно з наведених показників, за 2017–2019 рр. співвідношення темпів зростання основних абсолютних характеристик ділової активності підприємства не було оптимальним. При зменшенні суми інвестованого капіталу на 0,9% обсяг чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зріс лише на 6,1%, а чистий прибуток – на 86,9%. Динаміка наведених показників дає підстави оцінити зміни господарської діяльності підприємства як негативні.

Додаткового дослідження потребують причини недостатнього зростання обсягу чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та чистого прибутку.

Тепер проаналізуємо динаміку показників ефективності використання ресурсів ПрАТ «Київхліб» впродовж досліджуваного періоду та оцінити отримані результати.

Таблиця 2.37

Динаміка показників ефективності використання ресурсів ПрАТ «Київхліб» за
2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст		Темп приросту, %	
				2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Чистий дохід, тис. грн.	2275641	1842323	1767501	-433318	-74822	-23,52	-4,23
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	1723869	1566913	1465668	-156965	-101245	-10,01	-6,9

Продовження таблиці 2.37

Середньорічна вартість капіталу, тис. грн.	162561	165607	169497,5	3046	3890,5	1,84	2,3
Середньорічна вартість запасів, тис. грн.	125229,5	110770,5	103564	-14459	-7206,5	-13,05	-6,96
Середньорічна вартість дебіторської заборгованості за продукцію, товари, робот, послуги, тис. грн.	305819	288386	207912	-17433	-80474	-6,05	-38,71
Середньорічна вартість виданих авансів, тис. грн.	38010	17924	13028	-20086	-4896	-112,06	-37,58
Середньорічна вартість кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги, тис. грн.	358244,5	228124	348500	-130120,5	120376	-57,04	34,54
Середньорічна вартість отриманих авансів, тис. грн.	0	43128	19475,5	43128	-23652,5	100	-121,45
Коефіцієнт оборотності капіталу	14	11,12	10,43	-2,87	-0,7	-25,83	-6,68
Тривалість обороту капіталу, днів	34,41	38,58	42,21	4,17	3,63	10,8	8,61
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	7,44	6,39	8,5	-1,05	2,11	-16,48	24,85
Тривалість обороту дебіторської заборгованості за продукцію, товари, робот, послуги, днів	64,75	67,18	51,77	2,43	-15,41	3,61	-29,76
Коефіцієнт оборотності запасів	18,17	16,63	17,07	-1,54	0,43	-9,26	2,55
Тривалість обороту запасів, днів	26,51	25,8	25,79	-0,71	-0,01	-2,74	-0,05
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	6,35	8,08	5,07	1,72	-3	21,34	-59,23
Тривалість обороту кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги, днів	75,85	53,14	86,78	-22,71	33,64	-42,74	38,77
Тривалість обороту виданих авансів, днів	8,05	4,18	3,24	-3,87	-0,94	-92,8	-28,87
Тривалість обороту отриманих авансів, днів	0	10,05	4,85	10,05	-5,2	100	-107,14
Операційний цикл, днів	33,95	32,19	34,29	-1,76	2,1	-5,47	6,12
Фінансовий цикл, днів	-41,9	-20,95	-52,49	20,95	-31,54	-100,01	60,09

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Згідно наведених даних, у 2017–2019 рр. капітал підприємства не здійснював повного обороту. При цьому ресурсовіддача знизилась, а період обороту капіталу збільшився, що оцінюється негативно. Також до негативних тенденцій слід віднести сповільнення розрахунків дебіторів за продукцію, товари, роботи, послуги від 87 до 96 днів, зростання тривалості обороту виданих авансів від 63 до 99 днів.

Позитивними змінами ділової активності було прискорення оборотності запасів підприємства від 446 до 390 днів, сповільнення розрахунків із постачальниками від 8 до 19 днів, збільшення тривалості обороту отриманих авансів від 113 до 140 днів. Беручи до уваги покращення платоспроможності підприємства, сповільнення оборотності кредиторської заборгованості було виправданим з точки зору скорочення фінансового циклу.

Як наслідок, динаміка наведених вище показників зумовила скорочення тривалості операційного та фінансового циклу підприємства, що оцінюється позитивно. Крім того, операційний та фінансовий цикли ПрАТ «Київхліб»

характеризувались значною тривалістю, яка перевищувала один рік. В цілому, у 2017–2019 рр. показники ефективності використання ресурсів підприємства мали як позитивні, так і негативні зміни.

Таблиця 2.38

Динаміка показників ефективності використання ресурсів ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» за 2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст		Темп приросту, %	
				2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Чистий дохід, тис. грн.	734	626	724	-108	98	-14,71	15,65
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	3287	555	636	-2732	81	-83,12	14,59
Середньорічна вартість капіталу, тис. грн.	30185	30469	30681	284	212	0,94	0,70
Середньорічна вартість запасів, тис. грн.	13468,5	13145,5	13024,5	-323	-121	-2,40	-0,92
Середньорічна вартість дебіторської заборгованості за продукцію, товари, робот, послуги, тис. грн.	112	159	125	47	-34	41,96	-21,38
Середньорічна вартість виданих авансів, тис. грн.	7154	7379,5	9155	225,5	1775,5	3,15	24,06
Середньорічна вартість кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги, тис. грн.	47715,5	91147	41549	43431,5	-49598	91,02	-54,42
Середньорічна вартість отриманих авансів, тис. грн.	0	0	0	0		0,00	0,00
Коефіцієнт оборотності капіталу	0,02	0,02	0,02	0,00	0,00	-15,41	14,86
Тривалість обороту капіталу, днів	14804,63	17522,11	15255,75	2717,48	-2266,36	18,36	-12,93
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за продукцію, товари, робот, послуги	6,55	3,94	5,79	-2,62	1,85	-39,92	47,11
Тривалість обороту дебіторської заборгованості за продукцію, товари, робот, послуги, днів	54,93	91,44	62,15	36,51	-29,28	66,46	-32,03
Коефіцієнт оборотності запасів	0,24	0,04	0,05	-0,20	0,01	-82,70	15,66
Тривалість обороту запасів, днів	1475,10	8526,81	7372,36	7051,71	-1154,45	478,05	-13,54
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	0,07	0,01	0,02	-0,06	0,01	-91,16	151,39
Тривалість обороту кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги, днів	5225,91	59122,38	23518,30	53896,46	-35604,08	1031,33	-60,22
Тривалість обороту виданих авансів, днів	783,52	4786,70	5182,08	4003,18	395,37	510,92	8,26
Тривалість обороту отриманих авансів, днів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Операційний цикл, днів	1530,03	8618,25	7434,51	7088,21	-1183,74	463,27	-13,74
Фінансовий цикл, днів	-1382,32	-37099,18	-3467,20	-35716,86	33631,98	2583,83	-90,65
Коефіцієнт стійкості економічного зростання	0,01	0,01	0,01	-0,01	0,00	-58,57	89,27
Середньорічна вартість власного капіталу	30222	30469	30681	247	212	0,82	0,70
Виплати власникам	0	0	0	0	0	0,00	0,00
Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	407	170	324	-237	154	-58,23	90,59

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Згідно наведених даних, у 2017–2019 рр. капітал підприємства не здійснював повного обороту. При цьому ресурсовіддача знизилась, а період обороту капіталу збільшився, що оцінюється негативно.

Також до негативних тенденцій слід віднести сповільнення розрахунків дебіторів за продукцію, товари, роботи, послуги від 87 до 96 днів, зростання тривалості обороту виданих авансів від 63 до 99 днів.

Позитивними змінами ділової активності було прискорення оборотності запасів підприємства від 446 до 390 днів, сповільнення розрахунків із постачальниками від 8 до 19 днів, збільшення тривалості обороту отриманих авансів від 113 до 140 днів.

Беручи до уваги покращення платоспроможності підприємства, сповільнення оборотності кредиторської заборгованості було виправданим з точки зору скорочення фінансового циклу.

Як наслідок, динаміка наведених вище показників зумовила скорочення тривалості операційного та фінансового циклу підприємства, що оцінюється позитивно. Крім того, операційний та фінансовий цикли ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» характеризувались значною тривалістю, яка перевищувала один рік. В цілому, у 2017–2019 рр. показники ефективності використання ресурсів підприємства мали як позитивні, так і негативні зміни.

Таблиця 2.39

Динаміка показників ефективності використання ресурсів ПрАТ «Концерн Хлібпром» за 2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст		Темп приросту, %	
				2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Чистий дохід, тис. грн.	1102073	1267439	1350447	165366	83008	13,05	6,15
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	714547	801424	822780	-156965	-101245	10,84	2,6
Середньорічна вартість капіталу, тис. грн.	97540,5	99895,5	158956,5	2355	59061	2,36	37,16
Середньорічна вартість запасів, тис. грн.	57593	70274,5	78876,5	12681,5	8602	18,05	10,91
Середньорічна вартість дебіторської заборгованості за продукцію, товари, робіт, послуги, тис. грн.	97536	86419,5	106397,5	-11116,5	19978	-12,86	18,78
Середньорічна вартість виданих авансів, тис. грн.	10792,5	14439,5	111,5	3647	-14328	25,26	-12850,22
Середньорічна вартість кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги, тис. грн.	81662	89295,5	87577,5	7633,5	-1718	8,55	-1,96
Середньорічна вартість отриманих авансів, тис. грн.	7350,5	7018	0	-332,5	-7018	-4,74	0
Коефіцієнт оборотності капіталу	11,3	12,69	8,5	1,39	-4,19	10,95	-49,34
Тривалість обороту капіталу, днів	0,01	0,01	0	0	0	0,12	-53,32
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	11,3	14,67	12,69	3,37	-1,97	22,96	-15,55

Продовження таблиці 2.39

Тривалість обороту дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, днів	49,82	39,36	47,2	-10,46	7,84	-26,59	16,61
Коефіцієнт оборотності запасів	19,14	18,04	17,12	-1,1	-0,91	-6,1	-5,34
Тривалість обороту запасів, днів	29,42	32,01	34,99	2,59	2,99	8,08	8,53
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	13,5	14,19	15,42	0,7	1,23	4,92	7,95
Тривалість обороту кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги, днів	41,71	40,67	38,85	-1,05	-1,82	-2,57	-4,68
Тривалість обороту виданих авансів, днів	5,51	6,58	0,05	1,06	-6,53	16,17	-13195,32
Тривалість обороту отриманих авансів, днів	3,75	3,2	0	-0,56	-3,2	-17,47	0
Операційний цикл, днів	40,72	46,67	47,68	5,95	1,01	12,76	2,12
Фінансовий цикл, днів	-1	6	8,83	7	2,83	116,58	32,03

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Згідно наведених даних, у 2017–2019 рр. капітал підприємства не здійснював повного обороту. При цьому ресурсовіддача знизилась, а період обороту капіталу збільшився, що оцінюється негативно.

Також до негативних тенденцій слід віднести сповільнення розрахунків дебіторів за продукцію, товари, роботи, послуги від 87 до 96 днів, зростання тривалості обороту виданих авансів від 63 до 99 днів.

Позитивними змінами ділової активності було прискорення оборотності запасів підприємства від 446 до 390 днів, сповільнення розрахунків із постачальниками від 8 до 19 днів, збільшення тривалості обороту отриманих авансів від 113 до 140 днів.

Беручи до уваги покращення платоспроможності підприємства, сповільнення оборотності кредиторської заборгованості було виправданим з точки зору скорочення фінансового циклу.

Як наслідок, динаміка наведених вище показників зумовила скорочення тривалості операційного та фінансового циклу підприємства, що оцінюється позитивно. Крім того, операційний та фінансовий цикли ПрАТ «Концерн Хлібпром» характеризувались значною тривалістю, яка перевищувала один рік. В цілому, у 2017–2019 рр. показники ефективності використання ресурсів підприємства мали як позитивні, так і негативні зміни.

Динаміка абсолютних показників фінансової стійкості ПрАТ «Київхліб» за
2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018	2019 рік	Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
				2018/2017	2019/2018	2018/2017	2019/2018
Власний капітал, тис. грн.	167057	164157	174828	-2900	10671	-1,77	6,10
Довгострокові зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	74900	74723	118718	-177	43995	-0,24	37,06
Короткострокові кредити банків і позики, тис. грн.	0	0	0	0	0	0	0
Необоротні активи, тис. грн.	299088	340123	359930	41035	19807	12,06	5,50
Запаси, тис. грн.	122054	99487	107641	-22567	8154	-22,68	7,58
Власні джерела формування запасів, тис. грн.	132031	175966	185102	43935	9136	24,97	4,94
Власні та довгострокові позикові джерела формування запасів, тис. грн.	-57131	-101243	-66384	-44112	34859	43,57	-52,51
Основні джерела формування запасів, тис. грн.	-57131	-101243	-66384	-44112	34859	43,57	-52,51
Надлишок (+) /нестача (-) власних джерел формування запасів, тис. грн.	9977	76479	77461	66502	982	86,95	1,27
Надлишок (+) /нестача (-) власних та довгострокових позикових джерел формування запасів, тис. грн.	-179185	-200730	-174025	-21545	26705	10,73	-15,35
Надлишок (+) /нестача (-) основних джерел формування запасів, тис. грн.	-179185	-200730	-174025	-21545	26705	10,73	-15,35
Тип фінансової стійкості	кризовий	кризовий	кризовий				

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

За досліджуваний період на підприємстві спостерігалась нормальна фінансова стійкість. Це означає, що поряд із власним капіталом, для фінансування запасів ПрАТ «Київхліб» залучало також довгострокові зобов'язання і забезпечення. Також можемо бачити, що відбулося зменшення нестачі власних джерел формування запасів та зросли надлишки стабільних і основних джерел формування запасів. Головним фактором такої динаміки було

зростання власних джерел формування запасів за рахунок приросту власного капіталу на 6,1% та збільшення необоротних активів на 5,5%. Разом із тим, підприємство не мало довго- і короткострокових кредитів банків і позик, оскільки при наявному прибутку не могло собі цього дозволити. В цілому динаміку абсолютних показників фінансової стійкості ПрАТ «Київхліб» слід оцінити позитивно.

Таблиця 2.41

Динаміка абсолютних показників фінансової стійкості ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» за 2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018	2019 рік	Абсолютний приріст, тис. грн.		Темп приросту, %	
				2018/2017	2019/2018	2018/2017	2019/2018
Власний капітал, тис. грн.	30307	30631	30731	324	100	1,06	0,33
Довгострокові зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	653	203	0	-450	-203	-221,67	0
Короткострокові кредити банків і позики, тис. грн.	0	0	0	0	0	0	0
Необоротні активи, тис. грн.	70921	71999	76065	1078	4066	1,5	5,35
Запаси, тис. грн.	13779	12512	13537	-1267	1025	-10,13	7,57
Власні джерела формування запасів, тис. грн.	-40614	-41368	-45334	-754	-3966	1,82	8,75
Власні та довгострокові позикові джерела формування запасів, тис. грн.	-39961	-41165	-45334	-1204	-4169	2,92	9,2
Основні джерела формування запасів, тис. грн.	-39961	-41165	-45334	-1204	-4169	2,92	9,2
Надлишок (+) /нестача (-) власних джерел формування запасів, тис. грн.	-54393	-53880	-58871	513	-4991	-0,95	8,48
Надлишок (+) /нестача (-) власних та довгострокових позикових джерел формування запасів, тис. грн.	-53740	-53677	-58871	63	-5194	-0,12	8,82
Надлишок (+) /нестача (-) основних джерел формування запасів, тис. грн.	-53740	-53677	-58871	63	-5194	-0,12	8,82
Тип фінансової стійкості	кризовий	кризовий	кризовий				

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

За досліджуваний період на підприємстві спостерігалась нормальна фінансова стійкість. Це означає, що поряд із власним капіталом, для фінансування запасів ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» залучало також довгострокові зобов'язання і забезпечення. Також можемо бачити, що відбулося зменшення недостачі власних джерел формування запасів та зросли надлишки стабільних і основних джерел формування запасів. Головним фактором такої

динаміки було зростання власних джерел формування запасів за рахунок приросту власного капіталу на 0,33% та збільшення необоротних активів на 5,35%. Разом із тим, підприємство не мало довго- і короткострокових кредитів банків і позик, оскільки при наявному прибутку не могло собі цього дозволити. В цілому динаміку абсолютних показників фінансової стійкості ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» слід оцінити позитивно.

Таблиця 2.42

Динаміка абсолютних показників фінансової стійкості ПрАТ «Концерн Хлібпром» за 2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018	2019 рік	Абсолютний приріст, тис. грн.			Темп приросту, %
				2018/2017	2019/2018	2018/2017	
Власний капітал, тис. грн.	94054	105737	212176	11683	106439	11,05	50,17
Довгострокові зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	445011	395278	304037	-49733	-91241	-12,58	-30,01
Короткострокові кредити банків і позики, тис. грн.	0	0	0	0	0	0	0
Необоротні активи, тис. грн.	508006	495818	498152	-12188	2334	-2,46	0,47
Запаси, тис. грн.	64702	77001	73147	12299	-3854	15,97	-5,27
Власні джерела формування запасів, тис. грн.	-413952	-390081	-285976	23871	104105	-6,12	-36,4
Власні та довгострокові позикові джерела формування запасів, тис. грн.	31059	5197	18061	-25862	12864	-497,63	71,23
Основні джерела формування запасів, тис. грн.	31059	5197	18061	-25862	12864	-497,63	71,23
Надлишок (+) /нестача (-) власних джерел формування запасів, тис. грн.	-478654	-467082	-359123	11572	107959	-2,48	-30,06
Надлишок (+) /нестача (-) власних та довгострокових позикових джерел формування запасів, тис. грн.	-33643	-71804	-55086	-38161	16718	53,15	-30,35
Надлишок (+) /нестача (-) основних джерел формування запасів, тис. грн.	-33643	-71804	-55086	-38161	16718	53,15	-30,35
Тип фінансової стійкості	кризовий	кризовий	кризовий				

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

За досліджуваний період на підприємстві спостерігалась нормальна фінансова стійкість. Це означає, що поряд із власним капіталом, для фінансування запасів ПрАТ «Концерн Хлібпром» залучало також довгострокові зобов'язання і забезпечення.

Також можемо бачити, що відбулося зменшення недостачі власних джерел формування запасів та зросли надлишки стабільних і основних джерел

формування запасів. Головним фактором такої динаміки було зростання власних джерел формування запасів за рахунок приросту власного капіталу на 50,17% та збільшення необоротних активів на 0,47%. Разом із тим, підприємство не мало довго- і короткострокових кредитів банків і позик, оскільки при наявному прибутку не могло собі цього дозволити. В цілому динаміку абсолютних показників фінансової стійкості ПрАТ «Концерн Хлібпром» слід оцінити позитивно.

Таблиця 2.43

Динаміка відносних показників фінансової стійкості (коефіцієнтів капіталізації)

ПрАТ «Київхліб» за 2017–2019 рр.

Показники	Нормативне значення	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст		Темп приросту, %	
					2018/2017	2019/2018	2018/2017	2019/2018
Власний капітал, тис. грн.	–	74900	164157	174828	89257	10671	119,17	6,50
Активи, тис. грн.	–	843582	759840	745901	-83742	-13939	-9,93	-1,83
Зобов'язання, тис. грн.	–	16843	10282	14354	-6561	4072	-38,95	39,60
Довгострокові зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	–	74900	74723	118718	-177	43995	-0,24	58,88
Запаси, тис. грн.		122054	99487	107641	-22567	8154	-18,49	8,20
Оборотні активи, тис. грн.		544494	419717	385971	-124777	-33746	-22,92	-8,04
Необоротні активи, тис. грн.	–	299088	340123	359930	41035	19807	13,72	5,82
Коефіцієнт автономії	≥0,5	0,089	0,216	0,234	0,127	0,018	142,70	8,33
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	<0,5	0,109	0,112	0,178	0,003	0,066	2,75	58,93
Коефіцієнт фінансової залежності	<2	2,225	1,518	1,761	-0,707	0,243	-31,78	16,01
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,75–0,9	0,816	1,931	1,314	1,115	-0,617	136,64	-31,95
Коефіцієнт фінансового ризику	<1	1,225	0,518	0,761	-0,707	0,243	-57,71	46,91
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,3–0,5	-1,993	-0,617	-0,38	1,376	0,237	-69,04	-38,41
Коефіцієнт забезпечення запасів власними оборотними коштами	0,5–0,8	-2,993	-2,355	-1,559	0,638	0,796	-21,32	-33,80
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними оборотними коштами	>0,1	-0,412	-0,419	-0,48	-0,007	-0,061	1,70	14,56
Індекс постійного активу	зменшення	0,25	0,483	0,486	0,233	0,003	93,20	0,62

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

За 2017–2019 рр. всі відносні показники фінансової стійкості підприємства перебували у межах норми, за винятком коефіцієнта маневреності власного капіталу, який досягнув нормативного значення лише на кінець 2019 року. За досліджуваний період питома вага власного капіталу перебувала в межах норми, тобто 0,21%, а зобов'язань – 0,11%.

При цьому сума активів, що припадала на 1 грн. власного капіталу, становила 1,51 грн, а частка стабільних джерел у капіталі підприємства збільшилася від 0,81 до 1,31%.

Частка власного капіталу, що спрямовувалась у оборотні активи, зменшилась від 1,99 до 0,37%, що оцінюється позитивно при мінімально допустимому значенні 30%. При цьому запаси та оборотні активи підприємства були достатньою забезпечені власним оборотним капіталом.

Індекс постійного активу показав, що на кінець 2017 року 0,25% власного капіталу було спрямовано у необоротні активи, тоді як у 2019 році – 0,48%.

Таблиця 2.44

Динаміка відносних показників фінансової стійкості (коефіцієнтів капіталізації)

ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» за 2017–2019 рр.

Показники	Нормативне значення	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст		Темп приросту, %	
					2018/2017	2019/2018	2018/2017	2019/2018
Власний капітал, тис. грн.	–	30307	30631	30731	324	100	1,07	0,33
Активи, тис. грн.	–	103761	98330	107318	-5431	8988	-5,23	9,14
Зобов'язання, тис. грн.	–	73454	67699	0	-5755	-67699	-7,83	-100,00
Довгострокові зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	–	653	203	0	-450	-203	-68,91	-100,00
Запаси, тис. грн.		13779	12512	13537	-1267	1025	-9,20	8,19
Оборотні активи, тис. грн.		32840	26331	31253	-6509	4922	-19,82	18,69
Необоротні активи, тис. грн.	–	70921	71999	76065	1078	4066	1,52	5,65
Коефіцієнт автономії	≥0,5	0,29	0,31	0,29	0,02	-0,03	6,65	-8,08
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	<0,5	0,71	0,69	0,00	-0,02	-0,69	-3,31	-100,00
Коефіцієнт фінансової залежності	<2	3,45	3,22	1,00	-0,23	-2,22	-6,63	-68,91
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,75–0,9	0,41	0,45	0,00	0,04	-0,45	10,30	-100,00
Коефіцієнт фінансового ризику	<1	2,45	2,22	0,00	-0,23	-2,22	-9,34	-100,00
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,3–0,5	-1,32	-1,34	-1,48	-0,03	-0,13	1,92	9,77
Коефіцієнт забезпечення запасів власними оборотними коштами	0,5–0,8	-62,20	-203,78	0,00	-141,59	203,78	227,65	-100,00
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними оборотними коштами	>0,1	-1,24	-1,57	-1,45	-0,33	0,12	27,04	-7,67
Індекс постійного активу	зменшення	0,43	0,43	0,40	0,00	-0,02	-0,44	-5,04

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

За 2017–2019 рр. всі відносні показники фінансової стійкості підприємства перебували у межах норми, за винятком коефіцієнта маневреності власного капіталу, який досягнув нормативного значення лише на кінець 2019 року.

За досліджуваний період питома вага власного капіталу перебувала в межах 0,32%. При цьому сума активів, що припадала на 1 грн. власного капіталу, становила 3,21 грн, а частка стабільних джерел у капіталі підприємства зменшилася від 0,40 до 0%.

Частка власного капіталу, що спрямовувалась у оборотні активи, зменшилась від 1,31 до 1,47%, що оцінюється позитивно при мінімально допустимому значенні 30%. При цьому запаси та оборотні активи підприємства були достатньою забезпечені власним оборотним капіталом. Зокрема, запаси були профінансовані ним повністю (що відповідає нормальній фінансовій стійкості), а частка оборотних активів, сформованих за рахунок власного оборотного капіталу, зросла від 1,23 до 1,45%.

Індекс постійного активу показав, що на кінець 2017 року 0,42% власного капіталу було спрямовано у необоротні активи, тоді як у 2019 році – 0,40%. В цілому динаміка більшості відносних показників фінансової стійкості підприємства оцінюється позитивно. Тепер варто проаналізувати Динаміку відносних показників фінансової стійкості (коефіцієнтів капіталізації) ПрАТ «Концерн Хлібпром» за 2017–2019 рр. (таблиця 2.45)

Таблиця 2.45

Динаміка відносних показників фінансової стійкості (коефіцієнтів капіталізації) ПрАТ «Концерн Хлібпром» за 2017–2019 рр.

Показники	Нормативне значення	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст		Темп приросту, %	
					2018/2017	2019/2018	2018/2017	2019/2018
Власний капітал, тис. грн.	–	94054	105737	212176	11683	106439	12,42	100,66
Активи, тис. грн.	–	712219	739595	723007	27376	-16588	3,84	-2,24
Зобов'язання, тис. грн.	–	618165	633858	510831	15693	-123027	2,54	-19,41
Довгострокові зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	–	445011	395278	304037	-49733	-91241	-11,18	-23,08
Запаси, тис. грн.		64702	77001	73147	12299	-3854	19,01	-5,01
Оборотні активи, тис. грн.		204213	239076	224855	34863	-14221	17,07	-5,95
Необоротні активи, тис. грн.	–	508006	495818	498152	-12188	2334	-2,4	0,47
Коефіцієнт автономії	≥0,5	0,13	0,142	0,29	0,01	0,15	8,26	105,27
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	<0,5	1,49	1,39	1,13	-0,1	-0,26	-6,78	-19
Коефіцієнт фінансової залежності	<2	12,3	10,73	4,84	-1,57	-5,89	-12,77	-54,9

Коефіцієнт фінансової стійкості	0,75–0,9	0,09	0,1	0,26	0,01	0,16	16,14	153,43
Коефіцієнт фінансового ризику	<1	11,3	9,73	3,84	-1,57	-5,89	-13,9	-60,54
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,3–0,5	0,33	0,05	0,09	-0,28	0,04	-85,12	73,19
Коефіцієнт забезпечення запасів власними оборотними коштами	0,5–0,8	-0,93	-0,99	-0,94	-0,06	0,05	6,09	-4,69
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними оборотними коштами	>0,1	-2,03	-1,63	-1,27	0,4	0,36	-19,51	-22,05
Індекс постійного активу	зменшення	0,19	0,21	0,43	0,03	0,21	15,19	99,72

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

За 2017–2019 рр. всі відносні показники фінансової стійкості підприємства перебували у межах норми, за винятком коефіцієнта маневреності власного капіталу, який досягнув нормативного значення лише на кінець 2019 року. За досліджуваний період питома вага власного капіталу перебувала в 0,13% 0,14% та 0,29% відповідно, а зобов'язань – 24%.

При цьому сума активів, що припадала на 1 грн. власного капіталу, становила 1,35 грн, а частка стабільних джерел у капіталі підприємства збільшився від 0,08 до 0,26%.

Частка власного капіталу, що спрямовувалась у оборотні активи, зросла від 0,33 до 0,08%, що оцінюється позитивно при мінімально допустимому значенні 30%. При цьому запаси та оборотні активи підприємства були достатньою забезпечені власним оборотним капіталом.

Зокрема, запаси були профінансовані ним повністю (що відповідає нормальній фінансовій стійкості), а частка оборотних активів, сформованих за рахунок власного оборотного капіталу, зменшилась від 2,02 до 1,27%. Індекс постійного активу показав, що на кінець 2017 року 0,18% власного капіталу було спрямовано у необоротні активи, тоді як у 2019 році – 0,42%.

В цілому динаміка більшості відносних показників фінансової стійкості підприємства оцінюється позитивно.

Показники ліквідності балансу ПрАТ «Київхліб» за 2017–2019 рр.

Групи активів	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Групи пасивів	2017 рік	2018 рік	2019 рік
A1	4200	5097	1906	П1	601625	520960	452355
A2	406124	303424	273891	П2	0	0	0
A3	184104	111196	110174	П3	74900	74723	118718
A4	299088	340123	359930	П4	167057	164157	174828
Баланс	843582	759840	745901	Баланс	843582	759840	745901
Групи активів	Платіжний надлишок (+) або нестача (-), тис. грн.			Групи пасивів	Рівень покриття зобов'язань, %		
	2017 рік	2018 рік	2019 рік		2017 рік	2018 рік	2019 рік
A1	-597425	-515863	-450449	П1	0,70	0,98	0,42
A2	406124	303424	273891	П2	-	-	-
A3	109204	36473	-8544	П3	245,80	148,81	92,80
A4	132031	175966	185102	П4	179,03	207,19	205,88
Баланс	0	0	0	Баланс	100	100	100

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Як свідчать наведені дані, впродовж досліджуваного періоду баланс підприємства не відповідав умовам абсолютної ліквідності. Зокрема, не виконувалась перша умова, а це означає, що на підприємстві спостерігалась велика сума кредиторської заборгованості, для погашення якої у повній мірі не вистачало високоліквідних активів.

При впродовж досліджуваного періоду високоліквідні активи не покривали найбільш термінові пасиви.

Тобто відбулось нарощення платіжної нестачі в динаміці, що оцінюється позитивно. Підприємство збільшило кредиторську заборгованість, оскільки не мало можливості залучити короткостроковий банківський кредит. Також варто зауважити на тому, що відбувалося зростання рівня покриття довгострокових пасивів повільно ліквідними активами та зменшення частки власного капіталу, що була спрямована на фінансування необоротних активів.

Тепер варто проаналізувати показники ліквідності балансу ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» та описати й проаналізувати отримані нами результати.

Показники ліквідності балансу ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» за 2017–
2019 рр.

Групи активів	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Групи пасивів	2017 рік	2018 рік	2019 рік
A1	23490	29033	39763	П1	173155	238580	206794
A2	109981	132273	108717	П2	0	0	0
A3	442148	426315	435448	П3	429672	395278	304037
A4	508005	495818	498152	П4	102644	105737	212176
Баланс	705871	739595	723007	Баланс	705871	739595	723007
Групи активів	Платіжний надлишок (+) або нестача (-), тис. грн.			Групи пасивів	Рівень покриття зобов'язань, %		
	2017 рік	2018 рік	2019 рік		2017 рік	2018 рік	2019 рік
A1	-149665	-209547	-167031	П1	13,57	12,17	19,23
A2	109981	132273	108717	П2	-	-	-
A3	12476	31037	131411	П3	102,90	107,85	143,22
A4	405361	390081	285976	П4	494,92	468,92	234,78
Баланс	0	0	0	Баланс	100	100	100

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Виходячи з табл. 2.47 ми можемо побачити, що на ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» високоліквідні активи зазнали змін, а саме збільшилися до 39763 тис. грн., коли в 2017 році цей показник становив всього 23490 тис. грн.

Отже, на ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» впродовж 2017-2019 рр. баланс не можна назвати абсолютно ліквідним через невиконання двох з умов.

Таблиця 2.48

Показники ліквідності балансу ПрАТ «Концерн Хлібпром» за 2017–2019 рр.

Групи активів	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Групи пасивів	2017 рік	2018 рік	2019 рік
A1	6	12	15	П1	67496	68894	76587
A2	18595	13546	17429	П2	0	0	0
A3	14239	12729	13754	П3	653	203	111
A4	70921	71999	76065	П4	30307	30631	30122
Баланс	103761	98330	107318	Баланс	103761	98330	107318
Групи активів	Платіжний надлишок (+) або нестача (-), тис. грн.			Групи пасивів	Рівень покриття зобов'язань, %		
	2017 рік	2018 рік	2019 рік		2017 рік	2018 рік	2019 рік
A1	-67490	-68882	-76572	П1	0,01	0,02	0,02
A2	18595	13546	17429	П2	-	-	-
A3	13586	12526	13643	П3	2180,55	6270,44	12390,99
A4	40614	41368	45943	П4	234,01	235,05	252,52
Баланс	0	0	0	Баланс	100	100	100

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Виходячи з табл. 2.46 ми можемо побачити, що на ПрАТ «Концерн Хлібпром» високоліквідні активи зазнали змін, а саме збільшилися до 15 тис. грн., коли в 2017 році цей показник становив всього 6 тис. грн.

Отже, на ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» впродовж 2017-2019 рр. баланс не можна назвати абсолютно ліквідним через невиконання двох з умов.

Таблиця 2.49

Динаміка відносних показників ліквідності та платоспроможності ПрАТ
«Київхліб» за 2017–2019 рр.

Показники	Норматив не значення	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст	
					2018-2017	2019-2018
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2-0,35	0,01	0,01	0,01	0	0
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,7-0,8	0,28	0,20	0,23	-0,08	0,03
Коефіцієнт загальної ліквідності	1-2	0,49	0,38	0,41	-0,11	0,03
Коефіцієнт ліквідності при мобілізації коштів	0,5–0,7	0,02	0,02	0,02	0	0

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Виходячи з табл. 2.49 ми можемо побачити, що динаміка відносних показників ліквідності та платоспроможності ПрАТ «Київхліб» зменшується, адже коефіцієнт абсолютної активності був на позначці 0,01.

Таблиця 2.50

Динаміка відносних показників ліквідності та платоспроможності ПрАТ
«Черкаський хлібокомбінат» за 2017–2019 рр..

Показники	Нормативне значення	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст	
					2018-2017	2019-2018
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2-0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,7-0,8	0,26	0,20	0,23	-0,06	0,03
Коефіцієнт загальної ліквідності	1-2	1,43	1,46	1,40	0,03	-0,06
Коефіцієнт ліквідності при мобілізації коштів	0,5–0,7	0,28	0,66	0,00	0,38	-0,66

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Виходячи з табл. 2.50 ми можемо побачити, що динаміка відносних показників ліквідності та платоспроможності ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» збільшується. Що до коефіцієнта загальної ліквідності, то він

продовж досліджуваного періоду зростає, адже в 2017 році цей показник становив 1,43 тоді як в 2018 році зріс і становив вже 1,46, проте в 2019 році дещо зменшився і становив 1,46.

Таблиця 2.51

Динаміка відносних показників ліквідності та платоспроможності ПрАТ
«Концерн Хлібпром» за 2017–2019 рр.

Показники	Нормативне значення	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст	
					2018-2017	2019-2018
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2-0,35	0,14	0,12	0,19	-0,01	0,07
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,7-0,8	0,81	0,68	0,73	-0,13	0,05
Коефіцієнт загальної ліквідності	1-2	4,11	3,10	3,50	-1,01	0,40
Коефіцієнт ліквідності при мобілізації коштів	0,5–0,7	0,30	0,40	0,48	0,10	0,08

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Виходячи з табл. 2.51 ми можемо побачити, що динаміка відносних показників ліквідності та платоспроможності ПрАТ «Концерн Хлібпром» збільшується, а саме: у 2018 – 0,40, а в 2019 – 0,48.

Таблиця 2.52

Динаміка показників ефективності використання основних засобів ПрАТ
«Київхліб» за 2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст		Темп приросту, %	
				2018/2017	2019/2018	2018/2017	2019/2018
Чистий дохід, тис. грн.	2275641	1842323	1767501	-433318	-74822	-23,52	-4,23
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	150941,5	187947	202559	37005,5	14612	19,69	7,21
Валовий прибуток, тис. грн.	551772	277444	301833	-274328	24389	-98,88	8,08
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	26131	14480	33525	-11651	19045	-80,46	56,81
Чистий прибуток, тис. грн.	15268	-	10671				
Фондовіддача	15,08	9,8	8,73	-5,274	-1,0765	-53,8	-12,34
Фондомісткість	0,88	0,92	1,01	0,04	0,09	4,27	8,89
Рентабельність основних засобів за валовим прибутком, %	2,77	5,21	3,54	2,44	-1,67	46,89	-47,37
Рентабельність основних засобів за операційним прибутком, %	10,11	0,58	5,26	-9,53	4,68	-1630,3	88,89
Рентабельність основних засобів за чистим прибутком, %	8,9	10,12	5,31	1,22	-4,81	12,01	-90,49

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Виходячи з табл. 2.50 ми можемо побачити, що динаміка показників Динаміка показників ефективності використання основних засобів ПрАТ «Київхліб» зменшується, а саме: у 2017 році становив 8,9%, у 2018 – 10,12%, а в 2019 – 5,31%.

Таблиця 2.53

Динаміка показників ефективності використання основних засобів ПрАТ
«Черкаський хлібокомбінат» за 2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст		Темп приросту, %	
				2018/2017	2019/2018	2018/2017	2019/2018
Чистий дохід, тис. грн.	3913	626	724	-3287	98	-525,08	13,54
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	9165	8135,5	66640,5	-1029,5	58505	-12,65	87,79
Валовий прибуток, тис. грн.	626	71	88	-555	17	-781,69	19,32
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	316	353	2622	37	2269	10,48	86,54
Чистий прибуток, тис. грн.	170	324	100				
Фондовіддача	0,43	0,08	0,01	-0,35	-0,0661	-454,86	-608,26
Фондомісткість	1,21	0,11	0,92	-1,10	0,81	-982,64	87,79
Рентабельність основних засобів за валовим прибутком, %	27,16	456,34	113,64	429,18	-342,70	94,05	-301,58
Рентабельність основних засобів за операційним прибутком, %	10,11	0,54	5,26	-9,57	4,72	-1779,27	89,77
Рентабельність основних засобів за чистим прибутком, %	8,9	2,09	5,31	-6,81	3,22	-325,92	60,65

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Виходячи з табл. 2.53 ми можемо побачити, що динаміка показників Динаміка показників ефективності використання основних засобів ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» зменшується, а саме: у 2017 році становив 8,9%, у 2018 – 2,09%, а в 2019 – 5,31%.

Таблиця 2.54

Динаміка показників ефективності використання основних засобів ПрАТ
«Концерн Хлібпром» за 2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст		Темп приросту, %	
				2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Чистий дохід, тис. грн.	1102073	1267439	1350447	165366	83008	13,0473	6,15
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	419990,5	431766,5	428805,5	11776	-2961	2,73	-0,69
Валовий прибуток, тис. грн.	387526	466015	527667	78489	61652	16,84	11,68
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	47955	45242	93607	-2713	48365	-6,00	51,67
Чистий прибуток, тис. грн.	170	2784	98960	2614	96176	1537,6	3454,6

Продовження таблиці 2.54

Фондовіддача	2,62	2,94	3,15	0,31	0,21	10,61	6,79
Фондомісткість	0,95	1,02	1,00	0,07	-0,02	6,38	-1,96
Рентабельність основних засобів за валовим прибутком, %	0,04	0,60	18,75	0,56	18,15	92,69	96,80
Рентабельність основних засобів за операційним прибутком, %	10,11	0,00	5,26	-10,11	5,26	0	99,93
Рентабельність основних засобів за чистим прибутком, %	88,07	110,04	122,89	21,97	12,85	19,96	10,46

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Виходячи з табл. 2.54 ми можемо побачити, що динаміка показників Динаміка показників ефективності використання основних засобів ПрАТ «Концерн Хлібпром» збільшується, а саме: у 2017 році становив 88,06%, у 2018 – 110,03%, а в 2019 – 122,88%.

Таблиця 2.55

Динаміка показників рентабельності ПрАТ «Київхліб» за 2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст		Темп приросту, %	
				2018-2017	2019-2018	2018-2017	2019-2018
Чистий дохід, тис. грн.	2275641,00	1842323,00	1767501,00	-433318,00	-74822,00	-23,52	-4,23
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	1723869,00	1566913,00	1465668,00	-156965,00	-101245,00	-10,01	-6,90
Валовий прибуток, тис. грн.	551772,00	277444,00	301833,00	-274328,00	24389,00	-98,88	8,08
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	26131,00	14231,00	33525,00	-11900,00	19294,00	-83,62	57,55
Чистий прибуток, тис. грн.	15268,00	0,00	10671,00	-15268,00	10671,00	0,00	100,00
Середньорічна вартість активів підприємства, тис. грн.	777916,50	801711,00	752870,50	23794,50	-48840,50	2,97	-6,49
Середньорічна вартість власного капіталу підприємства, тис. грн.	162561,00	165607,00	169498,00	3046,00	3891,00	1,84	2,30
Середньорічна вартість зобов'язань підприємства, тис. грн.	703193,50	710915,50	680098,50	7722,00	-30817,00	1,09	-4,53
Середньорічна вартість довгострокових інвестицій підприємства, тис. грн.	102486,00	101401,50	99959,50	-1084,50	-1442,00	-1,07	-1,44
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	150941,50	188378,00	202559,00	37436,50	14181,00	19,87	7,00
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	509401,00	482105,50	402844,00	-27295,50	-79261,50	-5,66	-19,68
Валова рентабельність продукції, %	0,24	0,15	0,17	-0,09	0,02	-61,01	11,81
Операційна рентабельність продукції, %	0,01	0,01	0,02	0,00	0,01	-48,66	59,28
Чиста рентабельність продажів, %	0,01	0,01	0,02	0,00	0,01	-48,66	59,28
Рентабельність продукції за собівартістю її реалізації, %	0,75	0,85	0,83	0,10	-0,02	11,82	-2,47
Операційна рентабельність активів, %	0,34	0,44	0,43	0,09	-0,01	21,44	-2,16
Чиста рентабельність активів, %	0,01	0,00	0,01	-0,01	0,01	0	100,00
Рентабельність основних засобів, %	0,07	0,10	0,11	0,04	0,01	35,13	10,78
Рентабельність оборотних активів, %	0,22	0,26	0,23	0,04	-0,03	14,46	-14,82
Чиста рентабельність власного капіталу, %	0,07	0,09	0,10	0,02	0,01	20,53	6,26
Чиста рентабельність довгострокових інвестицій, %	0,05	0,06	0,06	0,01	0,00	18,18	2,68

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Виходячи з табл. 2.55 ми можемо побачити, що динаміка показників рентабельності ПрАТ «Київхліб» зменшується. Якщо ж аналізувати детальніше, то чистий дохід зменшувався протягом досліджуваного періоду і в 2019 році становив 1767501 тис. грн., тоді коли в 2017 році ця сума становила ще 2275641 тис. грн. Що до показників валової рентабельності, то він також має негативну

тенденцію, адже в 2017 році цей показник становив 0,24, продовж 2018-2019 він зменшувався і становив вже 0,17. Рентабельність основних засобів дещо зросла і в 2019 році він становив 0,11. На рахунок рентабельності довгострокових інвестицій, то вони були майже незмінними і показник становив 0,06.

Тепер варто проаналізувати динаміку показників рентабельності ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» (таблиця 2.56).

Таблиця 2.56

Динаміка показників рентабельності ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» за 2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст		Темп приросту, %	
				2018-2017	2019-2018	2018/2017	2019/2018
Чистий дохід, тис. грн.	734,00	626,00	724,00	-108,00	98,00	-17,25	13,54
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	3287,00	555,00	636,00	-156965,00	-101245,00	-492,25	12,74
Валовий прибуток, тис. грн.	626,00	71,00	88,00	-555,00	17,00	-781,69	19,32
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	316,00	353,00	2622,00	37,00	2269,00	10,48	86,54
Чистий прибуток, тис. грн.	170,00	324,00	100,00	154,00	-224,00	0,00	-224,00
Середньорічна вартість активів підприємства, тис. грн.	98714,00	101045,50	103421,50	2331,50	2376,00	2,31	2,30
Середньорічна вартість власного капіталу підприємства, тис. грн.	30222,00	30469,00	30681,00	247,00	212,00	0,81	0,69
Середньорічна вартість зобов'язань підприємства, тис. грн.	69145,50	71004,50	72740,50	1859,00	1736,00	2,62	2,39
Середньорічна вартість довгострокових інвестицій підприємства, тис. грн.	0,00	0,00	8135,50	0,00	8135,50	0	100,00
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	9165,00	8135,50	66640,50	-1029,50	58505,00	-12,65	87,79
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	98714,00	101045,50	103421,50	2331,50	2376,00	2,31	2,30
Валова рентабельність продукції, %	0,85	0,11	0,12	-0,74	0,01	-651,96	6,69
Операційна рентабельність продукції, %	0,43	0,56	3,62	0,13	3,06	23,65	84,43
Чиста рентабельність продажів, %	0,43	0,56	3,62	0,13	3,06	23,65	84,43
Рентабельність продукції за собівартістю її реалізації, %	4,48	0,89	0,88	-3,59	-0,01	-405,11	-0,93
Операційна рентабельність активів, %	134,49	161,41	142,85	26,93	-18,57	16,68	-13,00
Чиста рентабельність активів, %	0,23	0,52	0,14	0,29	-0,38	55,25	-274,72
Рентабельність основних засобів, %	12,49	13,00	92,04	0,51	79,05	3,92	85,88
Рентабельність оборотних активів, %	134,49	161,41	142,85	26,93	-18,57	16,68	-13,00
Чиста рентабельність власного капіталу, %	41,17	48,67	42,38	7,50	-6,30	15,41	-14,86
Чиста рентабельність довгострокових інвестицій, %	0,00	0,00	11,24	0,00	11,24	0	100,00

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Виходячи з табл. 2.56 ми можемо побачити, що динаміка показників рентабельності ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» не має тенденцію до збільшення. Чиста рентабельність активів зросла в 2018 році і становила 0,52, тоді як в 2019 році навпаки зменшилась і становила 0,14.

На рахунок операційної рентабельності продукції, то вона впродовж досліджуваного змінювалась і становила в 2019 році 3,62. Якщо аналізувати валову рентабельність продукції, то в 2017 році показник становив 0,85, а в 2019 році відчутно зменшився до 0,12.

Рентабельність основних засобів протягом досліджуваного періоду тільки зростала, адже в 2017 році цей показник становив 12,49, проте в 2019 році цей показник зріс і становив вже 92,3.

Таблиця 2.57

Динаміка показників рентабельності ПрАТ «Концерн Хлібпром»
за 2017–2019 рр.

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Абсолютний приріст		Темп приросту, %	
				2018-2017	2019-2018	2018-2017	2019-2018
Чистий дохід, тис. грн.	1102073,00	1267439,00	1350447,00	165366,00	83008,00	13,05	6,15
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	714547,00	801424,00	822780,00	86877,00	21356,00	10,84	2,60
Валовий прибуток, тис. грн.	387526,00	466015,00	527667,00	78489,00	61652,00	16,84	11,68
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	47955,00	45242,00	93607,00	-2713,00	48365,00	-6,00	51,67
Чистий прибуток, тис. грн.	2651,00	2784,00	98970,00	133,00	96186,00	0,00	97,19
Середньорічна вартість активів підприємства, тис. грн.	721069,00	722733,00	361503,50	1664,00	-361229,50	0,23	-99,92
Середньорічна вартість власного капіталу підприємства, тис. грн.	76688,50	104345,50	106088,00	27657,00	1742,50	26,51	1,64
Середньорічна вартість зобов'язань підприємства, тис. грн.	1093532,50	1030907,50	407434,00	-62625,00	-623473,50	-6,07	-153,02
Середньорічна вартість довгострокових інвестицій підприємства, тис. грн.	64110,50	0,00	0,00	-64110,50	0,00	0	0
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	419990,50	431766,50	214700,00	11776,00	-217066,50	2,73	-101,10
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	721069,00	722733,00	361503,50	1664,00	-361229,50	0,23	-99,92
Валова рентабельність продукції, %	0,35	0,37	0,39	0,02	0,02	4,36	5,90
Операційна рентабельність продукції, %	0,04	0,04	0,07	-0,01	0,03	-21,90	48,50
Чиста рентабельність продажів, %	0,04	0,04	0,07	-0,01	0,03	-21,90	48,50
Рентабельність продукції за собівартістю її реалізації, %	0,65	0,63	0,61	-0,02	-0,02	-2,54	-3,78
Операційна рентабельність активів, %	0,65	0,57	0,27	-0,08	-0,30	-14,74	-113,02
Чиста рентабельність активів, %	0,00	0,00	0,07	0,00	0,07	-9,51	97,00
Рентабельність основних засобів, %	0,38	0,34	0,16	-0,04	-0,18	-11,87	-114,27
Рентабельність оборотних активів, %	0,65	0,57	0,27	-0,08	-0,30	-14,74	-113,02
Чиста рентабельність власного капіталу, %	0,07	0,08	0,08	0,01	0,00	15,48	-4,80
Чиста рентабельність довгострокових інвестицій, %	0,06	0,00	0,00	-0,06	0,00	0	0

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Виходячи з табл. 2.57 ми можемо побачити, що динаміка показників рентабельності «Концерн Хлібпром» збільшується. Якщо аналізувати чистий дохід, то показник становить: у 2018 – 1267439,00 тис. грн., а в 2019 – 1350447,00 тис. грн., тобто відбулося зростання на 83008 тис. грн.

На рахунок операційної рентабельності продукції, то вона впродовж досліджуваного змінювалась і становила в 2019 році 0,07. Якщо аналізувати валову рентабельність продукції, то в 2017 році показник становив 0,35, а в 2019 році збільшився до 0,39.

Рентабельність основних засобів протягом досліджуваного періоду тільки зростала, адже в 2017 році цей показник становив 0,38 проте в 2019 році цей показник зменшився і становив вже 0,16.

Також варто проаналізувати ефект фінансового левериджу на досліджуваних підприємствах та дослідити його динаміку впродовж 2017-2019 років (таблиця 2.58).

Таблиця 2.58

Динаміка ефекту фінансового левериджу

ПрАТ «Київхліб» за 2017-2019 рр.

Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютний приріст, тис. грн.	
				2018-2017	2019-2018
Прибуток (збиток) до оподаткування, тис. грн	16306,00	1389,00	13500,0	-14917,00	12111,00
Середньорічна вартість капіталу (активів), тис. грн.	244123,00	240418,50	266213,0	-3704,50	25794,50
Середньорічна вартість власного капіталу, тис. грн.	159423,00	165607,00	169492,5	6184,00	3885,50
Середньорічна вартість позикового капіталу, тис. грн.	84700,00	74811,50	96720,5	-9888,50	21909,00
Економічна рентабельність активів, %	14,48	7,74	13,00	-6,75	5,27
Плече фінансового левериджу	0,53	0,45	0,57	-0,08	0,12
Податковий щит	0,94	0,82	0,79	-0,12	-0,03
Фінансові витрати, тис. грн.	19050,00	17211,00	21114,0	-1839,00	3903,00
Ставка за кредит, %	22,49	23,01	21,83	0,51	-1,18
Прибуток (збиток) до оподаткування та сплати відсотків, тис. грн	35356,00	18600,00	34614,00	-16756,00	16014,00
Ефект фін. левериджу, %	-3,98	-5,66	-3,98	-1,67	1,67
Диференціал, %	-8,01	-15,27	-8,83	-7,26	6,44
Частка власного капіталу, %	65,30	68,88	63,67	3,58	-5,21
Частка позикового капіталу, %	34,70	31,12	36,33	-3,58	5,21

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Проаналізувавши табл. 2.58, ми зробили висновок, що протягом досліджуваного періоду ефект фінансового левериджу в ПрАТ «Київхліб» мав від'ємні значення, що оцінюється негативно. Це було зумовлене тим, що підприємство залучало надто дорогі кредити, порівняно з економічною рентабельністю активів. Зокрема, за 2017–2019 рр. економічна рентабельність була значно меншою, ніж середня процентна ставка за кредитними коштами.

Тепер варто проаналізувати динаміка ефекту фінансового левєриджу на ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» за 2017–2019 рр. (таблиця 2.59).

Таблиця 2.59

Динаміка ефекту фінансового левєриджу ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» за 2017–2019 рр.

Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютний приріст, тис. грн.	
				2018-2017	2019-2018
Прибуток (збиток) до оподаткування, тис. грн	207,00	395,00	122,00	188,00	-273,00
Середньорічна вартість капіталу (активів), тис. грн.	30875,50	30469,00	30681,00	-406,50	212,00
Середньорічна вартість власного капіталу, тис. грн.	30222,00	30469,00	30681,00	247,00	212,00
Середньорічна вартість позикового капіталу, тис. грн.	653,50	0,00	0,00	-653,50	0,00
Економічна рентабельність активів, %	0,78	1,30	0,40	0,52	-0,90
Плече фінансового левєриджу	0,02	0,00	0,00	-0,02	0,00
Податковий щит	0,82	0,82	0,82	0,00	0,00
Фінансові витрати, тис. грн.	33,00	0,00	0,0	-33,00	0,00
Ставка за кредит, %	5,05	–	–	-5,05	–
Прибуток (збиток) до оподаткування та сплати відсотків, тис. грн	240,00	395,00	122,00	155,00	-273,00
Ефект фін. левєриджу, %	-0,08	–	–	–	–
Диференціал, %	-4,27	–	–	–	–
Частка власного капіталу, %	97,88	100,00	100,00	2,12	0,00
Частка позикового капіталу, %	2,12	0,00	0,00	-2,12	0,00

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Проаналізувавши табл. 2.59, можна зробити висновок, що ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» використовувало позикові кошти лише у 2017 році. При цьому низька економічна рентабельність зумовила від’ємний ефект фінансового левєриджу, який становив -0,08%. У 2018–2019 рр. підприємство не мало кредитних зобов’язань, що було виправданим, оскільки наявна економічна рентабельність активів була надто низькою для залучення позикових фінансових ресурсів.

Тепер варто проаналізувати динаміка ефекту фінансового левєриджу на ПрАТ «Концерн Хлібпром» за 2017–2019 рр. (таблиця 2.60).

Динаміка ефекту фінансового левєриджу ПрАТ «Концерн Хлібпром» за
2017–2019 рр.

Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютний приріст, тис. грн.	
				2018-2017	2019-2018
Прибуток (збиток) до оподаткування, тис. грн	3072,00	11665,00	72821,0	8593,00	61156,00
Середньорічна вартість капіталу (активів), тис. грн.	546671,00	533510,00	546568,5	-13161,00	13058,50
Середньорічна вартість власного капіталу, тис. грн.	76688,50	104345,50	162778,5	27657,00	58433,00
Середньорічна вартість позикового капіталу, тис. грн.	469982,50	429164,50	383790,0	-40818,00	-45374,50
Економічна рентабельність активів, %	11,45	13,70	23,64	2,25	9,95
Плече фінансового левєриджу	6,13	4,11	2,36	-2,02	-1,76
Податковий щит	0,86	0,89	0,64	0,03	-0,25
Фінансові витрати, тис. грн.	59528,00	61406,00	56402,0	1878,00	-5004,00
Ставка за кредит, %	12,67	14,31	14,70	1,64	0,39
Прибуток (збиток) до оподаткування та сплати відсотків, тис. грн	62600,00	73071,00	129223,00	10471,00	56152,00
Ефект фін. левєриджу, %	-6,42	-2,25	13,52	4,17	15,77
Диференціал, %	-1,21	-0,61	8,95	0,60	9,56
Частка власного капіталу, %	14,03	19,56	29,78	5,53	10,22
Частка позикового капіталу, %	85,97	80,44	70,22	-5,53	-10,22

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

Проаналізувавши табл. 2.60, ми зробили висновок, що за 2017–2019 рр. ефект фінансового левєриджу ПрАТ «Концерн Хлібпром» був від'ємний. Підприємство використовувало кредитні кошти банків, облігаційні позики, проте вигоди від цього не отримувало внаслідок низької економічної рентабельності активів. У 2019 році економічна рентабельність значно підвищилася, досягнувши 23,64%. Це забезпечило підприємству приріст рентабельності власного капіталу на 13,52% внаслідок використання позик. Також варто зазначити, що структура капіталу у 2019 році була досить ризикованою, зокрема частка власного капіталу становила майже 30%, а позикового – 70%. Ефект фінансового левєриджу (13,52%) перевищував допустиме значення – 50% економічної рентабельності активів.

Отже, здійснивши аналіз ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств впродовж досліджуваного періоду, було виявлено, що усі підприємства мають проблеми з ефективністю. На ПрАТ «Концерн Хлібпром», ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» та ПрАТ «Київхліб» спостерігається кризовий фінансовий стан та суттєве погіршення неплатоспроможності. Також варто зауважити на тому, що в усіх із них спостерігається помітне погіршення ділової активності та показників рентабельності, що в свою чергу може потягнути за собою в майбутньому виникнення ще більш серйозніших проблем. Саме тому, керівникам досліджуваних нами підприємств варто звернути на це увагу.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПРАТ «КИЇВХЛІБ», ПРАТ «ЧЕРКАСЬКИЙ ХЛБОКОМБІНАТ», ПРАТ «КОНЦЕРН ХЛІБПРОМ»

3.1. Оптимізація структури джерел формування фінансових ресурсів підприємств

Пошук області оптимальних значень структури капіталу певного підприємства пов'язаний із двома різними підходами: якісним і кількісним аналізом оптимальної структури капіталу. Якщо характеризувати якісний аналіз структури капіталу підприємства, то він відповідає за виділення зовнішніх і внутрішніх чинників, які потрібно брати до уваги при формуванні розроблені та реалізації усієї політики фінансування підприємства. Якщо провівши аналіз чинників визначено, що більша та вагоміша частина чинників сприяє залученню позикового капіталу більше норми, тобто значення коефіцієнта автономії становить менше 0,5, то це означає, що таке співвідношення буде найоптимальнішим для даного суб'єкта господарювання у визначений час. І навпаки, для підприємств, в яких сукупна дія зазначених чинників є негативною, нормативне значення коефіцієнту автономії повинно бути більше 0,5.

Цей вид аналізу необхідно доповнити кількісними оцінками – фінансовими моделями, що дають змогу встановити оптимальне співвідношення позикового і власного капіталів для підприємства.

Основними методичними підходами до вирішення завдання оптимізації структури капіталу є:

- 1) метод оптимізації структури капіталу за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності. Структура цього методу побудована на багатоваріативних розрахунках, які стосуються рівня фінансової рентабельності при різних станах та структури капіталу. Саме в цьому методі структура капіталу виражається через показник, який ми називаємо ефект фінансового важеля. Застосовуючи даний підхід потрібно не забувати, що фінансовий леверидж - це весь процес використання підприємством позикового капіталу, що в свою чергу

призводить до зміни дохідності власного капіталу змогли з можливістю отримання додаткового прибутку на власний капітал. Враховуючи ефект фінансового левериджу можна зіткнутися як і додатною так і з від'ємною величиною. Також варто зауважити, що цей ефект створюється за допомогою використання безоплатних позикових ресурсів, а не тільки платного кредиту. Саме тому чим вище частка безоплатних позикових ресурсів, тим вищим є і сам показник фінансового левериджу на підприємстві

Позитивний ефект фінансового левериджу виникає у тих випадках, коли позиковий капітал, який отримано під фіксований відсоток, використовується підприємством у процесі діяльності таким чином, що приносить більш високий прибуток, ніж фінансові витрати, тобто дохідність сукупного капіталу вища за середньозважену ціну позикових ресурсів;

2) метод оптимізації структури капіталу за критерієм мінімізації вартості. Метод ґрунтується на попередній оцінці власного та запозиченого капіталів за різних умов їх формування, обслуговування та здійснення багатоваріантних розрахунків середньозваженої вартості капіталу і, таким чином, пошуку найбільш реальної ринкової вартості підприємства;

3) метод оптимізації структури капіталу за критерієм фінансових ризиків. Передбачає диференційований вибір джерел фінансування різних складових частин активів підприємства: необоротних активів, оборотних активів (із розбивкою їх на постійну та змінну частини).

Також ці методи враховують обмежену кількість чинників і водночас вони є протилежним за своєю спрямованістю, саме тому ці характеристики можна назвати негативними для наведених вище методів.

До підвищення фінансових ризиків призводить також і мінімізація середньозваженої вартості капіталу, що, як і попередній метод, передбачає зростання питомої ваги позикових коштів, вартість яких завжди нижча вартості власного капіталу. На противагу цим двом методам мінімізація рівня фінансових ризиків має на меті підвищення фінансової стійкості підприємства і незалежності від зовнішніх джерел фінансування, але не створює передумов для подальшого розвитку.

Отже, відсутність комплексного підходу до визначення оптимального співвідношення між власним і залученим капіталом стає на перешкоді до прийняття ефективних управлінських рішень. Серед науковців існують різні погляди на вирішення цієї проблеми. Деякі з них вважають за необхідне максимізацію рівня фінансової рентабельності поряд з рівнем фінансової стійкості [1], проте, враховуючи протилежність наслідків використання цих методів, забезпечення найбільш ефективної пропорційності між ними є майже недосяжним у практичній площині.

Інша група економістів пропонує послідовне використання усіх трьох методів і формування показника цільової структури капіталу з урахуванням їх граничних значень [2; 4; 5; 6], що також є трудомістким процесом і не дає однозначної відповіді. Існують також думки з приводу доповнення зазначених методів показниками кредитоспроможності та платоспроможності, левериджу в майновій структурі капіталу [3].

На нашу думку, у процесі оптимізації структури капіталу доцільним є використання виробничо-фінансового левериджу, який синтезує такі показники, як розмір виручки, виробничі і фінансові видатки, а також чистий прибуток. Підприємства із зростаючим обсягом реалізації продукції, які мають внаслідок галузевих особливостей її виробництва низький коефіцієнт операційного левериджу, можуть у набагато більшій мірі (за інших рівних умов) збільшувати коефіцієнт фінансового левериджу, тобто використати велику частку позикових коштів у загальній сумі капіталу.

Аналіз діяльності підприємств ПА «Київхліб» та ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» показав, що враховуючи низьку економічну рентабельність активів цих підприємств, оптимальною структурою капіталу для них у 2019 році було 100% фінансування за рахунок власних коштів, що дасть змогу забезпечувати їм належну фінансову стійкість. При цьому керівництву підприємств слід звернути увагу на покращення формування прибутку, визначити резерви його зростання та використати їх в майбутньому.

ПрАТ «Концерн Хлібпром» у 2019 році отримувало значний приріст рентабельності власного капіталу від використання банківських кредитів та

облігаційних позик. При цьому доцільним є розрахунок оптимальної структури капіталу для цього підприємства у 2019 році (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Розрахунок оптимальної структури капіталу за критерієм максимальної рентабельності власного капіталу ПрАТ «Концерн Хлібпром» у 2019 році

Показники	Варіанти структури капіталу					
	1	2 (2019 рік)	3	4	5	6
Сума власного капіталу, тис. грн.	162778,50	162778,50	162778,50	162778,50	162778,50	162778,50
Можлива сума позикового капіталу, тис. грн.	302302,93	383790,00	488335,50	651114,00	922411,50	1465006,50
Загальна сума капіталу, тис. грн.	465081,43	546568,50	651114,00	813892,50	1085190,00	1627785,00
Частка власного капіталу, %	35,00	30,00	25,00	20,00	15,00	10,00
Частка позикового капіталу, %	65,00	70,00	75,00	80,00	85,00	90,00
Коефіцієнт фінансового левериджу	1,86	2,36	3,00	4,00	5,67	9,00
Економічна рентабельність активів, %	23,64	23,64	23,64	23,64	23,64	23,64
Ставка відсотка за кредит без ризику (мінімальна), %	12,34	12,34	12,34	12,34	12,34	12,34
Премія за ризик, %	1,86	2,36	3,00	4,00	5,67	9,00
Ставка відсотка за кредит з урахуванням ризику, %	14,20	14,70	15,34	16,34	18,00	21,34
Сума прибутку без відсотків за кредит, тис. грн.	109957,34	129223,00	153940,27	192425,34	256567,12	384850,68
Сума сплачених відсотків, тис. грн.	42913,28	56402,00	74902,43	106381,05	166080,01	312607,69
Сума прибутку з урахуванням сплати відсотків, тис. грн.	67044,06	72821,00	79037,84	86044,29	90487,11	72243,00
Ставка податку на прибуток у десятковому вираженні	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36
Сума чистого прибутку, тис. грн.	42978,68	46682,00	50667,31	55158,81	58006,88	46311,47
Рентабельність власного капіталу, %	26,40	28,68	31,13	33,89	35,64	28,45
Приріст рентабельності власного капіталу (ЕФЛ), %	11,25	13,52	15,97	18,73	20,48	13,29

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності підприємства

В таблиці 3.1 наведено 6 варіантів структури капіталу, які дають змогу побачити межу зростання ефекту фінансового левериджу, а також відокремити фактичну структуру капіталу підприємства та її зміни в обидва напрямки.

Згідно проведених розрахунків ми можемо бачити, що максимальна рентабельність власного капіталу (35,64%) могла бути досягнута при його частці 15% та питомій вазі позик – 85%. Фактично у 2019 році частка власного капіталу

становила близько 30%, а позик – 70%. Вважаємо, що подальше зростання кредитів для підприємства було б невиправданим, оскільки це зумовило б генерування надмірного фінансового ризику та загрози банкрутства. Структура капіталу у 2019 році теж була надто ризикованою, тому варто зазначити, що для ПрАТ «Концерн Хлібпром» у 2019 році доцільно було зменшити використання позик до 65%, а частку власного капіталу збільшити до 35%. При цьому ефект фінансового левериджу міг становити 11,52%, проте це дало б змогу звести фінансовий ризик до допустимого рівня та отримувати вигоду від використання кредитних ресурсів.

Таким чином, всі досліджувані підприємства потребували нарощення власних коштів для оптимізації структури фінансових ресурсів. Зростання власного капіталу також забезпечить належний рівень фінансової стійкості підприємств, вихід з кризового фінансового стану та досягнення достатньої фінансової незалежності. Головним джерелом зростання власного капіталу є чистий прибуток підприємств, а тому необхідно приділити значну увагу управлінню фінансовими результатами. Також з метою забезпечення платоспроможності суб'єктів господарювання доцільно звернути увагу на удосконалення формування їх оборотного капіталу.

3.2. Покращення формування оборотного капіталу підприємств

Від стану оборотного капіталу, швидкості його обігу залежать багато показників господарської діяльності підприємства, його фінансовий стан, а отже, і фінансова стійкість, платоспроможність та ліквідність. Економічна сутність ефективного використання оборотного капіталу визначається через процес управлінського впливу на діяльність підприємства з оптимізації обсягу і структури джерел його формування та раціонального використання в процесі обороту. Під оборотним капіталом розуміють ресурси підприємства, які можуть бути обернені в кошти протягом одного року або одного операційного циклу, авансовані на формування оборотних фондів і фондів обігу, з метою забезпечення безперервного процесу їх обігу та відтворення. Зміст кругообігу

авансованої вартості у процесі розширеного відтворення і ролі оборотного капіталу в здійсненні даного процесу дозволяють виділити його економічні функції: забезпечення безперервності процесу виробництва і реалізації; економічний вплив на даний процес.

Зміст першої функції оборотного капіталу полягає в тому, що оборотний капітал як форма руху авансованої вартості визначає безперервність процесу виробництва і реалізації продукції, а безперервність обороту самого оборотного капіталу забезпечується за допомогою фінансово-кредитного механізму. Друга функція оборотного капіталу базується на його економічному впливі на процес виробництва. Вплив оборотного капіталу на процес виробництва і реалізації продукції та його ефективність полягає не тільки в наявності у підприємства оборотного капіталу, але і в тому, яким чином даний оборотний капітал організований. Функції оборотного капіталу проявляються одночасно.

При цьому функція забезпечення безперервності обороту є абстрактною можливістю забезпечення безперервності виробництва, а реалізує фактично цю можливість функція економічного стимулювання виробництва. Між функціями оборотного капіталу існує й обернено пропорційна залежність. Визначення структури та тенденцій зміни елементів оборотного капіталу надають можливість ефективного управління як поточними активами підприємства, так і його розвитком. Оборотний капітал – це одна з найбільш важливих категорій ринкової економіки. Якщо ж неправильно використовувати оборотний капітал, то фінансовий стан підприємства буде зазнавати негативних впливів та неодмінно погіршиться в майбутньому. Якщо аналізувати сумарний стан оборотних активів підприємств, які ведуть свою діяльність на території України, то неодмінним фактом є те, що усі вони схильні до впливу різного роду негативних факторів та чинників ззовні.

Як результат – власний оборотний капітал не бере участі в повному обсязі в кругообігу коштів підприємств, а перетворюється в джерело погашення кредиторських заборгованостей. Оборотний капітал впливає на зміну всіх основних показників діяльності підприємства: обсяг випуску продукції, продуктивність праці, собівартість, ефективність використання основних фондів і так далі. Розвиток ринкових відносин дав додаткові можливості підприємствам

у виборі форм і методів управління оборотним капіталом. У системі управління оборотним капіталом виділяють керуючу і керовану підсистеми, являють собою суб'єкти і об'єкти управління. Уся система управління складається з різного роду елементів, зокрема оборотного капіталу, джерел його формування та елементів оборотного капіталу економічних відносин, як наслідок кругообігу оборотного капіталу.

У керуючій підсистемі слід виділити відповідні суб'єкти управління – органи і служби управління, що використовують специфічні методи цілеспрямованого впливу на оборотний капітал. Функція організації в управлінні оборотним капіталом зводиться до створення умов для його ефективного функціонування. Мотивація як функція управління виражена в моральному та економічному стимулюванні працівників підприємства, оскільки необхідно підвищення зацікавленості членів трудового колективу в ефективному використанні виробничих запасів, прискорення обороту коштів у сферах виробництва та обігу, диференційоване залучення різних джерел оборотного капіталу. Існує ряд факторів, які впливають на формування оборотного капіталу і політику управління їм.

Залежно від сфери виникнення виділяють виробничі, фінансові, маркетингові чинники та загальноекономічні умови. Найбільш істотними виробничими факторами виступають сезонність виробництва і висока матеріаломісткість, що викликає додаткову потребу в джерелах оборотного капіталу у час найбільшого навантаження, а також значна фондоемність виробничого процесу, яка відбивається на величині оборотного капіталу, що авансується в постійні витрати [5].

Завдяки поступовому впровадженню сучасних форм організації, методів контролю та елементів планування, українські підприємства відкривають для себе горизонт нових можливостей, який у майбутньому підвищить їх фінансовий стан до кращого. Звичайно одна із основних причин покращення управління активів промислового підприємства є максимізація прибутку на вкладений капітал та збереження хорошого рівня платоспроможності підприємства. Наступним кроком який відіграє також чималу роль в управлінні оборотним капіталом підприємства є підтримання співвідношення між рентабельністю

підприємства та платоспроможністю, яке здійснюється за допомогою відповідної суми структури оборотного капіталу В процесі формування вкрай важливих джерел фінансування оборотного капіталу підприємствам необхідно дотримуватися порядку, а саме здійснювати:

1. Ретроспективний аналіз оборотного капіталу підприємства.
2. Вибір оптимальної моделі управління оборотним капіталом.
3. Оптимізація суми оборотних активів.
4. Оптимізація співвідношення змінної та постійної частин оборотних активів.
5. Забезпечення необхідної ліквідності оборотного капіталу.
6. Підвищення рентабельності оборотного капіталу.
7. Мінімізація втрати оборотного капіталу в процесі його використання.
8. Формування принципів фінансування оборотного капіталу.
9. Оптимізація структури джерел фінансування оборотних активів.

Ще 1 показником оцінки ефективності використання оборотного капіталу виступає рентабельність, яка в свою чергу є відображенням розміру кінцевого результату підприємницької діяльності по відношенню до одиниці оборотного капіталу, який використовується на підприємстві. Такі величини як рентабельність оборотного капіталу та його оборотність можна охарактеризувати тим, що вони перебувають під впливом його структури. Отож для здійснення процесу удосконалення роботи пов'язаної з управлінням оборотним капіталом підприємства, особливу увагу варто звернути на мінімізацію дебіторської заборгованості, регулювання наявних грошових потоків, та структурованої оптимізації товарних запасів.

Проте варто не забувати, що увагу потрібно приділяти кожному із трьох наявних величин, адже надлишкова максимізації уваги на одному із пунктів може призвести до порушення фінансової стабільності та платоспроможності підприємства.

Якщо виконувати оцінку значущості кожної з функцій управління для регулювання оборотного капіталу і підвищення ефективності його використання, то першочерговим завданням виявиться мотивація. Потрібен механізм стимулювання працівників у прискоренні оборотності оборотного

капіталу на кожному підприємстві. Результатом прискорення оборотності оборотного капіталу виступає отримання додаткового прибутку. Формування системи матеріального стимулювання можливо в двох напрямках: коли максимально допустима оборотність, встановлена як норматив для певного працівника або підрозділу, виступає основою виплати заробітної плати та премій і коли використовується шкала знижувальних або підвищувальних коефіцієнтів за уповільнення або прискорення базової оборотності.

Прискорення оборотності оборотного капіталу можна досягти, ґрунтуючись на таких методах: 1) прискорення оборотності дебіторської заборгованості; 2) зниження витрат на зберігання; 3) упровадження нових інноваційних технологій і техніки; 4) своєчасні поставки сировини, без наднормативних запасів, в установленому асортименті.

Варто зауважити на тому, що одна із над важливих завдань в процесі управління дебіторською заборгованістю є процес синхронізації термінів погашення кредиторської заборгованості та надходження виплат від дебіторів. Задля того, щоб вирішити дану проблему, варто звернути увагу на оборотну політику та роботу з платежами. Суть політики повинна полягати в тому, щоб вона опрацьовувала політику управління заборгованістю із відповідним контролем та моніторингом продаж.

Сума дебіторської заборгованості перебуває в залежності від таких показників: обсяг продажів у кредит; діюча кредитна політика (умови кредиту); ефективність збору боргу (інкасації); імовірність виникнення безнадійних боргів. Важливою проблемою, яку слід вирішити з метою вдосконалення економічної роботи з управління оборотним капіталом, виступає нормування запасів.

Доцільно нормувати всі виробничі оборотні фонди, а також кошти, вкладені в готову продукцію. За величиною цих коштів встановлюється норматив, мінімальний і постійно необхідний для нормальної діяльності даного підприємства.

Дуже часто в практиці використовуються така ідея, що для визначення оптимального числа поставок можна використати формулу отриману із аналізу класичної моделі. При встановленні оптимального нормативу оборотного

капіталу передбачається одночасне відповідне визначення оптимального періоду і розміру поставки за кожним з розглянутих видів запасів, які повинні враховуватися при укладанні договорів на поставку і складанні графіків поставок з постачальниками. Для надійного забезпечення процесу виробництва необхідно створити резервні запаси.

За страховим запасом, так само як і за поточним, розраховується плановий норматив оборотного капіталу. Установлення поточного оптимального рівня страхового запасу пропонується визначати за допомогою економіко-математичної моделі управління запасами в разі потенційного попиту, що являє собою модифікацію класичної моделі управління запасами (формула Уілсона), скориговану на можливий попит на продукцію.

Одним з елементів системи управління оборотним капіталом підприємства також виступає управління грошовими потоками. Проблему оптимізації грошових потоків рекомендується вирішувати в процесі вдосконалення економічної роботи в сфері управління оборотним капіталом. У системі управління грошовими потоками найбільш важливе місце відводиться процесу їх оптимізації. При здійсненні оптимізації грошових потоків враховуються фактори (внутрішні та зовнішні), які впливають на їх обсяги і характер формування в часі. Заключним етапом при оптимізації є забезпечення умов максимізації чистого грошового потоку підприємства.

Підвищення суми чистого грошового потоку підприємства рекомендується зробити за рахунок здійснення таких основних заходів: зниження рівня змінних витрат; зниження суми постійних витрат; упровадження ефективної податкової політики, яка дасть можливість знизити рівень сумарних податкових виплат; реалізації ефективної цінової політики, що забезпечує зростання рівня прибутковості підприємства; продаж невикористовуваних видів основних засобів і нематеріальних активів; скорочення періоду амортизації використовуваних основних і нематеріальних активів; продаж невикористовуваних видів основних засобів і нематеріальних активів.

Результат оптимізації грошових потоків пропонується оцінити чотирма коефіцієнтами:

– достатності чистого грошового потоку підприємства;

- ліквідності грошового потоку підприємства;
- ефективності грошового потоку підприємства;
- реінвестування чистого грошового потоку підприємства.

Процес оптимізації грошових потоків буде відображений у системі планів формування і використання грошових коштів у майбутньому періоді.

При аналізі планування грошових потоків варто зазначити про те, що сам аналіз включає в себе поточне планування в процесі якого менеджерами на підприємстві розробляється, а потім і затверджується план, як витрачання так і надходження грошових коштів, за ним іде розробка оперативного планування, яке в свою чергу стимулює розвиток та розроблення системи платіжних календарів за видами руху грошових коштів, які є на підприємстві.

При аналізі основних відмінностей між показниками використання і стан оборотних активів вноситься до спеціальної облікової політики оборотного капіталу і самої ж реалізації продукції тобто проаналізувавши стан оборотного капіталу можна зрозуміти характеристику всієї політики. [2].

Даний підхід надає можливість виявити кількісний і якісний взаємозв'язок між поняттями «стан» і «використання» оборотного капіталу. Єдність полягає в тому, що стан оборотного капіталу (щодо джерел і спрямування коштів) обумовлює ступінь його використання і, навпаки, від рівня використання оборотного капіталу залежить його стан. Доцільно при виборі критерію ефективності оборотного капіталу використовувати поняття його функціонування. Економічну ефективність функціонування оборотного капіталу рекомендується характеризувати ступенем його віддачі та організації, а критерій ефективності подати як критерій ефективності діяльності підприємства визначити залежності між змінами загального показника ефективності діяльності підприємства і показника функціонування оборотного капіталу.

При цьому необхідно мати на увазі, що поняття «показник функціонування» застосовується в даному випадку умовно, оскільки під ним розуміється система показників, яка відображає різні сторони функціонування оборотного капіталу. Дані показники – це не випадковий набір, а система, тому що вони кількісно взаємозв'язані між собою і характеризують ту частину

результату, яка отримана внаслідок більш ефективного функціонування оборотного капіталу протягом аналізованого періоду.

У систему показників функціонування оборотного капіталу рекомендується включити такі показники: – тривалість одного обороту і коефіцієнт оборотності;

- суму джерел формування оборотного капіталу;
- рентабельність оборотного капіталу;
- суму власного оборотного капіталу з урахуванням і без урахування іммобілізації;
- частку власних і позикових джерел у загальній їх сумі;
- частку простроченої дебіторської заборгованості та її «вік» та інші.

Іммобілізація обігового капіталу – це відволікання його з господарського обороту на витрати, які не передбачені планом, або його переміщення в малорухливі цінності протягом тривалого періоду часу з наявністю ризику неповернення [1].

Тому в показнику іммобілізації оборотного капіталу, що розглядається в короткостроковому періоді, пропонується виділяти три рівні його іммобілізації: – на першому рівні іммобілізація обігового капіталу відображається у вигляді витрат майбутніх періодів; – на другому – при визначенні іммобілізованого оборотного капіталу до суми витрат майбутніх періодів необхідно додати довгострокову дебіторську заборгованість з урахуванням простроченої; – іммобілізація третього рівня характеризує те, що оборотний капітал спрямований у малорухливі цінності, тобто у необоротні активи. З урахуванням запропонованих вище трьох рівнів іммобілізації відповідно розраховуються і три рівні власного оборотного капіталу.

3.3. Підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств на основі використання зарубіжного досвіду

Управління фінансовими ресурсами підприємства по суті можна порівнювати з управлінням фінансовою діяльністю, яке за думкою французького

вченого Б. Колласа, має собі на меті, «з однієї сторони, регулярно забезпечувати підприємство засобами, які призначені для його раціонального оснащення і нормальної поточної господарської діяльності, надаючи йому ці засоби в необхідний час з мінімальними витратами і без втрати для незалежності підприємства по відношенню до третіх осіб і його можливої комерційної діяльності, а з іншої – контролювати перш за все раціональне використання фінансових ресурсів і рентабельність операцій для чого ці ресурси були призначені» [14].

Ще один вчений, який спеціалізується на фінансовому менеджменті, Брікхем Юджин, стверджує, що «першочерговою задачею фінансового менеджменту є планування залучення і використання ресурсів з метою максимізації вартості фірми, іншими словами – прийняття такого рішення про вибір джерел фінансових ресурсів та їх використання». Суть його дослідження полягає в тому, що якщо дане підприємство нормально розвивається та всі його показники фінансової діяльності відповідають нормам, то це підприємство не потребує капіталу адже капітал можна отримати за рахунок боргового зобов'язання або маржі. Щодо самого боргового зобов'язання, то це відносини які базуються на утворених раніше зобов'язаннях між позичальником та кредитором за кредитом який виник внаслідок розміщення та випуску боргових цінних паперів, або укладання кредитних договорів між ними.

З цього виходить наступне, що акціонери підприємства яких успішно функціонують не мають використовувати власні доходи, а навпаки здійснювати політику управління фінансовими ресурсами яка буде базуватися на компромісі між оборотом підприємства та оцінкою ступеня ризику для підприємств. Відповідно до цих трактування оптимальна структура фінансових ресурсів це свого роду сформований баланс між оцінкою ступеня ризику і оборотом за для того, щоб не тільки підвищити оцінку акцій фірми, а й забезпечувати її ріст впродовж майбутніх періодів. Вивчаючи зарубіжний досвід управління фінансовими ресурсами підприємства, зокрема французьких, німецьких та англійських підприємств, можна виділити чотири основні фактори впливу на формування структури капіталу суб'єктів господарювання.

Структура капіталу з одного боку і є вираженням наведене вище положень, проте поточні умови його використання та застосування на підприємстві, можуть змусити фактично структуру капіталу бути такою, яка б не була схожа на базову. Отже, варто зробити висновок про те, що підприємство, яке володіє дійсно стабільним товарним збутом, має змогу залучати значні боргові зобов'язання при цьому несучи вище фіксовані витрати, в порівнянні із компаніями, які мають доволі нестабільний збут. Один із прикладів такого використання є підприємства Англії, котрі володіють активами, які підходять за безпекою кредитів та мають тенденції використовувати боргове зобов'язання відносно ефективно.

Дуже часто ми стаємо свідками того, що підприємства, які володіють доволі невеликими коефіцієнтом обігу з легкістю використовують відносно мале за розміром боргове зобов'язання. Проте якщо досліджувати це питання більш детально, то наукового обґрунтування такому факту досі немає, проте на практиці ми можемо побачити одне з можливих пояснень цьому явищу.

І цим поясненням є те, що ці «компанії гіганти» відповідно до своєї фінансової моделі не потребують такого значного та масштабного фінансування їх боргового зобов'язання. Ці компанії володіють напрочуд високими коефіцієнтами обігу, надаючи їм право здійснювати найбільш необхідні процеси фінансування за допомогою вже накопиченого раніше мультимільйонного прибутку. Відсотковий прибуток являє собою витрати і відрахування, які є найціннішими для фірми із високими податковими коефіцієнтами.

З даного дослідження випливає твердження, що якщо підприємство володіє високим корпоративним податковим коефіцієнтом, то справді більша перевага в цьому підприємстві надається борговому зобов'язанню. Порівняно з акцією вплив боргового зобов'язання на стан менеджменту може докорінно змінювати структуру капіталу. В такому випадку менеджер, який є головним процесі контролю та голосування може вибрати абсолютно новий варіант для фінансування боргового зобов'язання якщо перед тим не може знайти нових можливостей щоб скуповувати їй надалі. Проте якщо все піде не по сценарію, то менеджер може використати іншу стратегію, а саме залучити маржу саме тоді коли фінансова ситуація фірми є дуже і дуже слабкою, що унеможлиблює

використання боргового забезпечення, а в разі в разі його використання могло було призвести до негативних наслідків для підприємства.

Адже якщо розглядатися ситуацію, коли підприємство, яке є досить малим за розміром при використанні боргових зобов'язань може опинитися один на один з ризиком поглинання фірми.

У світі існує практика використання не тільки такого вільного менеджменту, а й консервативнішого, тобто такого який надає перевагу використанню боргового зобов'язання в малих розмірах. Якщо аналізувати дії агресивного ви до менеджменту, то основна ціль такої діяльності спрямована на збільшення прибутку підприємства. Але в більшості випадків ситуація складається таким чином що власники корпорації обговорюють із кредиторами та оціночними агентствами який вид менеджменту використовувати на підприємстві і прислухаючись до їх порад вибирають оптимальний варіант для свого підприємства.

Проте які були фактори не впливали на формування системи показників ефективності використання наявних фінансових ресурсів найбільш важливим заходом для кожного підприємства є планування.

В умовах глобалізації та модернізації, більшість підприємств почали замінювати стандартне планування на прогнозування, тобто встановлювати чіткі цілі на окремий період часу та розробляти план для його виконання. Також на багатьох підприємствах використовується індикативне планування, що включає в себе систему особливих рекомендації, а також координувань і взаємо зв'язаних систем, зокрема норм нормативів податки і подалі податкових пільг. Аналізуючи світовий досвід та напрацювання зарубіжних країн світу, можна зробити висновок, що раціональність такої заміни, тобто використання прогнозування замість планування можливе тільки в тих країнах в яких правильно налаштована економіка та підприємства впевнені в економічній та політичній ситуації.

Зарубіжні економісти вважають, що розробка як короткострокових, так і довгострокових планів є одним із умов ефективної діяльності підприємств. Так, М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоурі стверджують: «один із найбільш важливих уроків японського успіху у тому, що неможливо добитися високої продуктивності праці при спонтанній, імпульсивній реакції на будь-які

проблеми, що виникають. Керівництво повинно забезпечувати продуктивність за допомогою планування...» і далі «...необхідність обліку довгострокової перспективи пронизує весь процес планування зверху до низу. Перспективні довготермінові стратегічні плани необхідно всестороннє підкріплювати короткостроковими планами...» [4].

Інші автори, наприклад С. Паркінсон і М. Рустомджи, наголошують на тому, що: «якщо у організації немає плану чи бюджету для всього, що вона робить, то результатами будуть фінансові втрати і безлад... щоб ми не робили, завжди потрібно спочатку скласти план, потім подивитись наскільки результати відповідають плану» [4]. Э. Хелферт відзначає, що «фінансове планування є процесом розробки системи фінансових планів і планових (нормативних) показників по забезпеченню розвитку підприємства необхідними фінансовими ресурсами і підвищенню ефективності його фінансової діяльності в майбутньому періоді. Саме за допомогою планування фінансів менеджер визначає, якою стане в майбутньому діяльність підприємства залежно від очікуваного економічного, конкурентного, технічного і правового середовища».

Розроблення фінансового плану на підприємстві є досить важким проте дуже потрібним заходом, адже саме фінансовий план включає в себе інформацію про виручку від реалізації, обсяг і джерела фінансування, належну потреба в оборотних коштах і джерелах її покриття, розподілі і використання прибутків, взаємин з бюджетом, банками. При здійсненні аналізу зарубіжної літератури, яка стосується досвіду використання фінансового планування в зарубіжних країнах світу було досліджено, що в таких країнах як Франція та Англія найбільш ефективно та раціональне використання ресурсів отримують там, де чітко побудований та прорахований облік і здійснюється суворий сучасний контроль, який здійснюється не в кінці року, а саме протягом року з відповідною сезонністю.

ВИСНОВКИ

Фінансові ресурси підприємства – це наявні в розпорядженні підприємства кошти, які поділяються за двома ознаками, а саме: за видами, складом та джерелами виникнення (формування). Також в процесі дослідження був проведений аналіз поняття «фінансові ресурси» і було виявлено, що більшість вітчизняних науковців, які досліджували економічні поняття ототожнюють «фінансові ресурси» з «капіталом». Але дослідивши це питання ще більше, то існує досить принципова різниця між цими поняттями, а саме те, що в будь-який момент фінансові ресурси більші, або дорівнюють капіталу. І з цього випливає таке твердження, що якщо ж «фінансові ресурси» такі ж самі як і розмір «капіталу», то можна зробити висновки, що підприємство абсолютно не використовує фінансових зобов'язань.

Удосконалення політики управління фінансовими ресурсами є одним із ключових чинників підвищення ефективності підприємницької діяльності. В ході проведення дійсно правильної та раціональної політики, при керуванні фінансовими ресурсами підприємства ефективним буде і використання даного системного підходу, який по своєму змісту повністю підпорядкований раніше затверджені меті розвитку підприємства. В процесі дослідження було виявлено, що від ефективної організації та правильного управління фінансовими ресурсами підприємства залежить як його фінансово-економічний стан, так і його положення на ринку в сучасних конкурентних умовах.

В процесі дослідження особлива увага приділялася методиці оцінки управління фінансових ресурсів за допомогою сумісного поєднання як якісних, так і кількісних оцінок, створюючи при цьому єдину систему структури капіталу яка є на підприємстві. Якщо аналізувати практичні аспекти, які були досліджені впродовж, то варто на зауважити на тому, що на базі одночасного урахування менеджерами як виробничих так і фінансових ризиків підприємства є можливість створення цілеспрямованого управління усією структурою капіталу досліджуваних нами підряд підприємств, за для того щоб забезпечити належний рівень їх фінансової безпеки. Також в процесі дослідження була запропонована методика оцінки функціонування оборотного капіталу відображає взаємозв'язок

між окремими показниками і дає можливість оцінити функціонування оборотного капіталу промислового підприємства України з позицій його стану, джерел утворення, а також використання.

Здійснивши аналіз джерел формування фінансових ресурсів підприємств було визначено, що на ПрАТ «Київхліб» необоротні активи збільшилися на 41035 тис. грн, або 12,06%, проте оборотні активи зменшилися на 124777 тис. грн, що у відносному вираженні становило 29,73%. Таким чином, основну роль у зміні майна підприємства відіграло нарощення оборотних активів. Змінилась і структура майна підприємства, зокрема, підвищилася його мобільність, оскільки частка оборотних активів зросла на 0,86%, а необоротних – збільшилась, досягнувши значень 48,25 та 51,75% відповідно.

Що до ПрАТ «Черкаський хлібзавод» та ПрАТ «Концерн Хлібпром» то впродовж досліджуваного періоду в них також зростали необоротні та оборотні активи.

Здійснивши аналіз напрямів використання формування фінансових ресурсів на ПрАТ «Київхліб» спостерігається відчутно зменшення необоротних активів підприємства, яке відбулося в основному за рахунок збільшення вартості основних засобів на 32926 тис. грн, або 16,11%. Також варто зауважити на й помітному збільшенні незавершених капітальних інвестицій, а саме на 34,13%. При цьому нематеріальні активи зменшилися – на 370 тис. грн. На ПрАТ «Концерн Хлібпром» спостерігалось зростання майже усіх складових запасів підприємства, за винятком товарів. Якщо ж взяти більш детальноше, то виробничі запаси збільшилися на 4405,00 тис. грн (8,49%), а незавершене виробництво – на 55,00 тис. грн (9,80%). На ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» формування фінансових ресурсів відбулось в основному, за рахунок дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги та дебіторської заборгованості за розрахунками за виданими авансами.

Оцінивши ефективність управління фінансовими ресурсами, було встановлено, що досліджувані підприємства залучали довгострокові зобов'язання і забезпечення. Також можемо бачити, що відбулося зменшення

недостачі власних джерел формування запасів та зросли надлишки стабільних і основних джерел формування запасів. Якщо ж аналізувати детальніше, то головним фактором такої динаміки було зростання власних джерел формування запасів за рахунок приросту власного капіталу. В цілому динаміку абсолютних показників фінансової стійкості на досліджуваних підприємствах можна оцінити позитивно. Що до показників фінансової стійкості досліджуваних підприємств, то вони в більшості перебували у межах норми, хоча деякі з них не відповідали нормативним значенням.

Провівши дослідження було виявлено, що оптимальна структура фінансових ресурсів передбачає процес максимально використання доступних для підприємства фінансових ресурсів, зокрема залучення капіталу за менш низькою ціною стане причиною максимального розширення фінансово бази досліджуваних підприємств за використання найменших витрат. Якщо аналізувати детальніше, то для ПрАТ «Київхліб» та ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» то оптимальною структурою капіталу для них у 2019 році є фінансування за рахунок власних коштів. Що до ПрАТ «Концерн Хлібпром», то цьому підприємству варто зменшити використання позик до 65%, а частку власного капіталу збільшити до 35%. Саме такий шлях допоможе покращити показник фінансового левериджу та звести фінансовий ризик до допустимого рівня. Отже, досліджувані підприємства потребують нарощення власних коштів для оптимізації структури фінансових ресурсів. Зростання власного капіталу також забезпечить належний рівень фінансової стійкості підприємств, вихід з кризового фінансового стану та досягнення достатньої фінансової незалежності.

Дослідивши фінансування оборотного капіталу було виявлено, що для його покращення на ПрАТ «Київхліб», ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат» та ПрАТ «Концерн Хлібпром» варто використовувати власний капітал, адже в усіх досліджених нами підприємствах кризовий фінансовий стан. Адже при продовженні використання позик для фінансування оборотних активів може виникнути ситуація, коли підприємства будуть змушені припинити свою діяльність.

Провівши аналіз ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств на основі використання зарубіжного досвіду, було досліджено, що існують інші, на відміну від наших способи. Одним із тих, що можна використати на досліджуваних нами підприємствах є те, що підприємствам, які розвиваються потрібен капітал, який можна отримати за рахунок використання боргового зобов'язання. Основним плюсом є те, що його власники отримують дохід, відсоток, який і допоможе розвиватися фірмі в майбутньому. Також досить суттєвим заходом, який допоможе ефективно використовувати фінансові ресурси для наших підприємств – є використання планування. Задля покращення прибутку на досліджуваних нами підприємствах були запропоновані такі шляхи вирішення цієї проблеми:

- здійснити детальний аналіз руху дебіторської заборгованості з метою її зменшення;
- здійснити аналіз складових короткострокової дебіторської заборгованості з метою її зменшення;
- провести часткову переорієнтацію на виготовлення іншого роду продуктів;
- мінімізувати розміри наднормативних запасів з метою залучення їх в оборот або ж реалізацію;
- запровадження новітньої системи управління грошовими потоками на підприємствах.
- покращення моделювання на створення стратегічної фінансової політики для підприємств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андросова О.Ф., Черномаз К.Г. Проблеми прогнозування фінансових звітів на промислових підприємствах України. *Вісник Запорізького національного університету*. 2013. С. 57–62.
2. Ансофф И. Стратегическое управление. М.: Экономика, 1989.
3. Ареф'єва О.В. Реструктуризація системи управління фінансовими ресурсами підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2001. № 11-12. С. 17-26.
4. Балабанов И. Т. Анализ и планирование финансов. Москва : Финансы и статистика, 1998. С. 48.
5. Балабанов И.Т. Финансовый менеджмент. Москва : Финансы и статистика. 1996. 192 с.
6. Безбородова Т. В. Удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємств. *Держава та регіони*. 2008. № 5. С. 21–23.
7. Безбородова Т. В. Удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємств. *Держава та регіони*. 2006. № 5. С. 21–23.
8. Бердар М. М. Впровадження прогресивних методів управління фінансовими ресурсами підприємств у зовнішньоекономічній діяльності. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2008. № 5 (84). С. 31–36.
9. Бердар М. М. Управління процесом формування і використання фінансових ресурсів підприємства на основі логістичного підходу. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. № 5. С. 133–138.
10. Березна С.І. Управління фінансовими ресурсами підприємств. *Фінанси України*. 2013. № 5. С. 34—37.
11. Бланк И. А. Стратегия и тактика управления финансами. К.: АДЕФ-Украина, 1996.
12. Бланк И. А. Управление финансовыми ресурсами. М. : Издательство «Омега-Л», 2011. 768 с.
13. Бланк И.А. Управления финансовыми ресурсами. М.: Издательство «Омега-Л»: ООО «Эльга», 2011. 768 с.
14. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: Учеб. курс. К.: Ника-Центр, Эльга, 2001. 528 с.

- 15.Бланк И.А. Управление денежными потоками. К.: Ника Центр Эльга, 2002. 736 с.
- 16.Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення 25.11.2020).
- 17.Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами. М.: Финансы и статистика, 1997. С. 67.
- 18.Ванькович Д. В. Удосконалення механізму реорганізації управління фінансовими ресурсами підприємств. *Фінанси України*. 2004. № 9. С. 112–117.
- 19.Ванькович Д.В. Удосконалення механізму реорганізації управління фінансовими ресурсами підприємств. *Фінанси України*. 2004. № 9. С. 112-117.
- 20.Василик О. Д. Теорія фінансів : підручник. К. : НІОС, 2001. 416 с.
- 21.Васильчак С.В., Жидяк О. Р. Основні підходи до організації управління фінансовими ресурсами підприємства. *Економіка АПК*. 2011. №10. С. 78—80.
- 22.Волк І.Ф. Фінансові ресурси підприємства: економічна сутність та ефективність управління. *Держава та регіони*. 2007. №6. с.339 – 342.
- 23.Волк І. Ф. Фінансові ресурси підприємства: економічна сутність та ефективність управління. *Держава і регіони*. 2006. № 6. С. 339–342.
- 24.Волков Ю. Е. Сущность социального управления. Общее понятие об управлении. *Социология власти*. 2005. № 3. С. 3-24.
- 25.Воробйов Ю.М. Управління фінансовими ресурсами в аграрних підприємствах: Сімферополь: Національна академія природоохоронного та курортного будівництва (НАПКБ), 2009. 137 с.
- 26.Горбан А. П. Управління фінансовими ресурсами підприємства. *Економічні науки*. 2010. № 15. С. 25-27.
- 27.Гринчук І.П. Сучасні економічні проблеми фінансування машинобудівних підприємств України. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. Хмельницький. 2010. №6. Т.3. С. 75 – 79.
- 28.Гудзь О. Є. Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств : монографія. К. : ННЦ ІАЕ, 2007. 578 с.
- 29.Гудзь О.Є. Забезпечення фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств: теорія, методологія та практика:.. Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки" Української академії аграрних наук. 2007. 38 с.

30. Дем'яненко М.Я. Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств України: теорія і практика. К.: ННЦ ІАЕ, 2010. 190 с.
31. Денисенко М.П., Зазимко О. В. Основні аспекти оцінки фінансового стану. *Агросвіт*. 2015. № 10. С. 56–61.
32. Державний стандарт України Системи управління якістю. Настанови щодо поліпшення діяльності (ISO 9004:2001). К.: Держстандарт України, 2001. 44 с.
33. Джерелейко С. Д. Управління фінансовими ресурсами промислових підприємств. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2010_1/156.pdf (дата звернення 22.09.2020).
34. Дончак Л.Г. Машинобудування в умовах глобальної кризи, особливості реформування економіки України в умовах глобальної економічної кризи. *Збірник матеріалів Всеукраїнського науково-практичного семінару від 23 квітня 2009 р.* ВІЕ ТНЕУ, 2009. С. 218-219.
35. Дороніна М.С. Управління економічними та соціальними процесами підприємства: монографія. Х.: Вид. ХДЕУ, 2005. 432 с.
36. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.2. Відп. ред. С.В. Мочерний. К. Видавничий центр «Академія», 2001. 848 с.
37. Ефимова О. В. Финансовый анализ. 2-е изд., перераб. и доп. М.: Бухгалтерский учет, 1998. С. 3.
38. Жаворонков Е. Механизм управления финансовыми ресурсами в строительстве. *РИСК: Ресурсы, информация, снабжение, конкуренция*. 2009. № 3. С. 144-149.
39. Закон України Про ліцензування видів господарської діяльності від 25 жовтня 2020 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text> (дата звернення 11.11.2020).
40. Захаренко Н. С. Інструменти управління фінансовими ресурсами промислових підприємств. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності* : збірник наукових праць: у 3-х т. / ПДТУ. Маріуполь, 2011. Т. 3. С. 94–97.
41. Зятковський І. В. Фінанси підприємств : навч. Посібник. К. : Кондор, 2003. 364 с.

42. Казакова В.І. Концептуальні основи управління фінансовими ресурсами підприємств. *Економіка АПК*. 2004. № 1. С. 109-113.
43. Кантур С. Ф. Основные методы управления финансовыми ресурсами предприятия. *Культура народов Причерноморья*. 2012. № 222. С. 76-77.
44. Каширин А. В. Методологические основы формирования конкурентной системы управления финансовыми ресурсами. *Вестник Академии*. 2009. № 3. С. 57-59.
45. Ковалёв А. С. Методические подходы к формированию системы управления финансовыми ресурсами предприятия. *Финансовые исследования*. 2006. № 13. С. 106-115.
46. Ковалева А. М. Финансы в управлении предприятием. М. : Финансы и статистика, 1995. 417 с.
47. Козачок І. А. Формування та управління ефективним використанням фінансових ресурсів підприємства. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2011. № 7. С. 277-283.
48. Колотуха С. М., Бречко В. П., Кравцова Л. Л. Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств: формування та використання в умовах економічної нестабільності. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. 2016. Вип. 1. С. 29-37.
49. Колпаков В.М. Теория и практика принятия управленческих решений: учеб. Пособие. К.: МАУП, 2004. 504 с.
50. Конєва Т.А. Аналіз структури фінансових ресурсів суб'єктів господарювання України. *Наукові праці. Економіка*. Випуск 132. Том 145. С. 80–87.
51. Корольова-Казанська О.В. Обґрунтування обсягу фінансових ресурсів підприємства в системі стратегічного управління його розвитком. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=433> (дата звернення 08.08.2020)
52. Кудирко О.М. Дослідження теоретичних аспектів стратегії управління фінансовими ресурсами підприємств. *Вісник Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ*. 2013. № 21 С. 87—89.
53. Лайко П. А. Фінанси підприємств : підручник для студ. вузів К. : Знання України, 2004. 428 с.

- 54.Лахтіонова Л.Н. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання. К. Знання. 2001. 410с.
- 55.Машинобудування в Україні: тенденції, проблеми, перспективи: Аспект-Поліграф, 2007. 308 с.
- 56.Мельник О. Особливості функціонування фінансових ресурсів у системі управління підприємством. *Галицький економічний вісник*. 2012. № 3 (36). С. 108—116.
- 57.Мескон М. Х., Альберт М., Хедуори Ф. Основы менеджмента: Пер. с англ. М.: Дело, 1992. 702 с.
- 58.Механизм управления предприятием: стратегический аспект / В.С. Пономаренко, Е.Н. Ястремская, В.М. Луцковский. Х.: Изд. ХГЭУ, 2002. 252 с.
- 59.Михеев А. Г. Использование «быстрых» показателей финансового риска для повышения эффективности управления финансовыми ресурсами в финансовых организациях. *Вестник Оренбургского государственного университета*. 2013. № 8. С. 184–190.
- 60.Мішина С. В. Організаційно-економічний механізм управління фінансовими ресурсами на підприємстві. Харків : ХНЕУ, 2006. 110 с.
- 61.Москаленко В. П. и др. Управление эффективностью производства на базе стандартизации. К.: Техника, 1986. 71 с.
62. Назарова Г.В. Організаційні структури управління корпораціями: Х.: ВД "ІНЖЕК", 2004. 420 с.
- 63.Опарін В. М. Фінансові ресурси: проблеми визначення та розміщення. *Вісник НБУ*. 2000. № 5. С. 10-11.
- 64.Опарін В.М. Фінанси – інституціональна структура суспільства. *Фінанси України*. 2008. № 8.С. 24-31
- 65.Опарін В.М. Фінанси: навч. посібник. К.: КНЕУ, 2002. 240 с.
- 66.Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
- 67.Офіційний сайт «Черкаський хлібокомбінат». URL: <http://www.formula-smaku.com/khlibozavody/cherkasykhlіb> (дата звернення 11.20.2019).

- 68.Офіційний сайт «Київхліб». URL: <https://kyivkhliv.ua/> (дата звернення 11.20.2019).
- 69.Офіційний сайт «Концерн Хлібпром» URL: <https://hlibprom.com.ua/> (дата звернення 11.20.2019).
- 70.Оцінка, аналіз, планування фінансового становища підприємства : монографія / Чупіс А. В. та ін. Суми : Видавництво «Довкілля», 2001. 404 с.
- 71.Павлова Л.Н. Фінансовий менеджмент. Керування грошовим обігом підприємства. М.: Банки й біржі: ЮНИТИ, 2009. 400 с.
- 72.Партин Г. Фінанси підприємств : навчальний посібник/ Нац. банк України, ЛБІ. Львів: ЛБІ НБУ, 2008. 265 с.
- 73.Партин Г.О., Завгородній А.Г. Фінанси підприємств : навч. посібник. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Знання, 2006. 379 с.
- 74.Петленко Ю. В. Фінансовий менеджмент. К. : Кондор, 2007. 298 с.
- 75.Петряєва З. Ф. Аналітичне забезпечення оцінки фінансових ресурсів підприємства. *Економічний аналіз: збірник наукових праць*. 2015. Том 19. № 2. С. 122–129.
- 76.Пилипенко О.І. Фінансові ресурси корпорацій: поняття та класифікація. *Міжнародний збірник наукових праць* 2008. №3 (12) С. 367—380.
- 77.Пойда-Носик Н.Н. Фінансові ресурси підприємства. *Фінанси України*. 2003. № 1. С. 96-103.
- 78.Пономаренко В.С. Стратегічне управління підприємством. Харків : Основа, 2006. 620 с.
- 79.Портянко Д.В. Сучасні методики оцінки вартості фінансових ресурсів страхових компаній та можливості їх використання в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія. Економічні науки*. 2015. Випуск 10. Частина 4. С. 167–171.
- 80.Рибалко Н. О. *Особливості формування фінансових ресурсів підприємствами санітарно-курортного комплексу. Формування ринкових відносин в Україні*. 2008. № 12 (91). С. 108–111.
- 81.Руденко М.І. Методика оцінки ефективності формування фінансових ресурсів підприємства та оптимізація їх структури. *Наукові праці Кіровоградського*

- національного технічного університету. Економічні науки.* 2010. Випуск 18. Ч. II. С. 214–219.
- 82.Скрипачев И. А. Особенности управления финансовыми ресурсами коммерческой организации. *Вестник Волжского университета им. В. Н. Татищева.* 2010. № 20. С. 162-167.
- 83.Солодовник Л.М. Економіка виробничого підприємства : навчальний посібник. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2004. 285 с.
- 84.Стасюк Г.А. Фінанси підприємств: навчальний посібник. Херсон : Олді-плюс, 2004. 478 с.
- 85.Стасюк Г. А. Фінанси підприємств. Херсон: Олді-плюс, 2004. 480 с.
- 86.Стеценко Я.М. Фінансові ресурси підприємства: джерела формування та ефективність їх використання. URL: http://www.rusnauka.com/10_NPE_2008/Economics/30110.doc.htm (дата звернення 01.07.2020).
- 87.Стецюк П. А. *Економічна суть фінансових ресурсів.* Фінанси України. 2007. № 1. С. 129-144.
- 88.Стецюк П. А. Теорія та практика управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств. К. : ННЦ ІАЕ, 2008. 386 с.
- 89.Стецюк П. А. Формування фінансових ресурсів сільськогосподарських. *Економіка АПК.* 2005. №11. С. 111-116.
- 90.Філімоненков О. С. Фінанси підприємств : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і допов. К. : МАУП, 2004. 328 с.
- 91.Фінанси в період реформування агропромислового виробництва / М.Я. Дем'яненко, В.М. Алексійчук, А.Г. Борщ. К.: ІАЕ УААН, 2002. 645 с.
- 92.Фінанси підприємств : підручник. 7-ме вид. / за ред. А. М. Поддєрьогіна. К. : КНЕУ, 2008. 552 с.
- 93.Фінанси підприємств : підручник / за ред. проф. Поддєрьогін А. М. 5-те вид., перероб. та допов. К.: КНЕУ, 2004. 546 с.
- 94.Фінанси підприємств: Підручник. за ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 4-те вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2009. 571 с.
- 95.Фінансова політика в аграрному секторі економіки: стан та перспективи : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2015. 364 с.

96. Фінансовий менеджмент, теорія и практика. М.: Видавництво “Перспектива” 2010. 574 с.
97. Хрущ Н. В. Аналіз та оцінка рівня прибутковості фінансових ресурсів підприємства. *Економіст*. 2007. № 7. С.28–31.
98. Худолій Л.М. Теорія фінансів. Київ: Видавництво Європейського університету, 2003 р. 46 с.
99. Черкасов В. Е. Навчальний посібник по фінансово-економічних розрахунків. М.: АУЗБанк, 2010.
100. Шевчук Н. Капітал підприємства: формування та ефективність функціонування. *Ринок цінних паперів України*. 2004. № 5-6. С. 39-44.
101. Шеремет А.Д. Сайфулин Р.С. Фінанси підприємства. М.: Инфра, 2010 г.
102. Шишкіна И. В. Управление финансовыми ресурсами предприятия. *Проблемы формирования механизма функционирования финансового рынка Российской Федерации*. 2009. № 5. С. 166-172.
103. Шкробот М. В. Сутність та основи функціонування системи управління фінансовими ресурсами підприємств. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2011. № 3. Т. 2. С. 236-240.
104. Козьменко С. М. (2019). *Методологічні засади оцінювання та регулювання дисбалансів руху фінансових ресурсів в економіці України*. [Дис. канд. психол. наук, Українська академія банківської справи].
105. Гуцал С. І. Управління фінансами суб’єктів господарювання в умовах глобальної трансформації. монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2015. 533 с.

ДОДАТКИ

Додаток А.1

Баланс ПрАТ «Київхліб»

Актив

на 31.12.2017 р.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО <КИЇВХЛІБ>	за ЄДРПОУ	00381574
Територія		за КОАТУУ	8038500000
Організаційно-правова форма господарювання	230	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	10.71	за КВЕД	10.71

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	846	504	46
первісна вартість	1001	1821	1413	91
накопичена амортизація	1002	975	909	45
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2346	22128	0
Основні засоби:	1010	130399	171484	2647
первісна вартість	1011	298070	329762	3182
знос	1012	167671	158278	535
Інвестиційна нерухомість:	1015	196	98	0
первісна вартість	1016	489	489	0
знос	1017	293	391	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	102127	102845	136874
інші фінансові інвестиції	1035	2029	2029	12900
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0

Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	237943	299088	152475
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	128405	122054	21
Виробничі запаси	1101	84742	50175	21
Незавершене виробництво	1102	600	46	0
Готова продукція	1103	5931	2337	0
Товари	1104	37132	69496	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	264306	347332	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	49291	26729	779
за виданими авансами				
з бюджетом	1135	18948	16189	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	6123	6901	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	222
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	1004
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	6293	15874	2
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	5843	4200	4214
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	1222	12116	230
Усього за розділом II	1195	474308	544494	6472
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Баланс	1300	712251	843582	158947

Керівник	Черета Володимир Вікторович
Головний бухгалтер	Ромаданова Інна Михайлівна

Баланс ПрАТ «Київхліб»

Пасив

на 31.12.2017 р.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО <КИЇВХЛІБ>	за ЄДРПОУ	00381574		
Територія		за КОАТУУ	8038500000		
Організаційно-правова форма господарювання	230	за КОПФГ	230		
Вид економічної діяльності	10.71	за КВЕД	10.71		
Пасив		Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	39621	39621	39621	
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0	
Капітал у дооцінках	1405	30063	30063	34711	
Додатковий капітал	1410	1360	1360	1362	
Емісійний дохід	1411	0	0	0	
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0	
Резервний капітал	1415	3477	5943	3477	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	77268	90070	63570	
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)	
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)	
Інші резерви	1435	0	0	0	
Усього за розділом I	1495	151789	167057	142741	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0	
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0	
Довгострокові кредити банків	1510	94500	74900	0	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0	4023	
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0	
Цільове фінансування	1525	0	0	0	
Благодійна допомога	1526	0	0	0	
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0	
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0	0	
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0	0	

резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	94500	74900	4023
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	295735	420754	0
за розрахунками з бюджетом	1620	5795	5659	245
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	4710	4472	94
за розрахунками з оплати праці	1630	17904	17461	197
за одержаними авансами	1635	0	0	0
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	72660	71660	1381
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	19066	13596	12
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	17301	16843	10254
Усього за розділом III	1695	465962	601625	12183
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	712251	843582	158947

Керівник	Черета Володимир Вікторович
Головний бухгалтер	Ромаданова Інна Михайлівна

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2017 рік

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО <КИЇВХЛІБ>	за ЄДРПОУ	00381574
Територія		за КОАТУУ	8038500000
Організаційно-правова форма господарювання	230	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	10.71	за КВЕД	10.71
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2275641	2602348
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1723869)	(1949422)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	551772	652926
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	56351	65260
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	(0)	(0)
Адміністративні витрати	2130	(113423)	(95352)

Витрати на збут	2150	(390612)	(466941)
Інші операційні витрати	2180	(77957)	(105379)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	26131	50514
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	948	8679
Інші фінансові доходи	2220	0	738
Інші доходи	2240	57853	26109
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(19050)	(24832)
Втрати від участі в капіталі	2255	(229)	(8215)
Інші витрати	2270	(49347)	(33514)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	16306	19479
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	1038	0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	15268	19479
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(0)	(0)

Керівник	Череда Володимир Вікторович
Головний бухгалтер	Ромаданова Інна Михайлівна

Баланс ПрАТ «Київхліб»

Актив

на 31.12.2018 р.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО <КИЇВХЛІБ>	за ЄДРПОУ	00381574		
Територія		за КОАТУУ	8038500000		
Організаційно-правова форма господарювання	230	за КОПФГ	230		
Вид економічної діяльності	10.71	за КВЕД	10.71		
Актив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності	
1	2	3	4	5	
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи:	1000	504	134	46	
первісна вартість	1001	1413	1124	91	
накопичена амортизація	1002	909	990	45	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	22128	33592	0	
Основні засоби:	1010	171484	204410	2647	
первісна вартість	1011	329762	400969	3182	
знос	1012	158278	196559	535	
Інвестиційна нерухомість:	1015	98		0	
первісна вартість	1016	489	489	0	
знос	1017	391	489	0	
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0	
первісна вартість	1021	0	0	0	
накопичена амортизація	1022	0	0	0	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	102845	99958	136874	
інші фінансові інвестиції	1035	2029	2029	12900	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0	
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0	
Гудвіл	1050	0	0	0	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0	

Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом І	1095	299088	340123	152475
ІІ. Оборотні активи				
Запаси	1100	122054	99487	21
Виробничі запаси	1101	50175	50893	21
Незавершене виробництво	1102	46	55	0
Готова продукція	1103	2337	4974	0
Товари	1104	69496	43565	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	347332	229440	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	26729	9119	779
за виданими авансами				
з бюджетом	1135	16189	12595	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	6901	6651	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	222
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	1004
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	15874	52270	2
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	4200	5097	4214
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	12116	11709	230
Усього за розділом ІІ	1195	544494	419717	6472
ІІІ. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Баланс	1300	843582	759840	158947

Керівник	Черета Володимир Вікторович
Головний бухгалтер	Ромаданова Інна Михайлівна

Баланс ПрАТ «Київхліб»

Пасив

на 31.12.2018 р.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО <КИЇВХЛІБ>	за ЄДРПОУ	00381574		
Територія		за КОАТУУ	8038500000		
Організаційно-правова форма господарювання	230	за КОПФГ	230		
Вид економічної діяльності	10.71	за КВЕД	10.71		
Пасив		Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал		1400	39621	39621	39621
Внески до незареєстрованого статутного капіталу		1401	0	0	0
Капітал у дооцінках		1405	30063	29927	34711
Додатковий капітал		1410	1360	1360	1362
Емісійний дохід		1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці		1412	0	0	0
Резервний капітал		1415	5943	5943	3477
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		1420	90070	87306	63570
Неоплачений капітал		1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал		1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви		1435	0	0	0
Усього за розділом I		1495	167057	164157	142741
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання		1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання		1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків		1510	74900	74723	0
Інші довгострокові зобов'язання		1515	0	0	4023
Довгострокові забезпечення		1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу		1521	0	0	0
Цільове фінансування		1525	0	0	0
Благодійна допомога		1526	0	0	0

Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	74900	74723	4023
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	420754	354694	0
за розрахунками з бюджетом	1620	5659	6058	245
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	4472	5267	94
за розрахунками з оплати праці	1630	17461	19696	197
за одержаними авансами	1635	51180	35076	0
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	71660	71660	1381
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	13596	18227	12
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	16843	10282	10254
Усього за розділом III	1695	601625	520960	12183
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	843582	759840	158947

Керівник	Черета Володимир Вікторович
Головний бухгалтер	Ромаданова Інна Михайлівна

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2018 рік

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО <КИЇВХЛІБ>	за ЄДРПОУ	00381574
Територія		за КОАТУУ	8038500000
Організаційно-правова форма господарювання	230	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	10.71	за КВЕД	10.71

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1842323	2275641
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1566913)	(1723869)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	275410	551772
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	89213	56351
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2130	(0)	(0)
Адміністративні витрати	2130	(108154)	(113423)
Витрати на збут	2150	(141095)	(390612)
Інші операційні витрати	2180	(100894)	(77957)

Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	14480	26131
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	325	948
Інші фінансові доходи	2220	241	
Інші доходи	2240	7007	57853
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(17211)	(19050)
Втрати від участі в капіталі	2255	(562)	(229)
Інші витрати	2270	(6794)	(49347)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		16306
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(2514)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	250	1038
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		15268
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(2764)	(0)
Керівник	Череда Володимир Вікторович		
Головний бухгалтер	Ромаданова Інна Михайлівна		

Баланс ПрАТ «Київхліб»

Актив

на 31.12.2019 р.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО <КИЇВХЛІБ>	за ЄДРПОУ	00381574	
Територія		за КОАТУУ	8038500000	
Організаційно-правова форма господарювання	230	за КОПФГ	230	
Вид економічної діяльності	10.71	за КВЕД	10.71	
Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	134	80	0
первісна вартість	1001	1124	593	0
накопичена амортизація	1002	990	513	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	33592	57152	0
Основні засоби:	1010	204410	200708	0
первісна вартість	1011	400969	407030	0
знос	1012	196559	206322	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	489	489	0
знос	1017	489	489	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	99958	99961	0
інші фінансові інвестиції	1035	2029	2029	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	340123	359930	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	99487	107641	0

Виробничі запаси	1101	50893	49045	0
Незавершене виробництво	1102	55	62	0
Готова продукція	1103	4974	2839	0
Товари	1104	43565	55695	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	229440	186385	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	9119	16937	0
з бюджетом	1135	12595	9873	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	6651	3822	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	52270	60696	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	5097	1906	0
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	11709	2533	0
Усього за розділом II	1195	419717	385971	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	759840	745901	0

Керівник	Череда Володимир Вікторович
Головний бухгалтер	Ромаданова Інна Михайлівна

Баланс ПрАТ «Київхліб»

Пасив

на 31.12.2019 р.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО <КИЇВХЛІБ>		за ЄДРПОУ	00381574
Територія			за КОАТУУ	8038500000
Організаційно-правова форма господарювання	230		за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	10.71		за КВЕД	10.71
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	39621	39621	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	29927	29927	0
Додатковий капітал	1410	1360	1360	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	5943	5943	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	87306	97977	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	164157	174828	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	74723	106882	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	11836	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0	0

резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	74723	118718	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	354694	342306	0
за розрахунками з бюджетом	1620	6058	4419	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	5267	3369	0
за розрахунками з оплати праці	1630	19696	13704	0
за одержаними авансами	1635	35076	3875	0
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	71660	66430	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	18227	15734	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	10282	2518	0
Усього за розділом III	1695	520960	452355	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	759840	745901	0

Керівник	Череда Володимир Вікторович
Головний бухгалтер	Ромаданова Інна Михайлівна

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2019 рік**

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО <КИЇВХЛІБ>	за ЄДРПОУ	00381574
Територія		за КОАТУУ	8038500000
Організаційно-правова форма господарювання	230	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	10.71	за КВЕД	10.71

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1767501	1842323
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1465668)	(1566913)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	301833	275410
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	74623	89213
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2130	(0)	(0)
Адміністративні витрати	2130	(107476)	(108154)
Витрати на збут	2150	(131760)	(141095)
Інші операційні витрати	2180	(103695)	(100894)

Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	33525	14480
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	8	325
Інші фінансові доходи	2220	118	241
Інші доходи	2240	8123	7007
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(21114)	(17211)
Втрати від участі в капіталі	2255	(4)	(562)
Інші витрати	2270	(7156)	(6794)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	13500	0
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(0)	(2514)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-2829	-250
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	10671	0
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(0)	(2764)

Керівник	Черета Володимир Вікторович
Головний бухгалтер	Ромаданова Інна Михайлівна

Баланс ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат»

Актив

на 31.12.2017 р.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЧЕРКАСЬКИЙ ХЛІБОКОМБІНАТ"	за ЄДРПОУ	05518948
Територія		за КОАТУУ	7110100000
Організаційно-правова форма господарювання	230	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	46.90	за КВЕД	46.90

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000			
первісна вартість	1001			
накопичена амортизація	1002			
Незавершені капітальні інвестиції	1005			
Основні засоби:	1010	9610	8720	
первісна вартість	1011	15278	16047	
знос	1012	5668	7327	
Інвестиційна нерухомість:	1015	59254	62201	
первісна вартість	1016	158582	166626	
знос	1017	99328	104425	
Довгострокові біологічні активи:	1020			
первісна вартість	1021			
накопичена амортизація	1022			
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030			
інші фінансові інвестиції	1035	105		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040			
Відстрочені податкові активи	1045			
Гудвіл	1050			
Відстрочені аквізиційні витрати	1060			
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065			
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095	68969	70921	

II. Оборотні активи				
Запаси	1100	13158	13779	
Виробничі запаси	1101	620	501	
Незавершене виробництво	1102			
Готова продукція	1103			
Товари	1104	12538	13278	
Поточні біологічні активи	1110			
Депозити перестраховання	1115			
Векселі одержані	1120			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		224	
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	5646	8662	
за виданими авансами				
з бюджетом	1135		812	
у тому числі з податку на прибуток	1136			
з нарахованих доходів	1140			
із внутрішніх розрахунків	1145			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5671	8897	
Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165	6	6	
Готівка	1166			
Рахунки в банках	1167	6	6	
Витрати майбутніх періодів	1170			
Частка перестраховика у страхових резервах	1180			
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182			
резервах незароблених премій	1183			
інших страхових резервах	1184			
Інші оборотні активи	1190	217	460	
Усього за розділом II	1195	24698	32840	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200			
Баланс	1300	93667	103761	

Керівник

Шевченко Світлана Павлівна

Головний бухгалтер

Хоружа Світлана Григорівна

Баланс ПрАТ «Черкаський хлібокомбінат»

Пасив

на 31.12.2017 р.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЧЕРКАСЬКИЙ ХЛІБОКОМБІНАТ"	за ЄДРПОУ	05518948
Територія		за КОАТУУ	7110100000
Організаційно-правова форма господарювання	230	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	46.90	за КВЕД	46.90

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	29024	29024	
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401			
Капітал у дооцінках	1405			
Додатковий капітал	1410			
Емісійний дохід	1411			
Накопичені курсові різниці	1412			
Резервний капітал	1415	351	351	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	762	932	
Неоплачений капітал	1425	( )	( )	( )
Вилучений капітал	1430	( )	( )	( )
Інші резерви	1435			
Усього за розділом I	1495	30137	30307	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500			
Пенсійні зобов'язання	1505			
Довгострокові кредити банків	1510			
Інші довгострокові зобов'язання	1515	654	653	
Довгострокові забезпечення	1520			
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521			
Цільове фінансування	1525			
Благодійна допомога	1526			
Страхові резерви, у тому числі:	1530			

резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531			
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532			
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533			
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534			
Інвестиційні контракти;	1535			
Призовий фонд	1540			
Резерв на виплату джек-поту	1545			
Усього за розділом II	1595	654	653	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600			
Векселі видані	1605			
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610			
за товари, роботи, послуги	1615	45411	50020	
за розрахунками з бюджетом	1620	30	43	
за у тому числі з податку на прибуток	1621	14	32	
за розрахунками зі страхування	1625		6	
за розрахунками з оплати праці	1630	49	48	
за одержаними авансами	1635			
за розрахунками з учасниками	1640			
із внутрішніх розрахунків	1645			
за страховою діяльністю	1650			
Поточні забезпечення	1660	32	18	
Доходи майбутніх періодів	1665			
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670			
Інші поточні зобов'язання	1690	17354	22666	
Усього за розділом III	1695	62876	72801	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800			
Баланс	1900	93667	103761	

Керівник

Шевченко Світлана Павлівна

Головний бухгалтер

Хоружа Світлана Григорівна

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2017 рік

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЧЕРКАСЬКИЙ ХЛБКОМБІНАТ"	за ЄДРПОУ	05518948
Територія		за КОАТУУ	7110100000
Організаційно-правова форма господарювання	230	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	46.90	за КВЕД	46.90

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3913	734
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховання	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3287)	(260)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий: прибуток	2090	626	474
Валовий: збиток	2095	( )	( )
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	11866	12150
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	(1677)	(1518)
Витрати на збут	2150	(9)	(3)
Інші операційні витрати	2180	(10490)	(10091)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		

Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	316	1012
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	49	
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	(33)	(516)
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	(125)	( )
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	207	496
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	( )	( )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-37	-89
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	170	407
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	( )	( )

Керівник

Шевченко Світлана Павлівна

Головний бухгалтер

Хоружа Світлана Григорівна

Баланс
Актив
на 31.12.2018 р.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЧЕРКАСЬКИЙ ХЛБОКОМБІНАТ"		за ЄДРПОУ	05518948	
Територія			за КОАТУУ	7110100000	
Організаційно-правова форма господарювання	230		за КОПФГ	230	
Вид економічної діяльності	46.90		за КВЕД	46.90	
Актив		Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1		2	3	4	5
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи:		1000			
первісна вартість		1001			
накопичена амортизація		1002			
Незавершені капітальні інвестиції		1005			
Основні засоби:		1010	8720	7551	
первісна вартість		1011	16047	17059	
знос		1012	7327	9508	
Інвестиційна нерухомість:		1015	62201	64448	
первісна вартість		1016	166626	172946	
знос		1017	104425	108498	
Довгострокові біологічні активи:		1020			
первісна вартість		1021			
накопичена амортизація		1022			
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		1030			
інші фінансові інвестиції		1035			
Довгострокова дебіторська заборгованість		1040			
Відстрочені податкові активи		1045			
Гудвіл		1050			
Відстрочені аквізиційні витрати		1060			
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах		1065			
Інші необоротні активи		1090			
Усього за розділом I		1095	70921	71999	
II. Оборотні активи					

Запаси	1100	13779	12512	
Виробничі запаси	1101	501	463	
Незавершене виробництво	1102			
Готова продукція	1103			
Товари	1104	13278	12049	
Поточні біологічні активи	1110			
Депозити перестраховання	1115			
Векселі одержані	1120			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	224	94	
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	8662	6097	
з бюджетом	1135	812	44	
у тому числі з податку на прибуток	1136			
з нарахованих доходів	1140			
із внутрішніх розрахунків	1145			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	8897	7355	
Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165	6	12	
Готівка	1166			
Рахунки в банках	1167	6	12	
Витрати майбутніх періодів	1170			
Частка перестраховика у страхових резервах	1180			
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182			
резервах незароблених премій	1183			
інших страхових резервах	1184			
Інші оборотні активи	1190	460	217	
Усього за розділом II	1195	32840	26331	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200			
Баланс	1300	103761	98330	

Керівник

Шевченко Світлана Павлівна

Головний бухгалтер

Хоружа Світлана Григорівна

Баланс
Пасив
на 31.12.2018 р.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЧЕРКАСЬКИЙ ХЛБКОМБІНАТ"	за ЄДРПОУ	05518948
Територія		за КОАТУУ	7110100000
Організаційно-правова форма господарювання	230	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	46.90	за КВЕД	46.90

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	29024	29024	
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401			
Капітал у дооцінках	1405			
Додатковий капітал	1410			
Емісійний дохід	1411			
Накопичені курсові різниці	1412			
Резервний капітал	1415	351	351	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	932	1256	
Неоплачений капітал	1425	( )	( )	( )
Вилучений капітал	1430	( )	( )	( )
Інші резерви	1435			
Усього за розділом I	1495	30307	30631	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500			
Пенсійні зобов'язання	1505			
Довгострокові кредити банків	1510			
Інші довгострокові зобов'язання	1515	653	203	
Довгострокові забезпечення	1520			
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521			
Цільове фінансування	1525			
Благодійна допомога	1526			
Страхові резерви, у тому числі:	1530			
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531			

резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532			
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533			
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534			
Інвестиційні контракти;	1535			
Призовий фонд	1540			
Резерв на виплату джек-поту	1545			
Усього за розділом II	1595	653	203	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600			
Векселі видані	1605			
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610			
за товари, роботи, послуги	1615	50020	41127	
за розрахунками з бюджетом	1620	43	71	
за у тому числі з податку на прибуток	1621	32	66	
за розрахунками зі страхування	1625	6	5	
за розрахунками з оплати праці	1630	48	51	
за одержаними авансами	1635			
за розрахунками з учасниками	1640			
із внутрішніх розрахунків	1645			
за страховою діяльністю	1650			
Поточні забезпечення	1660	18	55	
Доходи майбутніх періодів	1665			
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670			
Інші поточні зобов'язання	1690	22666	26187	
Усього за розділом III	1695	72801	67496	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800			
Баланс	1900	103761	98330	

Керівник

Шевченко Світлана Павлівна

Головний бухгалтер

Хоружа Світлана Григорівна

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2018 рік**

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЧЕРКАСЬКИЙ ХЛБОКОМБІНАТ"	за ЄДРПОУ	05518948
Територія		за КОАТУУ	7110100000
Організаційно-правова форма господарювання	230	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	46.90	за КВЕД	46.90
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	626	3913
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховання	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(555)	(3287)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий: прибуток	2090	71	626
Валовий: збиток	2095	( )	( )
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	11537	11866
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	(1928)	(1677)
Витрати на збут	2150	(92)	(9)
Інші операційні витрати	2180	(9235)	(10490)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		

Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	353	316
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	54	49
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	( )	(33)
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	(12)	(125)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	395	207
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	( )	( )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-71	-37
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	324	170
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	( )	( )

Керівник

Шевченко Світлана Павлівна

Головний бухгалтер

Хоружа Світлана Григорівна

Актив
на 31.12.2019 р.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЧЕРКАСЬКИЙ ХЛБОКОМБІНАТ"	за ЄДРПОУ	05518948
Територія		за КОАТУУ	7110100000
Організаційно-правова форма господарювання	230	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	46.90	за КВЕД	46.90

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000			
первісна вартість	1001	156	156	
накопичена амортизація	1002	156	156	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	11285	3498	
Основні засоби:	1010	60714	72567	
первісна вартість	1011	179132	198748	
знос	1012	118418	126181	
Інвестиційна нерухомість:	1015			
первісна вартість	1016			
знос	1017			
Довгострокові біологічні активи:	1020			
первісна вартість	1021			
накопичена амортизація	1022			
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030			
інші фінансові інвестиції	1035			
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040			
Відстрочені податкові активи	1045			
Гудвіл	1050			
Відстрочені аквізиційні витрати	1060			
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065			
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095	71999	76065	

II. Оборотні активи				
Запаси	1100	12512	13537	
Виробничі запаси	1101	463	489	
Незавершене виробництво	1102			
Готова продукція	1103			
Товари	1104	12049	13048	
Поточні біологічні активи	1110			
Депозити перестраховання	1115			
Векселі одержані	1120			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	94	156	
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	7207	11103	
з бюджетом	1135	44	687	
у тому числі з податку на прибуток	1136			
з нарахованих доходів	1140			
із внутрішніх розрахунків	1145			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	7355	5483	
Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165	12	15	
Готівка	1166			
Рахунки в банках	1167	12	15	
Витрати майбутніх періодів	1170	85	55	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180			
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182			
резервах незароблених премій	1183			
інших страхових резервах	1184			
Інші оборотні активи	1190	217	217	
Усього за розділом II	1195	27526	31253	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Баланс	1300	99525	107318	

Керівник

Шевченко Світлана Павлівна

Головний бухгалтер

Хоружа Світлана Григорівна

Пасив
на 31.12.2019 р.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЧЕРКАСЬКИЙ ХЛБОКОМБІНАТ"	за ЄДРПОУ	05518948
Територія		за КОАТУУ	7110100000
Організаційно-правова форма господарювання	230	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	46.90	за КВЕД	46.90

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	29024	29024	
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401			
Капітал у дооцінках	1405			
Додатковий капітал	1410			
Емісійний дохід	1411			
Накопичені курсові різниці	1412			
Резервний капітал	1415	351	351	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1256	1356	
Неоплачений капітал	1425	( )	( )	( )
Вилучений капітал	1430	( )	( )	( )
Інші резерви	1435			
Усього за розділом I	1495	30631	30731	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500			
Пенсійні зобов'язання	1505			
Довгострокові кредити банків	1510			
Інші довгострокові зобов'язання	1515			
Довгострокові забезпечення	1520			
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521			
Цільове фінансування	1525			
Благодійна допомога	1526			
Страхові резерви, у тому числі:	1530			
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531			

резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532			
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533			
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534			
Інвестиційні контракти;	1535			
Призовий фонд	1540			
Резерв на виплату джек-поту	1545			
Усього за розділом II	1595			
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600			
Векселі видані	1605			
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610			
за товари, роботи, послуги	1615	41127	41971	
за розрахунками з бюджетом	1620	71	22	
за у тому числі з податку на прибуток	1621	66	15	
за розрахунками зі страхування	1625	5	1	
за розрахунками з оплати праці	1630	51	53	
за одержаними авансами	1635			
за розрахунками з учасниками	1640			
із внутрішніх розрахунків	1645			
за страховою діяльністю	1650			
Поточні забезпечення	1660	55	20	
Доходи майбутніх періодів	1665			
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670			
Інші поточні зобов'язання	1690	27585	34520	
Усього за розділом III	1695	68894	76587	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800			
Баланс	1900	99525	107318	

Керівник

Шевченко Світлана Павлівна

Головний бухгалтер

Хоружа Світлана Григорівна

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2019 рік**

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЧЕРКАСЬКИЙ ХЛБОКОМБІНАТ"	за ЄДРПОУ	05518948
Територія		за КОАТУУ	7110100000
Організаційно-правова форма господарювання	230	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	46.90	за КВЕД	46.90
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	724	626
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховання	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(636)	(555)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий: прибуток	2090	88	71
Валовий: збиток	2095	( )	( )
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	14788	11537
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	(1700)	(1928)
Витрати на збут	2150	(132)	(92)
Інші операційні витрати	2180	(10422)	(9235)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		

Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	2622	353
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		54
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	( )	( )
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	(2500)	(12)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	122	395
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	( )	( )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-22	-71
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	100	324
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	( )	( )

Керівник

Шевченко Світлана Павлівна

Головний бухгалтер

Хоружа Світлана Григорівна

Баланс ПрАТ «Концерн Хлібпром»

Актив
на 31.12.2017 р.

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Концерн Хлібпром"	за ЄДРПОУ	05511001
Територія		за КОАТУУ	05511001
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання	за КВЕД	10.71

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	1506	1258	0
первісна вартість	1001	5110	5537	0
накопичена амортизація	1002	3604	4279	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2742	3372	0
Основні засоби:	1010	399957	440024	0
первісна вартість	1011	598212	640423	0
знос	1012	198255	200399	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	5538	1785	0
первісна вартість	1016	5573	1785	0
знос	1017	35	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	128221	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	61647	61647	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	34	20	0

Усього за розділом I	1095	471424	508006	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	50484	64702	0
Виробничі запаси	1101	32029	49986	0
Незавершене виробництво	1102	498	753	0
Готова продукція	1103	7002	10289	0
Товари	1104	10955	3674	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	113972	81100	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	11052	10533	0
за виданими авансами				
з бюджетом	1135	1004	940	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	223	194	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	31653	22568	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	48000	23490	0
Готівка	1166	274	659	0
Рахунки в банках	1167	41687	15395	0
Витрати майбутніх періодів	1170	1388	694	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	942	186	0
Усього за розділом II	1195	258495	204213	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Баланс	1300	729919	712219	0

Керівник

Аверченко В.А.

Головний бухгалтер

Гоянюк І.Б.

Баланс ПрАТ «Концерн Хлібпром»

Пасив
на 31.12.2017 р.

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Концерн Хлібпром"	за ЄДРПОУ	05511001
Територія		за КОАТУУ	05511001
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання	за КВЕД	10.71

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	163456	163456	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	150226	202928	0
Додатковий капітал	1410	11922	11922	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-266371	-284342	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	59323	94054	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	32480	37290	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	243365	230635	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	177448	177086	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0

резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	453293	445011	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	81455	29976	0
за товари, роботи, послуги	1615	81547	81777	0
за розрахунками з бюджетом	1620	2247	6225	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	2383	3658	0
за розрахунками з оплати праці	1630	10042	15820	0
за одержаними авансами	1635	13055	1646	0
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	18483	22665	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	8091	11387	0
Усього за розділом III	1695	217303	173154	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	729919	712219	0

Керівник

Аверченко В.А.

Головний бухгалтер

Гоянюк І.Б.

Актив
на 31.12.2018 р.

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Концерн Хлібпром"	за ЄДРПОУ	05511001
Територія		за КОАТУУ	05511001
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання	за КВЕД	10.71

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	1258	2036	
первісна вартість	1001	5537	8061	
накопичена амортизація	1002	4279	6025	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3272	7935	
Основні засоби:	1010	440023	423510	
первісна вартість	1011	640422	650724	
знос	1012	200399	227214	
Інвестиційна нерухомість:	1015	1785	690	
первісна вартість	1016	1785	690	
знос	1017			
Довгострокові біологічні активи:	1020			
первісна вартість	1021			
накопичена амортизація	1022			
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030			
інші фінансові інвестиції	1035			
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040			
Відстрочені податкові активи	1045			
Гудвіл	1050	61647	61647	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060			
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065			
Інші необоротні активи	1090	20		

Усього за розділом I	1095	508005	495818	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	63548	77001	
Виробничі запаси	1101	49155	47487	
Незавершене виробництво	1102	745	506	
Готова продукція	1103	10298	16577	
Товари	1104	3349	12430	
Поточні біологічні активи	1110			
Депозити перестраховання	1115			
Векселі одержані	1120			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	78834	94005	
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	10533	18346	
з бюджетом	1135	940	194	
у тому числі з податку на прибуток	1136	194	194	
з нарахованих доходів	1140			
із внутрішніх розрахунків	1145			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	19654	19728	
Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165	23490	29033	
Готівка	1166	659	476	
Рахунки в банках	1167	15395	20457	
Витрати майбутніх періодів	1170	694	587	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180			
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182			
резервах незароблених премій	1183			
інших страхових резервах	1184			
Інші оборотні активи	1190	173	182	
Усього за розділом II	1195	197866	239076	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		4701	
Баланс	1300	705871	739595	

Керівник

Аверченко В.А.

Головний бухгалтер

Гоянюк І.Б.

Пасив
на 31.12.2018 р.

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Концерн Хлібпром"	за ЄДРПОУ	05511001
Територія		за КОАТУУ	05511001
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання	за КВЕД	10.71

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	163546	163546	
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401			
Капітал у дооцінках	1405	202928	202928	
Додатковий капітал	1410	11922	11922	
Емісійний дохід	1411			
Накопичені курсові різниці	1412			
Резервний капітал	1415			
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-275442	-272659	
Неоплачений капітал	1425	( )	( )	( )
Вилучений капітал	1430	( )	( )	( )
Інші резерви	1435			
Усього за розділом I	1495	102954	105737	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	37483	35930	
Пенсійні зобов'язання	1505			
Довгострокові кредити банків	1510	230635	152214	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	161644	207134	
Довгострокові забезпечення	1520			
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521			
Цільове фінансування	1525			
Благодійна допомога	1526			
Страхові резерви, у тому числі:	1530			
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітної періоду)	1531			

резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532			
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533			
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534			
Інвестиційні контракти;	1535			
Призовий фонд	1540			
Резерв на виплату джек-поту	1545			
Усього за розділом II	1595	429762	395278	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600			
Векселі видані	1605			
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	29976	76726	
за товари, роботи, послуги	1615	81777	96814	
за розрахунками з бюджетом	1620	6225	6724	
за у тому числі з податку на прибуток	1621			
за розрахунками зі страхування	1625	3658	2660	
за розрахунками з оплати праці	1630	15820	15635	
за одержаними авансами	1635	1646	12390	
за розрахунками з учасниками	1640			
із внутрішніх розрахунків	1645			
за страховою діяльністю	1650			
Поточні забезпечення	1660	22665	25953	
Доходи майбутніх періодів	1665			
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670			
Інші поточні зобов'язання	1690	11388	1678	
Усього за розділом III	1695	173155	238580	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800			
Баланс	1900	705871	739595	

Керівник

Аверченко В.А.

Головний бухгалтер

Гоянюк І.Б.

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КОНЦЕРН ХЛІБПРОМ"

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової звітності"

Компанія: **Приватне акціонерне товариство "Концерн Хлібпром"**
 Територія: ЛЬВІВСЬКА
 Організаційно-правова форма господарювання: Акціонерне товариство
 Вид економічної діяльності: Виробництво хліба та хлібобулочних виробів;
 виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок
 нетривалого зберігання

Дата (рік місяць число)
 за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

КОДИ	
2020	01 01
05511001	
461010000	
230	
10.71	

Середня кількість працівників: 2 677

Адреса: вулиця Хлібна, буд 2, м. Львів, Львівська обл., 79035 2977270

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №92), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 року**

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	2 036	2 870
первісна вартість	1001	8 061	10 375
накопичена амортизація	1002	6 025	7 505
Незавершені капітальні інвестиції	1005	7 935	2 493
Основні засоби:	1010	428 211	429 400
первісна вартість	1011	656 064	698 187
знос	1012	227 853	268 787
Інвестиційна нерухомість	1015	690	1 742
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	690	1 809
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	67
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	61 647	61 647
Інші оборотні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	500 519	498 152
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	84 606	73 147
Виробничі запаси	1101	56 177	51 892
Незавершене виробництво	1102	506	561
Готова продукція	1103	15 180	12 733
Товари	1104	12 743	7 961
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	111 139	101 656
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	9 533	4 716

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КОНЦЕРН ХЛІБПРОМ"

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
за виданими авансами			
з бюджетом	1135	194	29
у тому числі з податку на прибуток	1136	194	29
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 347	2 316
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	29 033	39 814
Готівка	1166	476	51
Рахунки в банках	1167	28 557	39 763
Витрати майбутніх періодів	1170	587	678
Інші оборотні активи	1190	182	2 500
Усього за розділом II	1195	237 621	224 855
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
БАЛАНС	1300	738 140	723 007

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (найвищий) капітал	1400	163 546	163 546
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	202 928	202 930
Додатковий капітал	1410	11 921	11 921
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(265 014)	(166 221)
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Усього за розділом I	1495	113 381	212 176
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	35 691	9 552
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	150 966	75 869
Інші довгострокові зобов'язання	1515	200 566	218 616
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	387 223	304 037
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	74 497	47 066
товари, роботи, послуги	1615	94 658	80 497
розрахунками з бюджетом	1620	6 745	11 630
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	2 639	2 837
розрахунками з оплати праці	1630	15 635	15 022
одержаними авансами	1635	-	-
розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточні забезпечення	1660	25 953	26 606
Доходи майбутніх періодів	1665	15 731	16 184
Інші поточні зобов'язання	1690	1 678	6 952
Усього за розділом III	1695	237 536	206 794

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КОНЦЕРН ХЛІБПРОМ"

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	738 140	723 007

Керівник

Аверченко Владислав Анатолійович

Головний бухгалтер

Голінюк Ірина Богданівна

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КОНЦЕРН ХЛІБПРОМ"

ЗВІТ
ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ
за 2019 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 350 447	1 267 295
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(822 780)	(804 650)
Валовий:			
прибуток	2090	527 667	462 645
збиток	2095	-	-
Інші операційні доходи	2120	4 331	11 630
Адміністративні витрати	2130	(146 175)	(169 669)
Витрати на збут	2150	(266 036)	(253 699)
Інші операційні витрати	2180	(26 180)	(6 040)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	93 607	44 867
збиток	2195	-	-
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	18 211	22 187
Інші доходи	2240	17 405	6 017
Фінансові витрати	2250	(56 402)	(61 406)
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	72 821	11 665
збиток	2295	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	26 139	1 230
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	98 960	12 895
збиток	2355	-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	98 960	12 895

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КОНЦЕРН ХЛІБПРОМ"
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	628 368	640 068
Витрати на оплату праці	2505	316 974	337 504
Відрахування на соціальні заходи	2510	68 931	73 057
Амортизація	2515	43 162	34 482
Інші операційні витрати	2520	161 938	110 421
Разом	2550	1 219 373	1 195 532

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	16 354 578 054	16 354 578 054
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	16 354 578 054	16 354 578 054
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,00605	0,00079
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,00605	0,00079
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Аверченко Владислав Анатолійович

Головний бухгалтер

Гоянюк Ірина Богданівна

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Концери Хлібаром"	Дата (рік, місяць, число)	2019	01	01
Територія	Львівська	за СДРГОУ	05511001		
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОАТУУ	4610100000		
Вид економічної діяльності	Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошнених кондитерських виробів, торгів і тістечок нестивлого зберігання	за КОПФГ	230		
		за КВЕД	10.71		
Середня кількість працівників	¹ 2 989				
Адреса, телефон	вулиця Хлібна, буд. 2, м. Львів, Львівська обл., 79035		2977270		

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2018** р.

Форма №1 Код за ДКУД: 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 258	2 036
первісна вартість	1001	5 537	8 061
накопичена амортизація	1002	4 279	6 025
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3 272	7 935
Основи засоби	1010	440 023	423 510
первісна вартість	1011	640 422	650 724
знос	1012	200 399	227 214
Інвестиційна нерухомість	1015	1 785	690
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	1 785	690
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвил	1050	61 647	61 647
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	20	-
Усього за розділом I	1095	508 005	495 818
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	63 548	77 001
Виробничі запаси	1101	49 155	47 487
Незавершене виробництво	1102	745	506
Готова продукція	1103	10 298	16 577
Товари	1104	3 349	12 430
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	78 834	94 005
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	10 533	18 346
з бюджетом	1135	940	194
у тому числі з податку на прибуток	1136	194	194
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	19 654	19 728
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	23 490	29 033
Готівка	1166	659	476
Рахунки в банках	1167	15 395	20 457
Витрати майбутніх періодів	1170	694	587
Частина перестраховки у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	173	182
Усього за розділом II	1195	197 866	239 076
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	4 701
Баланс	1300	705 871	739 595

Пасив	Код розрах	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пабовий) капітал	1400	163 546	163 546
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	202 928	202 928
Додатковий капітал	1410	11 922	11 922
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(275 442)	(272 659)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	102 954	105 737
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	37 483	35 930
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	230 635	152 214
Інші довгострокові зобов'язання	1515	161 644	207 134
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:			
резерви довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерви збитків або резерви належних виплат	1532	-	-
резерви незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерви на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	429 762	395 278
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	29 976	76 726
товари, роботи, послуги	1615	81 777	96 814
розрахунками з бюджетом	1620	6 225	6 724
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	3 658	2 660
розрахунками з оплати праці	1630	15 820	15 635
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1 646	12 390
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість зі внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	22 665	25 953
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	11 388	1 678
Усього за розділом III	1695	173 155	238 580
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	705 871	739 595

Керівник

Аверченко Владислав Анатолійович

Головний бухгалтер

Гояшук Ірина Богданівна

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.